

Arbejdsrapport fra
Danmarks Miljøundersøgelser
Miljø- og Energiministeriet
NR. 38



Emne: Årsrapport 1995

Lokalitet: Langli

Udgivet: 1997

Naturovervågning

Datablad

- Titel: Årsrapport 1995. Langli.
Undertitel: Naturovervågning
- Forfatter: Morten Jenrich Hansen og Jens Thalund
Langli Økologiske Feltstation
Hjerting Strandvej 4
6710 Esbjerg
Tlf.: 75 27 92 77
- Afdelingsnavn: Afdeling for Kystzoneøkologi
- Serietitel og nummer: Arbejdsrapport fra DMU nr. 38
- Udgiver: Miljø- og Energiministeriet
Danmarks Miljøundersøgelser ©
- Udgivelsesmåned og -år: Marts, 1997
- Redaktion: Pelle Andersen-Harild
Layout: Pelle Andersen-Harild
Databehandling og figurer: Jens Thalund, Morten Jenrich Hansen og Pelle Andersen-Harild
- Referee: Pelle Andersen-Harild og Michael Stoltze
- Bedes citeret: Hansen, M.J. & Thalund, J., (1997): Årsrapport 1995. Langli.
Naturovervågning. Danmarks Miljøundersøgelser. 75 s. -
Arbejdsrapport fra DMU nr. 38

Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse.

- ISSN: 1395-5675
Tryk: DSR Tryk
Oplag: 250 stk.
Sidetal: 75
Pris: 50 kr. (inkl. moms, ekskl. forsendelse)

- Købes hos: Danmarks Miljøundersøgelser
Grenåvej 12, Kalø
8410 Rønne
Tlf. 89 20 17 00 - Fax 89 20 15 14

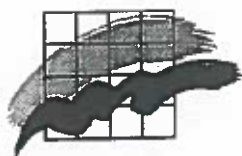
Miljøbutikken
Information og Bøger
Læderstræde 1
1201 København K
Tlf. 33 92 76 92 (information)
Tlf. 33 37 92 92 (bøger)

Arbejdsrapport fra DMU nr. 38

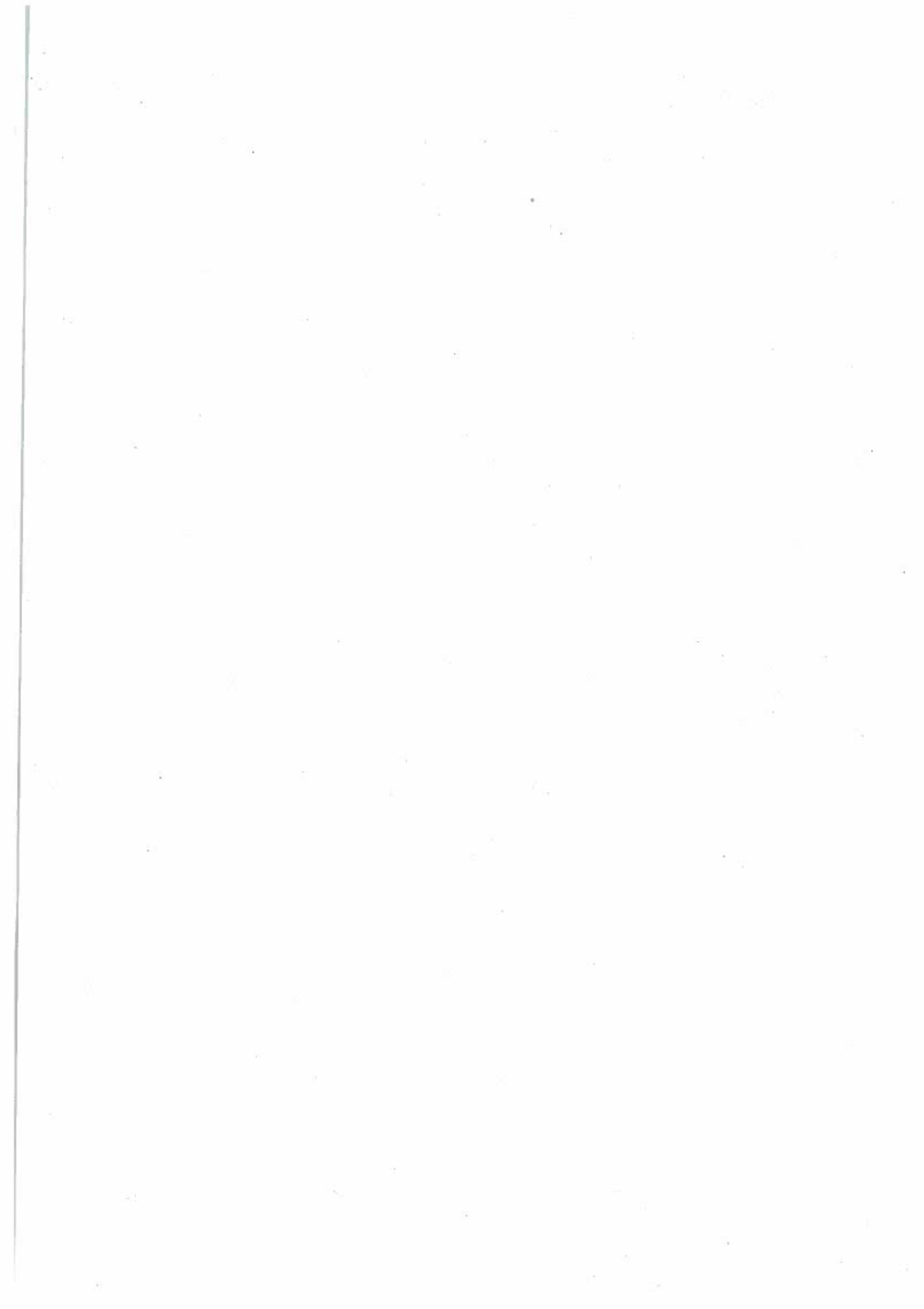
Naturovervågning
Årsrapport 1995
Langli

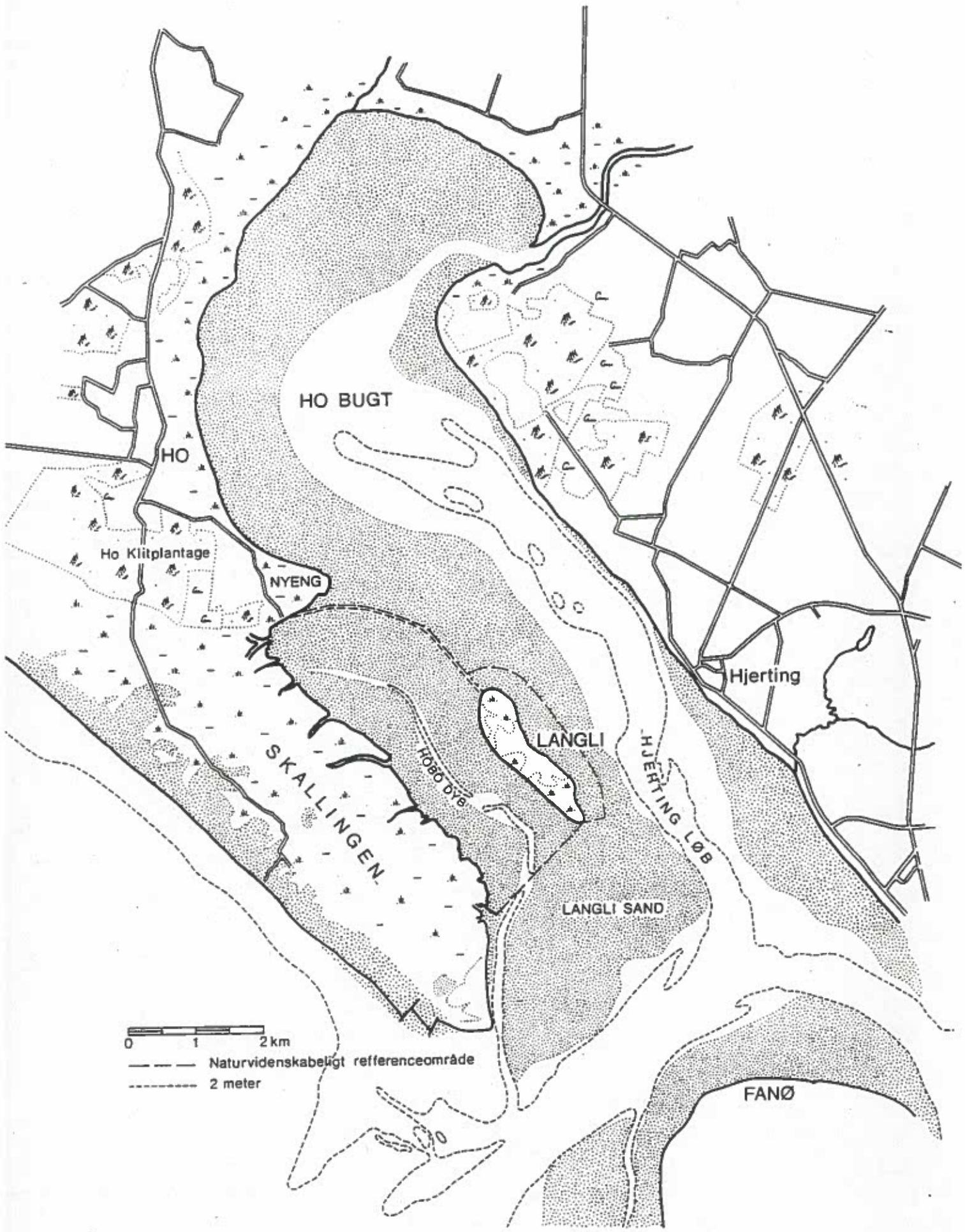
Morten Jenrich Hansen og Jens Thalund

Afdeling for Kystzoneøkologi



Miljø- og Energiministeriet
Danmarks Miljøundersøgelser
1997







Indholdsfortegnelse

| | |
|--|----|
| Sammenfatning | 6 |
| Anbefalinger | 6 |
| Indledning | 7 |
| Overvågningsprogram og optællingsmetoder | 8 |
| Færdsel på Langli | 9 |
| Overtrædelser af vadehavsbekendtgørelsen | 9 |
| Prædatorer | 10 |
| Olieforurening | 10 |
| Muslingefiskeri | 10 |
| Jagt omkring Langli | 10 |
| Jagt på Skallingen | 11 |
| Vejret 1995 | 11 |
| Artsgennemgang fugle | 13 |
| Pattedyr, padder og krybdyr | 70 |
| Botanik - fænologi | 72 |
| Bunddyr på vadeerne | 72 |
| Vadeprøver Langli 1995 | 73 |
| Ringmærkning i 1995 på Langli | 74 |
| Summary in English | 75 |

SAMMENFATNING

I denne rapport præsenteres resultaterne af overvågningen af fuglelivet i det naturvidenskabelige referenceområde Langli/ Skallingen i 1995.

Ynglefugle: Det blev femte år i træk uden ræv på Langli i sommerperioden, og de fleste arter gik enten frem i antal eller holdt det høje niveau fra 1994. Specielt Ederfugle-, Klyde- og Sildemågebestandene gik meget frem med lidt over en fordobling i antallet af ynglepar.

Det begunstigede flere svømmeandearter at Kogleakssøen først tørrede ud i juli, og den hidtil bedste ynglesucces blev registreret for både Spidsand og Skeand.

For første gang siden 1940'erne ynglede den rødlistede Sandterne på øen. 2 par slog sig ned i de beskyttende kolonier af Klyder, Hættemåger og Splitterner, der i begyndelsen af 1990'erne etablerede sig på Langli.

Træk- og vintergæster: Der noteredes ingen drastiske ændringer i forhold til tidligere år.

Blandt andefugle var det mest slående at Gravænder optrådte i større antal end normalt i efteråret. Derimod var der relativt få Pibeænder i det sene efterår i modsætning til de seneste 2 år. Antallet af Ederfugle var for andet år i træk lavt og uden de større forekomster, der tidligere sås i forbindelse med isperioder.

Antallet af Vandrefalke stagnerede efter en stor fremgang de seneste år, men ellers var det et meget jævnt år for områdets almindelige rovfugle.

Blandt vadefugle var der for 3. efterår i træk rekordstore antal af rastende Klyder, og igen var der mange Hjejler i vintermånderne indtil området blev isdækket. Med et forårsmaximum på 8971 fugle og et efterårsmaximum på 13000 havde Almindelig Ryle et af de bedste år hidtil, mens det kun var under efterårstrækket at Islandske Ryler optrådte i lidt større tal end normalt. Ligeledes havde Stenvender et godt efterår for andet år i træk.

ANBEFALINGER

På trods af at antallet af ynglepar på Langli er fordoblet i de seneste 10 år, har flere arter, f.eks. Havterne, meget ringe ynglesucces. En af de iøjnefaldende årsager er forstyrrelser i de sidste 14 dage af juli, hvor øen er åben for offentlig adgang. En udskydelse af åbningstidspunktet til 01.08. ville give fuglene en større chance for at få ungerne flyvefærdige, inden de mange turister kommer til øen. Som det er nu, opgives mange reder med æg og små unger, f.eks. i områder med Hindebæger, der plukkes af turister.

Med 2820 besøgende i de 2 måneder med offentlig adgang er områdets bæreevne ved at være overskredet. Det giver udover forstyrrelser i yngletiden også en generel slitage af landskabet i et område udlagt som naturvidenskabeligt referenceområde. Det kunne overvejes om antallet af naturvejleder-ture (hvor mange af de gående deltager) skal skæres lidt ned. Det er dog ikke sikkert, at det er den bedste løsning. Hvis det blot betyder, at de besøgende kommer på egen hånd er mere tabt end vundet!

Specielt i vintermånderne driver og blæses meget affald ind på øen. De sidste par år har der kun været meget sporadiske oprydninger. Selv om enkelte fugle udnytter affaldet til redepladser, ville en intensiveret fjernelse af uforgængelige materialer både mindske udslip af

miljøfremmede stoffer og være en forskønnelse af området.

INDLEDNING

Som led i den løbende naturovervågning har der siden 1982 været foretaget regelmæssige registreringer af dyre og planteliv i det naturvidenskabelige reservat Langli/Skallingen. Der lægges speciel vægt på registrering af områdets fugleliv, da denne dyregruppe både i sig selv er betydningsfuld og samtidig giver en god indikator på miljøets generelle tilstand.

Denne årsrapport fra Langli/Skallingen 1995 indeholder resultaterne af årets optællinger. Størsteparten af materialet er indkommet i forbindelse med de koordinerede totaltællinger (se arbejdsopgaver), men der er i vid grad også benyttet supplerende registreringer i form af højvands- og vadetællinger, linietaxeringer, ringmærkning og mere tilfældige observationer. Størstedelen af rapporten er koncentreret omkring fuglelivet med vægten lagt på forekomsten af vandfugle.

Reservatet er beliggende i det videnskabelige referenceområde i Hobo Dyb, hvor der er totalt adgangsforbud. På Skallingen er der offentlig adgang hele året på nær en smal stribe af ydermarsken ud mod Hobo Dyb, mens der på Langli er lukket for publikums adgang mellem 15.09. og 16.07..

Som en konsekvens af denne uforstyrrethed, samt at øen har været rævefri i sommermånederne, har ynglebestanden af fugle på Langli været i stadig fremgang de seneste år.

Bemanning i 1995

På Langli har følgende personer været ansat:

| | |
|----------------------------------|----------------|
| Jens Thalund | 01.01.- 31.10. |
| Kent Olesen | 01.01.- 28.02. |
| Morten Jenrich Hansen | 01.03.- 31.12. |
| Charlotte Strandbygaard Sørensen | 01.11.- 31.12. |

mens observationer på Skallingen er udført af personalet fra feltstation Tipperne, der var:

| | |
|---------------------|----------------|
| Michael Bjerregaard | 01.01.- 31.03 |
| Ole Amstrup | 01.01.- 28.02. |
| Henrik Knudsen | 01.04.- 31.12. |
| Kent Olesen | 01.03.- 31.12. |
| Jens Hjerrild | 01.01.- 31.12. |

Rapporten er forfattet af Jens Thalund og Morten Jenrich Hansen. Førstnævnte har stået for behandlingen af ynglefuglene, mens sidstnævnte har stået for den øvrige tekst.

Flere personer gav en større eller mindre hånd med i løbet af året og her takkes Charlotte S. Sørensen, Jens Ryge Petersen, Susanne Jakobsen, Jette Bering Heron, Flemming Hansen, Claus Horneman, Jan Petersen, John Frikke, Svend Åge Clausen, Kim Fisher, Bent Jakobsen og Lars Maltha Rasmussen for at have gjort det hele lettere.

En særlig tak rettes til medarbejderne ved Oxbøl Skovdistrikt, der står for mange af de praktiske forhold. Peder Thygesen, Bjarne og Benny Slaikjær, Jørgen Andersen og Ole

Knudsen er nærmest uundværlige for feltstationens drift. Endelig er der en stor tak til Holger Skjønneman og alle de andre folk i købmandsbutikken, der sørger godt for observatørens velbefindende.

OVERVÅGNINGSPROGRAM OG OPTÆLLINGSMETODER

Inden for hver pentade (5-dages periode) foretages 3 rutinemæssige optællinger:

Totaltælling er en optælling ved højvande af fugle på og omkring Langli og Skallingen. Fra Langli dækkes tilstødende områder som Hjerting Løb, Hobo Dyb og Langli Flak. De 2 sidstnævnte områder dækkes med observatøren på Skallingen og ved hjælp af walkie-talkie-kontakt koordineres dette arbejde. På Skallingen dækkes hele halvøen, afgrænset mod vest af klitterne mod Nordsøen og mod nord af Ho Klitplantage, samt Nyeng nord for ebbevejen mod Langli. Fuglenes fordeling føres ind på kort til senere bearbejdning af deres udnyttelse af højvandsrasteplasserne.

Højvandstælling foretages på Langli som erstatning for en totaltælling. Dette vil især ske i vintermånederne, hvor høj vandstand i forbindelse med kraftig vind vil forhindre optælling på Skallingsiden. Der forsøges dækket så stort et område som muligt, men enkelte arter, f.eks. ænder, vil ofte være svære at tælle, da de normalt ligger tæt op ad Skallingen.

Linietaksering foretages på Langli 2 gange i hver pentade, morgen og ved højvande, af en fast rute, som er delt op i 11 delområder. Denne dækker det meste af øen og passerer gennem de fleste biotoper.

På Skallingen går en linietakseringsrute på tværs af halvøen, og bruges primært til optælling af Sanglærke om foråret.

I løbet af året foretages også enkelte andre registreringer:

Vadetælling er en optælling fra Langli af fugle og sæler på vadefladerne omkring øen ved ebbe. Tællingen indføres på kort som ved totaltællinger, men udføres ikke længere rutinemæssigt i hver pentade.

Overnatningsoptælling i juli og august af måger og terner, der søger til overnatning på Langli Flak.

Ynglefugleoptælling på Langli gennemføres i perioden marts/april til juli redeoptælling og registrering af ynglefænologi og -succes.

Området indgår som kontrolområde i den standardiserede internationale optælling af vadehavets ynglefugle.

Meteorologi: på Langli foretages 3 gange dagligt meteorologiske registreringer. Disse er brugt til diagrammerne over nedbør, soltimer og temperatur. Ved enkelte dage med manglende data fra øen blev data fra det nærliggende Sædding Strand fyr benyttet.

Vadeprøver: som overvågning af vadefaunaen fortsattes et program med månedlig prøvetag-

ning fra maj til oktober af østersømusling *Macoma baltica* og hjertemusling *Cardium edule* på 2 transekter på hver sin side af Langli.

I 1995 kom programmet mod sædvane ikke igang i april, da der var problemer med at lokalisere transekterne efter at vinterens is havde fjernet alle markeringer.

Derudover registreres også forstyrrelser i form af muslingefiskeri, jagt, turisme og overflyvninger. Antallet af forekomster af hver forstyrrelse noteres dagligt på skemaform.

FÆRDSEL PÅ LANGLI.

I perioden 16.07. til 15.09. er øen åben for offentligheden. Af hensyn til de ynglende Hættemåger og Splitterne var området omkring Kogleakssøen dog hegnet ind.

For at begrænse antallet af besøgende i den sidste halvdel af juli, hvor der stadig er mange ikke-flyvefærdige unger på øen, blev der først arrangeret traktorture og guidede vandreture over vaden i de sidste dage af måneden. På trods af dette var der ialt 890 besøgende i juli: 515 gående, 40 kørende og 335 sejlede til øen.

Specielt de sejlede besøgende giver en betragtelig forstyrrelse, da de ofte opholder sig på øen flere timer i strandzonen eller marsken, hvor de plukker hindbæger, og netop disse områder indeholder flere hundrede unger og adskillige reder med æg på dette tidspunkt. I 3 tilfælde havde sejlede besøgende en hund med i land uden snor. Mest grelt på åbningsdagen, hvor en hund stak af fra en familie og blev væk. Mens familien gennemtravede øen, var hunden svømmet tilbage til fastlandet og det hele endte med, at en redningshelikopter landede ved Feltstationen, da familien var frygtet kærtret.

Ialt besøgte 2820 personer Langli i den åbne periode. De fleste af de ialt 1497 gående kom på ture arrangeret af naturvejlederen i Blåvand. Der blev givet 15 kørselstilladelser og alle blev gennemført med ialt 573 besøgende som resultat. De sidste 754 besøgende kom sejlede til øen. For alle besøgsformer gælder det, at der var væsentlig flere personer end tidligere år. Højest sandsynligt har det ekstremt stabile sommervejr fremmet folks lyst til at besøge øen.

OVERTRÆDELSER AF VADEHAVSBEKENDTGØRELSEN.

Området mellem Langli og Skallingen er udlagt som referenceområde med totalt adgangsforbud, lige som Langli og en zone på 300 meter øst for øen også er lukkede hele året på nær i den officielle åbningstid mellem 16.07. og 15.09. I 1986-1995 var der følgende overtrædelser af adgangsforbuddet:

| | 86 | 87 | 88 | 89 | 90 | 91 | 92 | 93 | 94 | 95 |
|----------|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|
| Gående | 4 | 6 | 3 | 6 | 7 | 0 | 24 | 16 | 9 | 45 |
| Sejlende | 10 | 20 | 19 | 26 | 12 | 8 | 22 | 9 | 16 | 4 |
| Surfere | 8 | 17 | 17 | 41 | 20 | 11 | 32 | 28 | 15 | 4 |
| Ialt | 22 | 43 | 39 | 73 | 39 | 19 | 78 | 53 | 40 | 53 |

Surfing er kun tilladt i et område ud for Hjerting mellem 01.03. og 01.10., men både områdets afgrænsninger samt den tilladte periode for surfing blev jævnlige overtrådt. Udover de 4 allerede nævnte overtrædelser af referenceområdet, var der i sommerens løb yderligere 37 surfere uden for surfing-området samt ialt 86 tilfælde af surfing i perioden 01.01.- 28.02. samt 01.10.- 31.12..

PRÆDATORER

Indtil marts holdt en Ræv til på øen, men udover 2 iagttagelser i oktober 1994, var, hvad vi så til den de mange nyudgravede rævegrave. I marts var reservatets skytte Jørgen Andersen 3 gange på Langli for at bortskyde Ræven, men uden resultat. Ræven så ud til selv at have forladt øen i løbet af marts. Først fra midten af november var der igen spor af Ræv på øen og en Ræv blev set 2 gange i december.

I selve yngletiden havde en ung Duehøg ♀ specialiseret sig i at jage omkring Kogleakssøen i skumringen, og den blev flere gange set tage Hættemåger her. Derudover blev den også 2-3 gange jaget op fra dræbte Stormmåger og Havterner. Den forstyrrelse, den skabte om aftenen i Hættemågekolonien, kunne skabe uro i op til en halv time og var formodentlig med til, at det første par Sandterner opgav at yngle her.

De lokale Alliker sås enkelte gange have held med at tage æg fra Hættemåger og Havterner, men det var helt klart undtagelsen, at de forsøgte sig her, for for det meste fouragerede de i klitterne og marskområderne efter insekter.

Omkring Kogleakssøen havde enkelte Sølvmåger specialiseret sig i at tage Hættemågeunger og var også årsag til at de 2 første kuld Spidsænder gik til. Denne prædation foregik dog kun så længe ungerne var små.

OLIEFORURENING.

Sidst i marts drev større mængder af olie i land på Fanøs og Skallingens vestkyst. Noget af olien kom ind gennem Grådyb og på Langli drev en del olie ind på øens sydspids og halvvejs op af øens vestkyst. En Skarv og enkelte Ederfugle drev døde i land sammen med olien. Knap 100 Sølvmåger og enkelte Strandskader fik større eller mindre oliepletter på hovede og bryst, da de på dette tidspunkt var ved at etablere yngleterritorier i den ramte kystzone. Straks efter opdagelsen af forureningen opsamlede Feltstationens observatører olieklumperne i ilanddrevne fiskekasser, spande o.lign.. En uge senere sørgede Oxbøl Skovdistrikt for bortskaffelse af det opsamlede olieaffald.

MUSLINGEFISKERI.

Ialt 5 kuttere har licens til at fiske efter Blåmuslinger i Hjerting Løb, hvilket hovedsageligt sker i vinterhalvåret. Der var jævnlige både på fiskeri fra årets start til sidst i marts og igen fra slutningen af august og frem til isdækket sidst i december.

JAGT OMKRING LANGLI.

I forbindelse med Bekendtgørelsen om fredning og vildtreservat i Vadehavet af 26. juni 1992, blev vadejagt og motorbådsjagt forbudt i de indre dele af Vadehavet. For Langli/Skallingen betød det, at der omkring Langli kun måtte drives pramjagt, hvilket igen gav en markant nedgang i antallet af jagtdage.

I januar blev der ialt registreret 13 pramjægere, mens der i efteråret ialt blev noteret 37 pramjægere fra den 22.09. og året ud.

Der bliver stadig drevet vade- og motorbådsjagt efter primært Ederfugle i den ydre del af Grådyb inklusiv den vestlige del af Langli Flak. I enkelte tilfælde blev der drevet ulovlig motorbådsjagt ved den østlige side af Langli Flak.

JAGT PÅ SKALLINGEN.

I efteråret foregik der igen i år en del skumringsjagt på Skallingen i perioden 01.10. til 20.12.. Hovedudbyttet her er svømmeænder, som søger ind i marsken om natten.

VEJRET 1995.

Kurverne på de følgende sider viser temperaturforhold, nedbør og solskinstimer gennem året. En kort beskrivelse af vejret de enkelte måneder følger nedenfor.

Januar: Året startede med en kølig periode, hvor temperaturen nåede ned på -7°C og drivisen hurtigt lagde sig i Hjerting Løb. Allerede omkring den 10. slog vejret dog om igen, og al isen blev pulveriseret i en hård nordvestenkuling. Resten af måneden var mild, våd og blæsende med dagtemperaturer op til $5-6^{\circ}\text{C}$, og ialt faldt der 115 mm nedbør mod normalt 68 mm.

Februar: Udover lidt let nattefrost omkring den 8-10. holdt den milde vejrtype måneden igennem, og der blev målt op til 8°C . Perioder med kraftige vinde fra vest oversvømmede marskområderne flere gange, og nedbøren var igen rigelig med 80 mm fordelt over hele måneden mod normalt 43 mm.

Marts: Med 78 mm nedbør mod normalt 54 mm endnu en ret våd måned, og det milde vejr fortsatte med omkring $8-9^{\circ}\text{C}$ om dagen og vestenvind. Midt på måneden var der dog en kort periode med sydøstenvind, som gav lidt nattefrost, men den 18. slog mildningen igennem igen med en kraftig vestenvind, som blandt andet pressede vand ind i Kogleakssøen og Fannike-skift.

April: Frem til den 17. fortsatte det milde vestenvindsvejr, og dagtemperaturen nåede op på $10-11^{\circ}\text{C}$. Efter en kort kølig periode med blandt andet haglbyger, gik vinden om i øst, og et mindre varmegennembrud hævede temperaturen til over 20°C . Sidst på måneden gik vinden om i nordvest og temperaturen blev noget mere behersket.

Maj: Udover to lune perioder omkring den 4.-5. og fra den 24. var vejret køligt og præget af vestenvind med dagtemperaturer omkring 10°C . Det var dog i det mindste tørvejr.

Juni: Frem til Sct. Hans var vejret vestenvindspræget med højeste temperaturer på 15°C . Den 8. blæste der kuling fra sydvest og det pressede så meget vand ind i Ho Bugt, at en del af Sydmarsken og dele af strandzonen blev oversvømmede. Fra den 23. slog vejret endelig om, og det blev varmt og sommerligt med en maksimumtemperatur på $27,8^{\circ}\text{C}$ den 27..

Juli: Det meste af måneden bød på flot sommervejr med dagtemperaturer over 20°C og kun godt 10 mm nedbør. Varmest blev det omkring den 15. med 27°C og sidst på måneden, hvor der blev målt $31,3^{\circ}\text{C}$ den 30.. Kogleakssøen tørrede ud først på måneden.

August: En meget tør og varm måned i forhold til normalt. Først fra den 25. kom der nedbør og ialt blev det til 24 mm mod normalt 71 mm. Maksimumstemperaturen lå mellem 19°C og $29,7^{\circ}\text{C}$ og det blev den femte-varmeste august i dette århundrede.

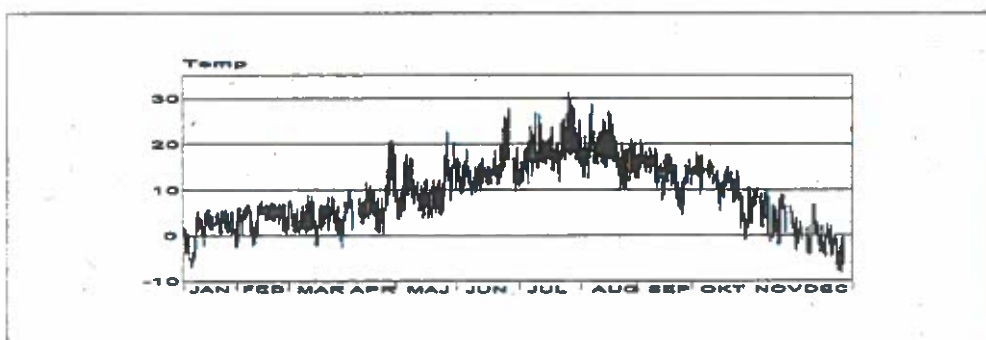
September: Frem til den 17. var det varmt med temperaturer tæt på 20°C . Derefter blev det køligere og det endte med 10°C .

Med 89 mm var nedbøren lidt over normalt. Vinden kom i lange perioder fra øst og først i den sidste uge var der et par enkelte dage med kuling fra vest.

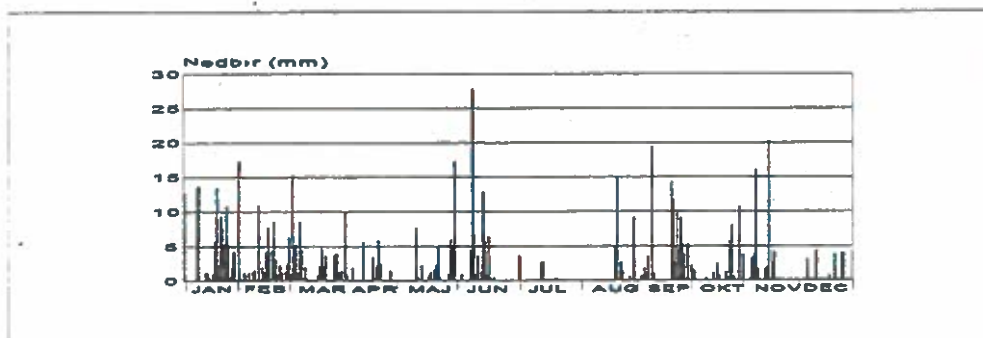
Oktober: Igen en forholdsvis varm måned med omkring 15°C hele måneden. Med 35 mm var nedbøren beskeden og det samme galdt vinden, der kun den 19. nåede op på kulingstyrke.

November: Den første nattefrost kom den 4. og i sidste halvdel af måneden var der jævnlige ned til -2°C om natten. Dagtemperaturen var nede på 4°C i perioderne med nattefrost, men holdt sig ellers pænt på næsten 10°C. Luften var relativt tør og solrig med kun 2 kraftige regnfald den 10. og 17. med hhv. 16 og 20 mm nedbør. Vinden nåede aldrig over frisk i styrke og der kom aldrig vand ind på øen.

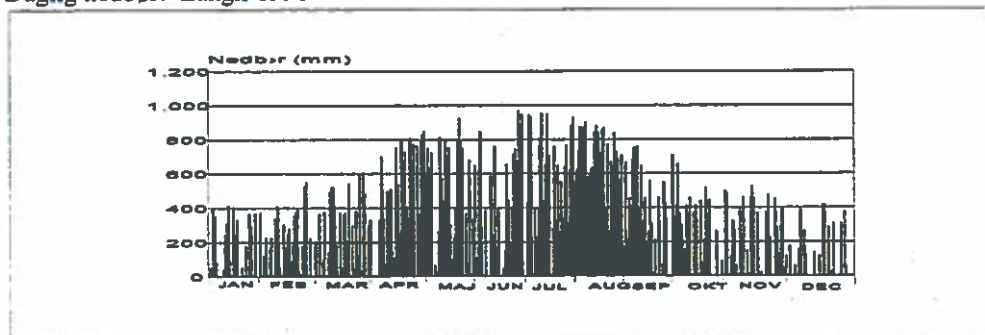
December: En kold og tør måned. Der var næsten konstant nattefrost med ned til -8°C i den sidste uge. Fra den 15. var der også dagsfrost det meste af tiden og isen lagde sig i hele området, så det allerede den 20. var umuligt at sejle. Nedbøren kom den 22. som 20 cm. sne, der dagen efter føg sammen til store driver pga. hård kuling fra nordøst.



Daglig maksimum- og minimumtemperatur. Langli 1995.



Daglig nedbør. Langli 1996



Daglig antal solminutter. Lanbgli 1995.

ARTSGENNEMGANG.

FUGLE.

For de enkelte arter angives forekomsten kort evt. suppleret med et diagram, der viser maksimumforekomsten pr 5-dagesperiode (pentade) som histogrammer og gennemsnitsforekomsten i perioden 1983-1995 som kurve.

RØDSTRUBET LOM *Gavia stellata*

I januar-februar var der 10 observationsdage af 1-2 fugle. Desuden en fugl 27.- 29.03., samt én 2k fugl 13.- 17.06 og én den 24.07. Efterårets første fugle blev 2 den 24.09 og derefter blev der set 1-3 på 19 datoer frem til den 19.12..

SORTSTRUBET LOM *Gavia arctica*

En den 30.03..

SMÅLOM *Gavia stellata/arctica*

2 i årets første måneder og 4 om efteråret.

LILLE LAPPEDYKKER *Tachybaptus ruficollis*

Langli :

30.10. sås én fugl, der gemte sig i *Spartina*-tuerne på østsiden.

Skallingen :

I loerne på den nordlige ende af Skallingen blev der i perioden 16.10. til 20.12. set op til 5 Lille Lappedykkere. Desuden blev der set en enkelt fugl syd for Spunsen den 15.12..

TOPPET LAPPEDYKKER *Podiceps cristatus*

Fra starten af februar og frem til 24.03 blev der jævnlige set en enkelt fugl. Eneste iagttagelse i april var 6 den 11.04. og herefter var det først den 30.05., at arten igen blev set. Fra midt i juni til midt i juli var der 7 dage, hvor et par blev set sammen i Hobo Dyb. Fra starten af september sås igen enlige fugle frem til midten af oktober. Resten af måneden og ind i november sås der flere gange 3 eksemplarer, men den 25.10. var der undtagelsesvis hele 10 fugle. Den sidste sås 19.11..

GRÅSTRUBET LAPPEDYKKER *Podiceps grisegena*

En fugl i januar, marts og april og én i slutningen af september, samt 2 først i oktober.

NORDISK LAPPEDYKKER *Podiceps auritus*

En rastede i reference-området den 30.09..

MALLEMUK *Fulmarus glacialis*

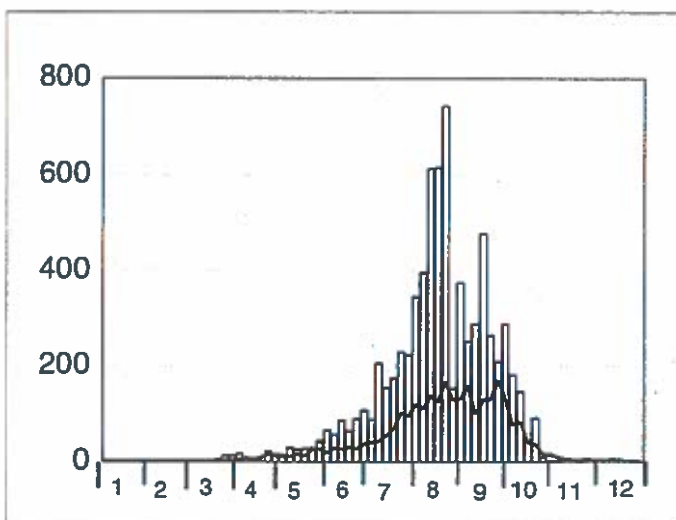
I forbindelse med storm blev der set 3 fugle syd for øen og trækkende op gennem Hobo Dyb den 25.09..

SULE *Sula bassana*

I forbindelse med blæsevejr var der 5 observationer af ialt 15 fugle i september og starten af november.

SKARV *Phalacrocorax carbo*

Der var kun enkelte fugle i vintermånederne. Fra slutningen af marts til slutningen af maj var der omkring 25 Skarver - noget lavere end de foregående år. Derefter steg antallet hurtigt til et maksimum (742) 19.08., hvorefter der skete et hurtigt fald i antallet, så der i september var omkring 300 fugle. I løbet af oktober forsvandt Skarverne og resten af året sås kun enkelte fugle.



Skarv. Langli 1995.

Frem til 1994 steg antallet af Skarver, både foruragerende fugle om foråret og rastende i sensommeren og efteråret. I 1994 skete der en tydelig nedgang i efterårets antal. I 1995 var der om foråret klart færre fugle end 92-94 og om efteråret kulminerede antallet knapt en måned før tidligere. Til gengæld var der næsten lige så mange fugle som i 1993 (se tabellen).

| | | | | |
|----------|----------|---------|----------|----------|
| 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 249 10/9 | 624 24/9 | 834 5/9 | 511 23/9 | 742 19/8 |

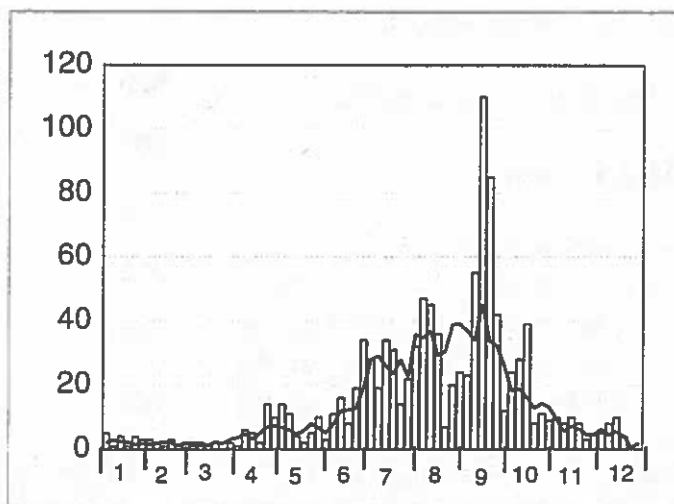
TOPHEJRE *Ardeola ralloides*

Den 25.06. fløj en fugl fra nordenden af Fanø til Skallingen, hvor den gik ned i den indre marsk syd for Vogterhuset.

FISKEHEJRE *Ardea cinerea*

Op til 5 fugle i januar. De næste par måneder var der 1-3, men midt i april begyndte der at komme lidt flere, så der i maj var op til 14. I juli var der op til 34. Efter yngletiden kom der yderligere

fugle til, så der var 45 fugle midt i august og 110 midt i september. Ved indgangen til oktober var de dog reduceret til 24-28 fugle. Sidst i oktober var der kun 10 Fiskehejrer, der også tilbragte det meste af november og starten af december i området. Med is og snedække i årets sidste uger forsvandt de helt fra området.



Fiskehejre. Langli 1995.

HVID STORK *Ciconia ciconia*

2 trak den 23.04. mod nord over den nordlige del af Skallingen.

KNOPSVANE *Cygnus olor*

I vintermånederne var 9 fugle den 25.02. undtagelsen fra den næsten ugentlige iagttagelse af 1-3. Først den 10.04. var der igen et "større" antal med 5 adulte og 2 2k. En måned senere, den 11.05., var der igen 7 fugle, men det lykkedes ikke at aldersbestemme dem, så det er usikkert om det drejede sig om den samme flok. I maj og juni sås jævnligt et par i den sydlige del af Ho Bugt, mens eneste juli-observation blev 5 fugle den 26.. De eneste træk-observationer fra årets sidste måneder var 2 den 30.10. og 4 den 26.12..

PIBESVANE *Cygnus columbianus*

I første halvår var der 8 04.01. og 1 21.03.. En fugl 01.10. og 9 04.11. var alle sydtrækkende.

SANGSVANE *Cygnus cygnus*

7 trækkende 16.10. og enlige trækkende fugle 29.10. og 19.11.. I perioden i årets sidste 14 dage havde 6 dage med 3-26 fugle.

KORTNÆBBET GÅS *Anser brachyrhynchus*

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 1115 | 296 | 38 | | | | | 306 | 358 | 7 | 20 | |

I forbindelse med en kuldeperiode i januar blev der registreret lidt sydtræk af Kortnæbbede gæs. Flest den 30.01., hvor 936 trak mod syd. Den 10.03. sås 260 nordtrækkende og et par enkelte småflokke fulgte efter i de følgende dage. Forårets sidste blev 38 sydtrækkende den 01.04..

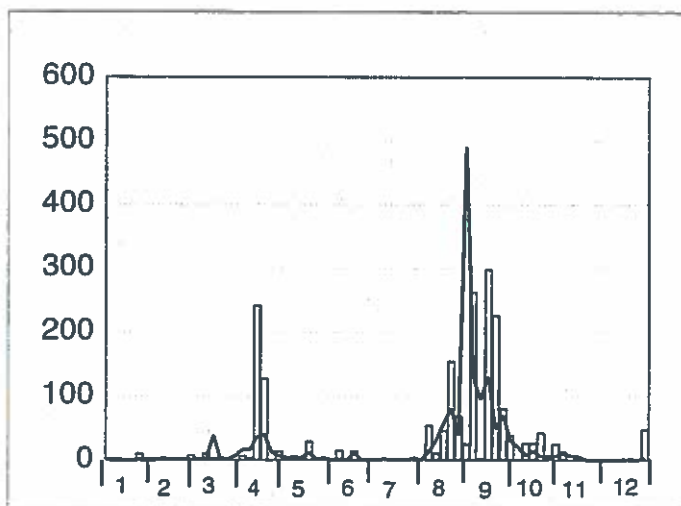
Efterårets første var 306 sydtrækkende den 30.09. og oktober bød på 8 observationsdage med trækkende småflokke. Den 10.10. sås 112 i tæt tåge, men langt flere kunne høres. De sidste 20 trak mod syd den 23.12..

BLISGÅS *Anser albifrons*

En sydtrækkende fugl den 28.02..

GRÅGÅS *Anser anser*

Kun småflokke sås indtil 616 trak i perioden 12.04 til 19.04.. Den 26.07. startede efterårstrækket med 4 fugle og gennem august og september var der næsten daglige iagttagelser. I august drejede det sig om mindre flokke, mens septembers 3 største dage var den 4., 16. og 18. med hhv. 262, 297 og 225 trækkende. Herefter faldt antallet hurtigt og i oktober og november blev det kun til hhv. 7 og 5 observationsdage. Året sluttede med 48 sydtrækkende fugle den 27.12.



Grågåse. Langli 1995.

Månedssum :

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|-----|
| 16 | 11 | 16 | 644 | 54 | 30 | 6 | 570 | 1297 | 165 | 46 | 48 |

BRAMGÅS *Branta leucopsis*

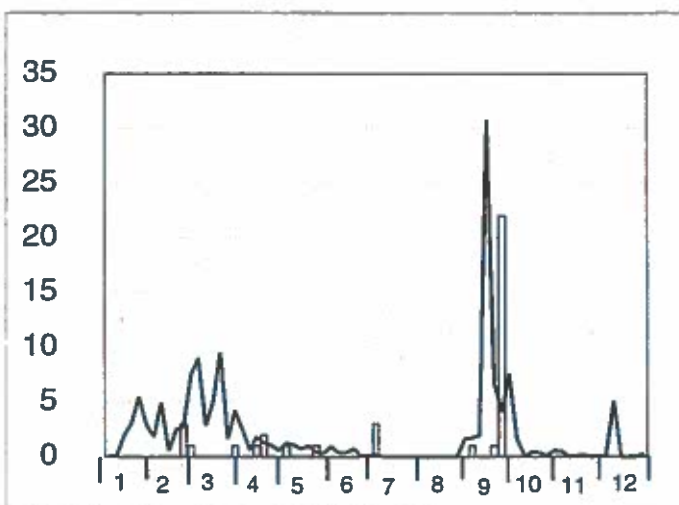
I lighed med 1994 var der flere Bramgæs end normalt. 17 sydtrækkende den 06.02. blev efterfulgt af 117 og 245 sydtrækkende hhv. den 24. og 28.02.. I marts var der 110 sydtrækkende den 9. og en enlig fugl rastede på øen den 15. og 16.03..

Efteråret var noget mere beskedent med en flok på 49 sydtrækkende den 18.09. og 54 sydtrækkende den 13.11.. Inden vinteren satte rigtigt ind var der et større nordgående træk den 12.12., hvor 677 trak i løbet af formiddagen. Tipperne kunne melde om, at Bramgæs dukkede op sidst på formiddagen, så det har nok været destinationen for de iagttagne gæs. Lidt over middag kom der dog 112 retur mod syd, og de slog sig ned på nordspidsen af Fanø. Formentlig som en udløber af disse, rastede 2 Bramgæs om eftermiddagen i Nordmarsken. Årets sidste var 22 sydtrækkende den 24.12.. De slog sig ned i en våge i isen lidt syd for Langli, men var forsvundet dagen efter.

LYSBUGET KNORTEGÅS *Branta bernicla hrota*

Som sædvanlig blev der i første halvår set enkelte individer i flokke af Mørkbugede Knortegæs. Største antal var 3 den 24.02. og sidste fugl sås den 24.05.. 3 rastede på Skallingen den 01.07..

Efterårets første fugl blev set den



Lysbuget Knortegæs. Langli 1995.

05.09. og resten af måneden var der yderligere 4 observationsdage af ialt 35 fugle. Flest med 15 rastende og 7 sydtrækkende den 25.09.. Årets sidste blev 6 den 26.09..

MØRKBUGET KNORTEGÅS

Branta bernicla bernicla

Der var 100-200 fugle indtil slutningen af februar, hvor der blev talt op til 443. I anden uge af marts kom der yderligere 100 fugle til området og den 21.03. nåede antallet op på 1122 fugle. I april og første halvdel af maj var der 12-1300 knortegæs med et

maximum på 1611 den 14.04.. 3 ringmærkede fugle blev aflæst. Dels et par mærket på Taimur i det nordlige Sibirien og dels én mærket ved Lindiesfarne i nordøst England. Sidst i maj begyndte borttrækket og antallet reduceredes fra 830 den 29.05. til 80 den 02.06.. Indtil den 17.06. blev en lille flok på 18-29 og 1-2 fugle sås helt frem til den 02.07.. En fugl med brækket vinge holdt sig godt skjult på nordenden af øen, men blev set et par gange i løbet af sommeren.

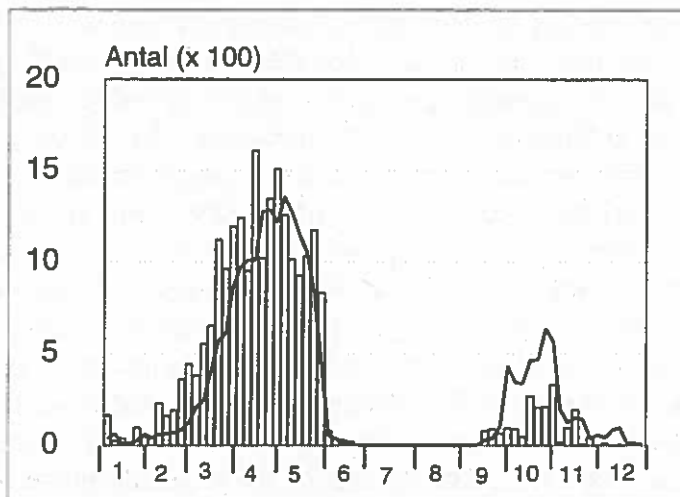
Efterårets antal var noget beskedent. De første 29 dukkede op den 15.09. og den næste månedes tid var der typisk 80-93 fugle i området syd for øen og på Skallingen, når ydermarsken var oversvømmet. Den 16.10. blev der talt 267 fugle fordelt i småflokke rundt om øen, og indtil efterårets maximum den 01.11. med 331 fugle, var der lige over 200 fugle. Gennem november var det mere spredt med observationer af arten og med 193 den 16.11. som eneste undtagelse, drejede det sig bare om småflokke. Årets sidste 2 blev set den 12.12. inden vintervejret i sidste halvdel af december.

GRAVAND *Tadorna tadorna*

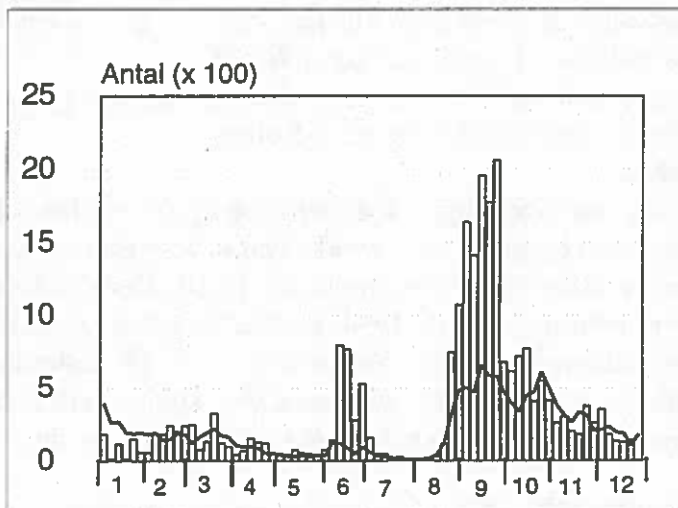
Langli: 4-6 ynglepar

Der blev talt 186 Gravænder 02.01. I kuldeperioden først i januar forlod arten ikke helt området og skønt antallet fluktuerede noget i de første par måneder, var der for det meste lidt over 100 fugle. Forårets maksimum kom den 21.03. med 330 Gravænder og hurtigt derefter faldt niveauet til ca. 130 fugle i april.

Fra starten af marts søgte småflokke ind på øen. I de oversvømmede områder, Fannikeskift og Kogleakssøen, sås dagligt op til en snes fugle i parringspil. I løbet af april begyndte fuglene også at opholde sig i klitområderne, hvor de besøgte de mange rævegrave på udkig efter egnede redesteder. Flest blev registreret den 08.05., hvor 41 fugle var inde på øen, men herefter faldt antallet hurtigt, og sidst i maj sås oftest kun omkring 15. Den



Mørkbuget Knortegås. Langli 1995.



Gravand. Langli 1995.

30.05. blev der fundet et æg ved indgangen til en rævegrav ved ruinen, og frem til den 09.06. blev der lagt ialt 7 æg her, som dog ikke blev forsøgt udruget. I yderligere 2 grave blev der fundet enkelte æg. Desuden rugede en fugl i en rævegrav vest for feltstationen den 02.06.. De første 5 unger svømmede rundt i Kogleakssøen den 30.06. og blev et par dage senere set ude i referenceområdet. Et andet par med 8 unger dukkede op ved vestkysten den 19.07.. Derudover sås yderligere 1-2 kuld i referenceområdet i juni og juli.

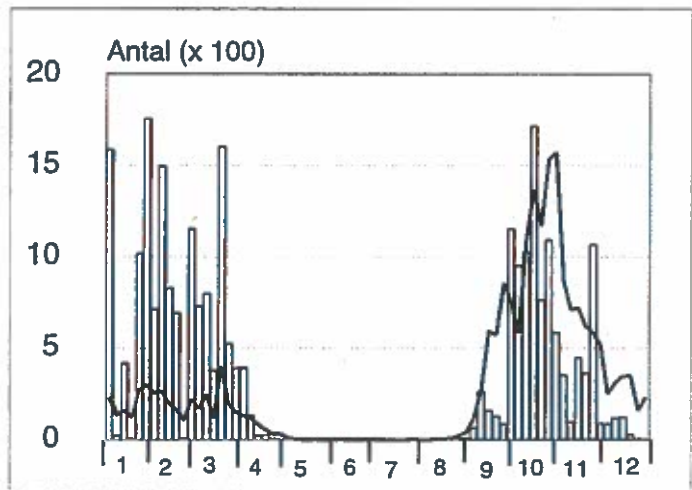
Fra den 05.06. og resten af måneden sås fældningstræk, maksimum blev 799 den 14.06.. I starten af juli var det overstået, og de lokale ynglepar var tilbage. I første halvdel af august var der kun 5 adulte og 9 unger før efterårstrækket satte ind. Der kom hurtigt mange Gravænder til og det blev et af de bedste efterår. I perioden fra den 07.09. og frem til efterårets største antal, med 2063 fugle den 23.09., var der ca. 1500 Gravænder i området. Sidst i september og frem til midten af oktober var der stadig omkring 775 Gravænder tilbage, men herefter gik de jævnt ned i antal til 181 den 19.11.. I månedsskiftet november/december var der en lille top med 378 den 26.11., men med kulden fra midten af december blev antallet reduceret til ca. 100 ved juletid.

Yngleudvikling på Langli:

1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995
1-3 1-4 1-4 0-1 1-5 3-6 2-5 2-4 4-8 1-5 0-5 4-6

PIBEAND *Anas penelope*

Arten har de sidste par år i stigende grad udnyttet området i vintertiden med mere end 1000 fugle. Kun det udbredte isdække i midten af januar fik de fleste fugle til at forlade området og allerede 30.01. var 1753 tilbage igen. Indtil midten af marts holdt niveauet sig omkring de 1000 fugle og efter forårets maximum, 1601 den 21.03., forsvandt de fleste fugle hurtigt. I første halvdel af april var der 100-188 fugle, mens der resten af måneden og frem til den 04.07. blev set 1-5 efternølere.



Pibeand. Langli 1995.

Der var ingen tegn på yngleforsøg og det var først den 28.08., at efterårets første 6 blev set. Gennem september blev antallet langsomt bygget op til 1172 ved månedsskiftet til oktober. Efterårets maximum var 1713 fugle den 16.10.. Herefter forsvandt en hel del af fuglene i modsætning til efterårene 1993 og 1994. Bortset fra en enkel undtagelse den 26.11. med 1065 Pibeænder, svandt antallet ind fra 586 den 01.11. til 88 fugle den 30.11.. Det var også niveauet i første halvdel af december, men med den kolde vinters start midt i december trak stort set alle Pibeænder væk fra området og kun 5 var tilbage den 24.12..

KNARAND *Anas strepera*

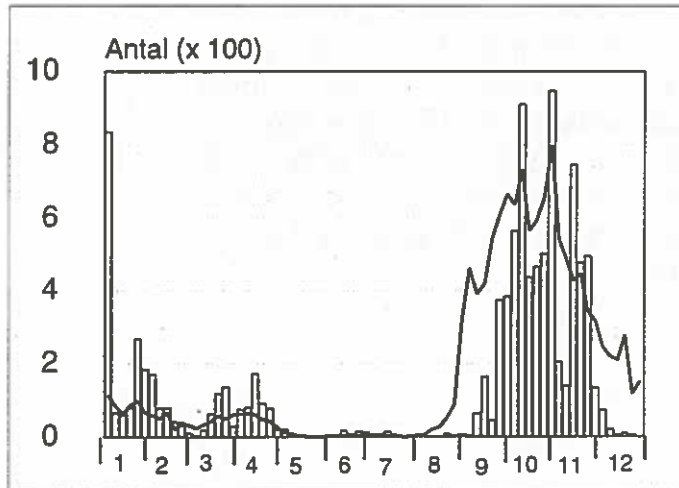
Et par i Nordmarsken så tidligt som den 12.02., blev fulgt op af et nyt par den 15.04.. Fra den 24.04. til 11.05. opholdt en enlig ♂ sig i Kogleakssøen, dog med selskab af en anden ♂ den 04.05..

I efteråret var der 2 ♂♂ og 1 ♀ i dagene 22.-23.10..

KRIKAND *Anas crecca*

De mange fugle i slutningen af 1994 nåede lige at gøre sig gældende med 835 den 02.01.. Derefter fik kuldeperioden i januar antallet ned under hundrede. Sidst på måneden var der en kort periode med op til 268 Krikænder, inden antallet i februar igen holdt sig to cifret. Da meget vand blev liggende i øens laveste områder kunne forårstrækket mærkes i slutningen af marts og ind i april, med op til 171 fugle. De forsvandt hurtigt i den sidste uge af april og bortset fra enkelte fugle i starten af maj, var det først i juni, at der dagligt blev set Krikænder igen. Flest (17) den 11.06..

I første halvdel af juli var der stadig jævnlige iagttagelser, men i sidste halvdel og frem til starten af september var der meget få observationer. Fra midten af september kunne efterårstrækket mærkes med typisk 350-550 fugle frem til den 01.11.. På dage med høj vandstand og oversvømmelser i Sydmarksken kunne der dog samles væsentligt flere Krikænder der. Efterårets højeste antal blev 910 den 10.10. og 947 den 01.11.. Resten af november var der lige omkring 500 fugle i området, men i december faldt antallet lynhurtigt til en snes stykker.

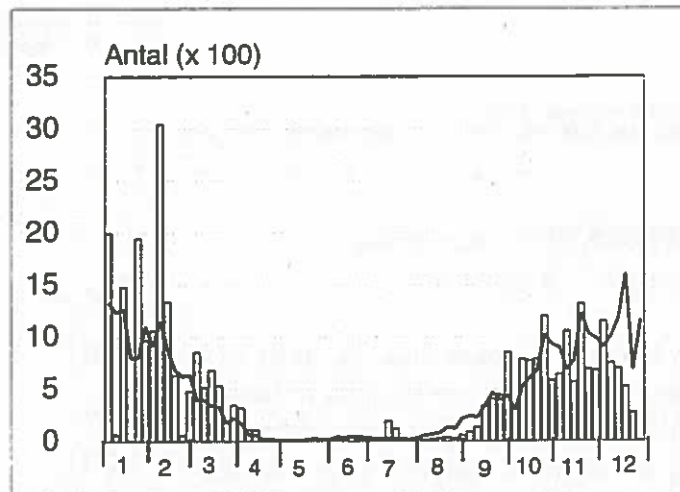


Krikand. Langli 1995.

GRÅAND *Anas platyrhynchos*

Langli: 5-8 ynglepar

Næsten 2000 fugle var i området i januar på trods af kuldeperioden. Efter et maximum på 3041 den 09.02. faldt antallet hurtigt til under 1000 fugle. De sidste trækfugle forlod området først i april og kun ynglefuglene var tilbage. I starten af marts viste 2-3 par allerede stor interesse for området omkring Fannikeskift, men efterhånden som dette tørrede mere og mere ud, og der begyndte at ankomme Hættemåger til Kogleakssøen, søgte de fleste fugle herop, og i starten af april var her 5-6 par.

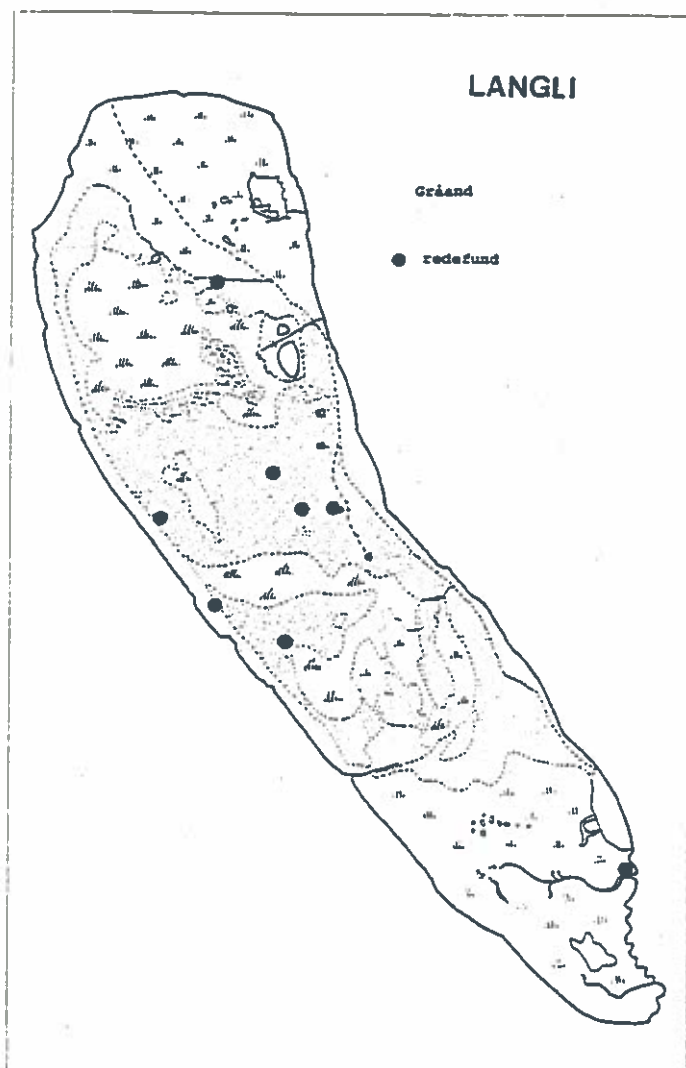


Gråand. Langli 1995.

De første 2 reder blev fundet den 10.04., og da den ene var fuldlagt med 11 æg, må æglægningen være startet i de sidste dage af marts. Frem til den 20.06. blev der fundet ialt 8 reder, som fordelte sig på minimum 5 par, men kun én af disse vides med sikkerhed at være klækket. Omkring 10.05. lå der 4-5 ventehanner i Kogleakssøen sammen med 3 par, og det var også her, at en ♀ dukkede op med sine 12 ællinger den 30.05. fulgt af yderligere en ♀ med 1 ælling den 09.06.. Hvor mange af disse, som blev

flyvefærdige vides ikke, da søen vokse-
de kraftigt til i løbet af juni.

Midt i juli begyndte der at komme
flere fugle til området, men først midt i
september, kunne trækket rigtig mær-
kes. Fra ca. 300 fugle steg antallet gen-
nem måneden til 800 ved indgangen til
oktober. Resten af efteråret svingede
tallet omkring de 1000 fugle med 1323
den 19.11. som det største antal. I løbet
af december forsvandt de fleste ænder,
da kulden rigtig begyndte at bide sig
fast.



Gråand. Yngleforekomst Langli 1995.

Yngleudvikling på Langli:

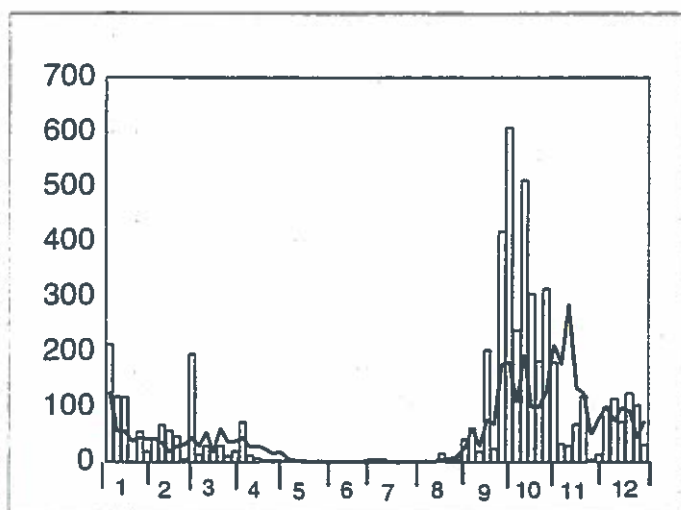
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 3 | 3 | 3 | 5-6 | 6 | 3 | 3 | 1-2 | 3-4 | 3 | 2 | 5-6 | 5-8 |

SPIDSAND *Anas acuta*

Langli: 3 ynglepar

I. halvdel af januar bød på op til 214
fugle, men ellers var der kun få fugle i
første halvår. Fra slutningen af februar
og til midten af marts sås regelmæssigt
et par omkring Sydmarsken. Sidst i
marts blev 6 par set i Fannikeskift og
Kogleakssøen. Fra midt i april var der
kun 3 par tilbage, alle omkring Kogle-
akssøen, og efter den 20.04. sås kun
uregelmæssigt enkelte ♀♀.

I starten af maj var der kun 2 ♂♂



tilbage, og den 09.05. dukkede en ♀ frem fra Hættemågekolonien med 2 ællinger. Da søens bevoksning af Strandkogleaks på dette tidspunkt ikke var vokset frem endnu, og ungerne derfor kun havde ringe beskyttelse, blev ællingerne hurtigt ædt af Sølvmåger. Da endnu en ♀ kom ned til søen med 1 ælling den 11.05., var situationen den samme, og herefter blev der ikke set ællinger, før den tredje ♀ førte sine 9 ællinger ned til søen den 21.05.. På dette tidspunkt var der langt mere plantedække og alle 9 ællinger blev flyvefærdige. De kunne ses frem til søen tørrede ud i starten af juli.

Fra slutningen af august begyndte antallet at stige igen, men antallet fluktuerede meget fra tælling til tælling. Ligesom i tidligere år var der pludselige, store forekomster i forbindelse med oversvømmelse af marskområderne. Efteråret kulminerede med et maximum på 610 fugle den 29.09. og efter flere dage med 3-500 fugle i oktober, faldt antallet drastisk i starten af november til 33 fugle. I december var der dog ca. 100 fugle helt frem til isdækket i årets sidste uge.

Yngleudvikling på Langli:

| | | | | | | | | | | | | |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 0-2 | 0 | 0 | 0 | 0-2 | 0 | 0-1 | 0 | 1 | 1-2 | 2 | 2 | 3 |

ATLINGAND *Anas querquedula*

En ♂ sås den 27.04.. Fra den 26.05. og frem til slutningen af juni opholdt endnu en ♂ sig i Kogleakssøen, hvor den fik selskab af en ♀ omkring den 18.06.. Ingen af fuglene viste tegn på yngleforsøg. Endvidere sås en sydrækkende fugl 04.09..

SKEAND *Anas clypeata*

Langli: 5 ynglepar

Som noget nyt overvintrede op til 6 fugle på reservatet, men først midt i marts dukkede de lokale ynglefugle op inde på søens oversvømmede områder. Da Fannikeskift ret hurtigt tørrede ud, samledes fuglene i Kogleakssøen, hvor der i månedsskiftet april/maj lå 3-5 ♂♂ og 2 ♀♀.

Den 22.05. sås den første ♀ med 4 ællinger i søen, og 25.05. blev den fulgt af yderligere 2 kuld på henholdsvis 8 og 11. Sidst i maj sås et par flere gange i klitterne på nordøen og langs vestkysten på udkig efter et egnet redested, men det var et helt andet par, som havde held med at lede et 4. kuld, denne gang på 5 ællinger, ned til Kogleakssøen den 20.06.. På grund af den høje vandstand lykkedes det 15-20 ællinger at blive flyvefærdige, og efter at søen tørrede ud i starten af juli, sås enkelte stadigvæk omkring søen.

Det beskedne efterårstræk blev registreret fra starten af september og indtil slutningen af november med op til 6 fugle.

Yngleudvikling på Langli:

| | | | | | | | | | | | | |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 0-3 | 0-2 | 0-1 | 0-1 | 1-2 | 1-3 | 0-2 | 1-2 | 0 | 0-2 | | 1-2 | 5 |

TAFFELAND *Aythya ferina*

En 21.01., 4 02.02. og én 22.10..

TROLDAND *Aythya fuligula*

1 par 15.04. og en enlig ♂ 09.05.. I efteråret var der enlige fugle den 16.10. og 22.10. og 2 sammen den 30.11..

BJERGAND *Aythya marila*

Den 13.01. var der 3 blandt Ederfuglene i Hjerting Løb. En fugl lå i Hobo Dyb den 10.10. og 5 i Hjerting Løb den 16.10..

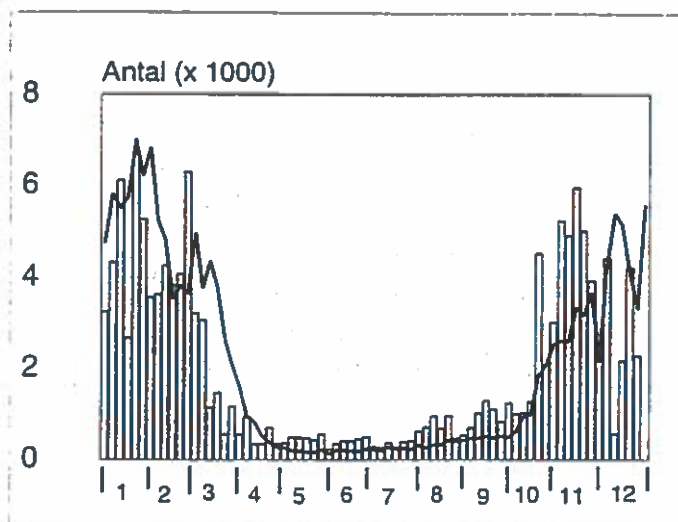
EDERFUGL *Somateria mollissima* Langli: 70-100 ynglepar

Fra årsskiftet og til starten af marts blev der typisk talt 3500-6500 overvintrende Ederfugle i området. Maximum blev 6682 den 25.01. - en dag med sol og stille vejr.

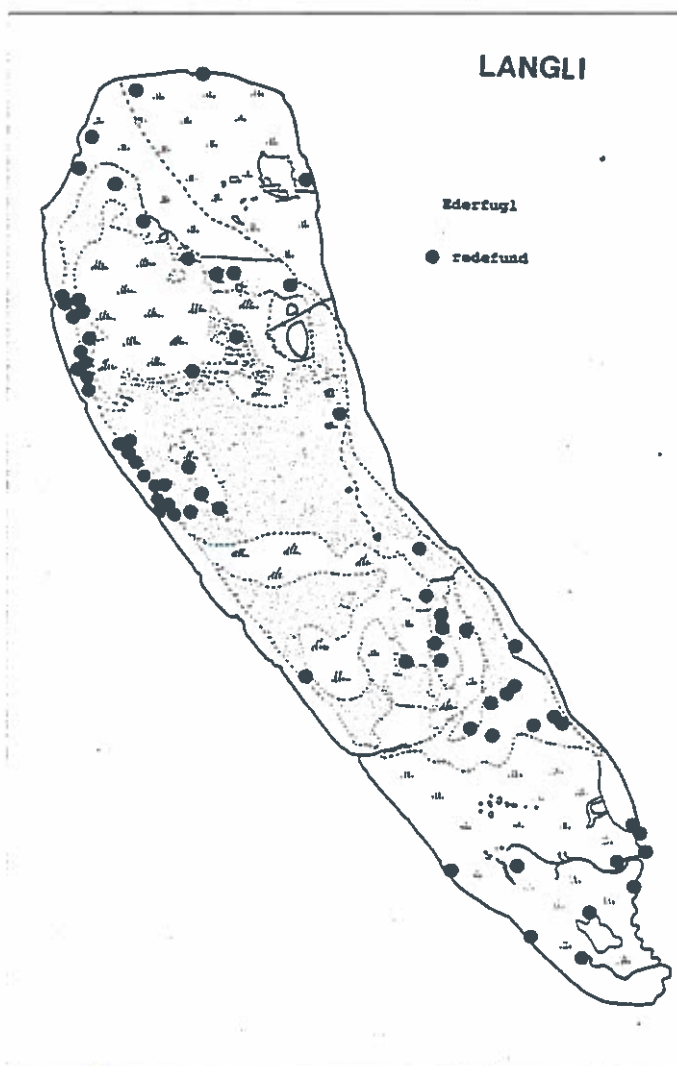
I løbet af marts forsvandt størstedelen af fuglene fra området, og igennem april sås oftere og oftere par på inspektion inde på øen. Den første rede med 4 æg blev fundet den 23.04., hvilket er ret tidligt for Langli, og størstedelen af rederne blev da også først fundet i de sidste 3 uger af maj under gennemgangen af mågekolonierne og kystzonen.

Der blev ialt fundet 67 reder frem til den 03.06. samt en længe forladt rede i starten af oktober. Derudover blev der yderligere set 2 kuld unger, som ikke stammede fra kortlagte reder. Det første kuld på 5 unger sås i referenceområdet den 19.05., og det var også her, at langt størstedelen af de ungeførende hunner søgte til, efterhånden som kuldene klækkede. Antallet af unger kulminerede med 116 eksemplarer den 05.06., men mange døde under det våde og blæsende vejr den 07-08.06. På en tælling den 14.06. kunne der kun findes 75 unger. Efterhånden som ungerne voksede til, blev de sværere at adskille fra de voksne, men med det gode vejr resten af sommeren, vurderes det, at mindst et halvt hundrede unger er blevet flyvefærdige.

De ialt 70 par er næsten en fordobling i forhold til 38 par i 1994. Sandsynligvis har bestanden været på op imod de 100 par, da der den 19.05. blev talt 102



Ederfug. Langli 1995.



Ederfugl. Redeplacering Langli 1995.

♂♂ omkring øen. Rederne var hovedsagligt fordelt i 2 klart adskilte områder, nemlig godt 25 reder i forbindelse med den store sølvmågekoloni på sydøen, og godt 30 reder langs den nordlige del af vestkysten, som var forholdsvis tyndt besat med måger, men til gengæld har hybenbuske, højt græs og direkte adgang til referenceområdet. En del reder kan være overset på nordøen, da der ikke er foretaget intensiv redeeftersøgning her, netop pga. den høje koncentration af rugende Ederfugle.

Den store bestandsfremgang de seneste år er med stor sandsynlighed et resultat af, at øen har været rævefri i sommerhalvåret.

Fra slutningen af juli begyndte der for alvor at komme fugle til området udefra. Gennem august og frem til midten af oktober lå der ca. 1200 Ederfugle omkring øen. Den 21.10. blev der talt 4525 og det voksede til efterårets maximum den 13.11. på 5960 fugle.

Yngleudviklingen på Langli:

| | | | | | | | | | | | | |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|--------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 1-20 | 8 | 5-6 | 16 | 4-8 | 18 | 18 | 8-10 | 15 | 20 | 20 | 38 | 70-100 |

KONGEEDERFUGL *Somateria spectabilis*

En 4k+ ♂ rastede ved øens østkyst den 20.01. og 23.01..

STELLERSAND *Polysticta stelleri*

En ♀ blev jævnligt set i perioden fra den 17.06. til den 29.09.. For det meste blev den set i referenceområdet, hvor den bl.a. opholdt sig, mens den gennemførte svingfjersfældningen i september.

HAVLIT *Clangula hyemalis*

På 3 dage i januar blev set 1-2 fugle. En oversomrende ♂ fra den 16.06. til den 21.07. er et sjældent syn. I efteråret sås en enkelt fugl den 02.- 03.10..

SORTAND *Melanitta nigra*

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 20 | 173 | 54 | 28 | | 1 | 2 | 6 | 9 | 9 | 15 | 3 |

I årets første måneder blev der set flere Sortænder end normalt, da der i perioden 11.- 18.02. var der 18-35 fugle i forbindelse med stiv sydvesten-kuling.

FLØJLSAND *Melanitta fusca*

Der var 5 iagttagelser af enkeltfugle i februar-marts. En ♀ sås 30.05. og 2 gange i starten af juni i selskab med fældende Ederfugle. Endelig var der 2 iagttagelser i oktober og december.

HVINAND *Bucephala clangula*

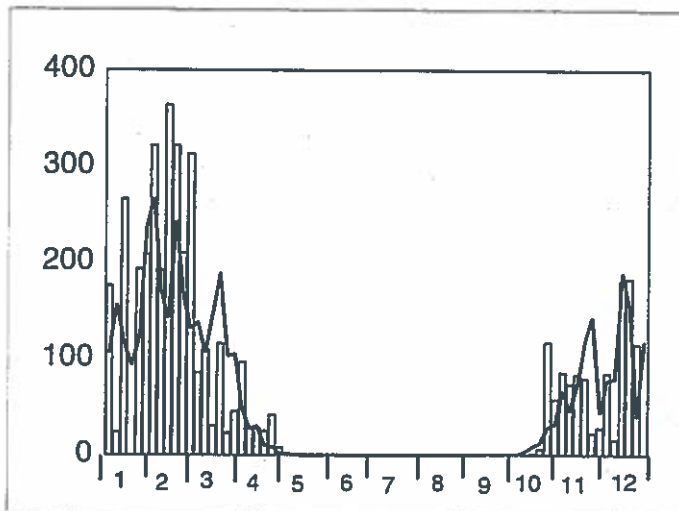
Der var pænt med Hvinænder i årets første måneder, hvor antallet for det meste lå lige over 300 fugle, med maximum på 364 den 11.02.. I marts faldt tallet til godt 100 fugle og fra starten af

april yderligere jævnt indtil forårets sidste fugl den 29.04.

Efterårets første kom usædvanlig sent den 16.10.. Straks herefter blev arten almindelig i området, med et maximum på 117 fugle allerede den 25.10.. Året ud blev der typisk registreret 30-80 fugle i området, men midt i december var tallet oppe på 180 fugle.

LILLE SKALLESLUGER *Mergus albellus*

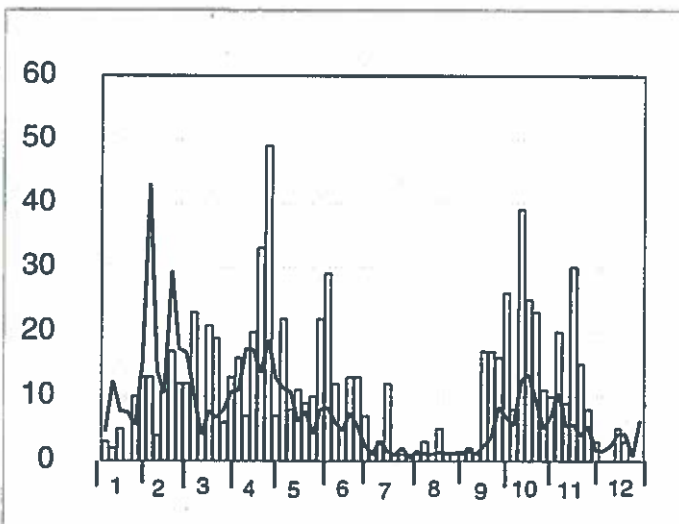
2 observationer af en ♀ midt i januar og i starten af februar. Desuden sås en enkelt ♀ i en af løerne på Skallingen den 20.12..



Hvinand. Langli 1995.

TOPPET SKALLESLUGER *Mergus serrator*

13-17 fugle sås i årets første måneder. I marts og starten af april var der lidt flere, med et maximum på 49 fugle den 21.04.. Straks efter faldt antallet igen til 15-20 fugle, og det holdt sig frem til slutningen af juni. Igennem juli og august var der 1-5 fugle, dog 12 den 14.07.. Fra midten af september var der jævnlige omkring 20 fugle, og efterårets største forekomster blev 39 den 10.10. og 30 den 13.11.. Herefter faldt antallet igen til vinterens niveau på ca. 10 fugle.



Toppet Skallesluger. Langli 1995.

STOR SKALLESLUGER *Mergus merganser*

Under kuldeperioden i starten af januar sås op til 7 fugle. Ellers var der kun enkelte iagttagelser af 1-2 fugle i årets første måneder med sidste observation af 2 fugle den 02.04..

I efteråret blev den første fugl set 19.11. og dagen efter var der 2. Det var først i forbindelse med kulden i sidste halvdel af december, at arten igen sås i området og det blev til et maximum på 97 fugle mellem drivisen i Hjerting Løb den 26.12.. Selvom det er et pænt antal for området, er der langt til de ca. 600 fugle, der var i området under en kuldeperiode i februar 1994.

HVEPSEVÅGE *Pernis apivorus*

Ialt 4 forårsiagttagelser hhv. 30. og 31.05. samt den 12. og 13.06.. Sydtrækkende Hvepsevåger sås 08.09. (1), 15.09. (1) og 19.09. (2).

RØD GLENTE *Milvus milvus*

En trækkende mod øst den 13.04..

HAVØRN *Haliaeetus albicilla*

En ung Havørn rastede på Skallingen og i referenceområdet i perioden 05.- 07.11..

RØRHØG *Circus aeruginosus*

Set i perioden 15.04.- 19.09. med op til 4 fugle på Langli og 5 på Skallingen.

Langli:

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| | | | 6 | 20 | 3 | 5 | 66 | 41 | | | |

Skallingen:

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| | | | 5 | 13 | 13 | 14 | 19 | 23 | | | |

BLÅ KÆRHØG *Circus cyaneus*

Langli:

Der blev ofte set 2 fugle på øen i årets første 2 måneder. Fra slutningen af februar var der kun en enlig ♀ tilbage og den blev set med noget større mellemrum gennem marts. Den 14. og 15.04. kom forårets sidste iagttagelser også af en ♀.

Efterårets første blev set den 14.09., og året ud blev der jævnlig set en enlig ung ♀.

Skallingen:

1-2 fugle sås jævnligt på tællingerne på Skallingen frem til slutningen af juni. At der både blev set en ♂ og en ♀ hver for sig fra slutningen af maj til slutningen af juni kan godt tyde på, at arten igen yngede i området nær Ho. Der blev dog ikke set Blå Kærhøge igen før den 07.09. og kun få fugle (maksimum 2) sås resten af året, bortset fra 2♂ + 1♀ den 20.12..

HEDEHØG *Circus pygargus*

Langli:

En brun fugl trak nordover den 04.05. og den 19.06. trak 2 hunner mod syd.

Skallingen:

Den første Hedeøg blev først set den 02.06., men herefter blev der set 1-2 på hver tælling frem til den 31.07.. Det kunne tyde på et lokalt ynglepar, der dog ikke så ud til at have haft succes. Der var ingen iagttagelser i sensommeren af ungfugle og efterårets eneste blev 2♂ + 1♀ den 15.08..

DUEHØG *Accipiter gentilis***Langli:**

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 6 | 8 | 8 | 2 | 9 | 6 | | 6 | 1 | 8 | 4 | 2 |

I første halvår blev øen besøgt af min. 4 forskellige Duehøge. Oftes drejede det sig om en ung ♀ og formodentlig var det samme individ, der i maj og juni huserede i Kogleaks-kolonien, hvor den flere gange blev set slå ned på Hættemåger.

Skallingen:

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | | 2 | 6 | 6 | 5 | 12 | 7 |

SPURVEHØG *Accipiter nisus***Langli:**

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 2 | | 6 | 4 | | | | 2 | 7 | 9 | 3 | 1 |

Skallingen:

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 2 | 2 | | 1 | | | | 9 | 3 | 4 | | 1 |

MUSVÅGE *Buteo buteo***Langli:**

Frem til den 03.06. blev der jævnligt set 1-2 fugle på øen. Nogle enkelte fugle i april blev registreret som trækkende, men ellers drejede det sig om de samme to rastende individer. Efterårets første blev set den 28.08. og fra midten af september og året ud var der igen regelmæssigt observationer af 1 fugl. Et par enkelte dage blev der set 2 fugle.

Skallingen:

Året igennem sås jævnligt 1-5 fugle på halvøen, hvor der nok kan findes et ynglepar i plantagen mod nord.

FJELDVÅGE *Buteo lagopus***Langli:**

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 53 | 62 | 60 | 37 | 3 | | | | 1 | 25 | 47 | 45 |

Daglige observationer af 1-4 (oftets 2-3) fugle på øen frem til 02.05.. Forårets sidste fugl blev set den 13.05.. Første fugl i efteråret kom den 18.09., hvilket er tidligt. Det var da også først med næste fugl den 06.10., at Fjeldvåger igen sås dagligt. Indtil slutningen af oktober var der bare en enkelt fugl, hvorefter der året ud næsten dagligt sås 2-3 fugle.

Skallingen:

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 20 | 17 | 23 | 9 | | | | | | 7 | 36 | 20 |

Frem til forårets sidste observation den 28.04. svingede antallet af fugle på tællingerne fra 1-6. I efteråret blev de 2 første fugle set den 16.10.. Resten af året blev der ofte registreret 2-5 fugle på halvøen. Der er en hyppig udveksling af Fjeldvåger mellem Skallingen og Langli.

FISKEØRN *Pandion haliaetus*

I foråret sås nordtrækkende fugle den 24.04., 03.05. og 13.06..

Den første fugl i efteråret blev set den 15.08.. Derefter var der 10 observationsdage til 18.09., hvor der sås 2 fugle. Det skønnes at det har drejet sig om 5 forskellige fugle.

TÅRNFALK *Falco tinnunculus*

Langli:

Kun få og spredte observationer i første halvår. Først da ungfuglene begyndte at dukke op i de sidste dage af juli blev der set mere end et eksemplar pr. dag. I første uge af august var der 3-5 fugle på øen. Derefter sås næsten dagligt 1-2 frem til slutningen af september. Den 18.09. var der dog 4 fugle. Efter en periode uden fugle i starten af oktober kom der igen 1-2 til øen fra midt i måneden til den sidste blev set den 25.10..

Skallingen:

Det meste af 1. halvår blev der jævnlige set en enkelt fugl, men fra midt i juli steg antallet til et maximum på 10 fugle den 31.07.. Efter at der blev set 7 i første uge af august faldt antallet til 1-3 fugle resten af året.

AFTENFALK *Falco vespertinus*

En adult ♀ trak mod syd den 25.05..

DVÆRGFALK *Falco columbarius*

Langli:

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 12 | 10 | 4 | 5 | 1 | | | 1 | 17 | 11 | 11 | 9 |

En ♀ blev ofte set på øen i årets første måneder. Den 15.01. var der endda 2 fugle tilstede. Forårstrækket blev der ikke set meget til og den sidste sås 07.05..

Efterårets første fugl blev set den 29.08.. I september var der ofte 1-2 fugle på øen. Resten af året blev arten jævnlgt set, men aldrig mere end én pr. dag. Oftest en ♀, men enkelte gange var en adult ♂ på besøg.

Skallingen:

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 6 | 3 | 5 | 2 | 3 | 1 | | 1 | 10 | 11 | 5 | 3 |

I første halvår blev der set 2 fugle den 21.03. og 05.05.. De øvrige spredte dage med iagttagelse af arten drejede det sig om en enkelt fugl. En sen fugl blev set den 02.06..

Fra den 28.08. og året ud blev der regelmæssigt set 1-2 fugle. Den 03.10. var der dog 3 fugle.

LÆRKEFALK *Falco subbuteo*

Ialt 2 trækkende fugle hhv. den 14. og 19.09..

VANDREFALK *Falco peregrinus*

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 11 | 17 | 12 | 7 | 1 | | | 2 | 26 | 10 | 10 | 3 |

Selvom der var klar nedgang i årets antal i forhold til 1994 er 99 fugledage alligevel flere end årene før 1994.

Antallet af forskellige individer er svært at vurdere. I starten af året var der både en adult ♂ og en adult ♀ i området. Fra midten af februar og indtil den 27.03. var det oftest den adulte ♀ der sås. I den periode var der ingen observationer af hannen, men enkelte gange sås en adult fugl, som det ikke lykkedes at kønsbestemme. I de sidste dage af marts sås igen 2 adulte fugle, men i april blev observationerne mere spredt. Måneden startede med en adult ♀, men midt i måneden var der kun én iagttagelse af en ikke aldersbestemt ♀ og tre observationer af en ung ♀. Desuden sås en adult ♂ den 14.04. inden foråret sluttedes af med en adult ♀ den 05.05..

Efterårets første blev en adult ♂ den 29.08. og frem til kulden rigtig satte ind i december sås jævnlgt 1-3 fugle. Årets største dag blev den 04.09. hvor 1 ad. ♀, 1 ad. ♂ og 1 uk ♂ var samlet på Skallingen, hvor de ivrigt mobbede hinanden.

Årsum af observationer:

| | | | | | | | | | | | | | |
|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|-----|----|
| 82 | 83 | 84 | 85 | 86 | 87 | 88 | 89 | 90 | 91 | 92 | 93 | 94 | 95 |
| 2 | 3 | 4 | 8 | 4 | 17 | 8 | 13 | 15 | 28 | 52 | 76 | 145 | 99 |

AGERHØNE *Perdix perdix*

Den 11.04. blev der set 2 på Skallingen. I august sås en flok på 9 fugle, mens der i november sås 7 fugle og i december 3.

FASAN *Phasianus colchicus*

En enkelt kok blev set på Skallingen midt i november og igen i december.

VANDRIKSE *Rallus aquaticus*

På Skallingen blev der den 25.04. og igen i september enkelte gange set en Vandrikse.

ENGSNARRE *Crex crex*

En sås på Skallingens ydremarsk den 01.05..

GRØNBENET RØRHØNE *Gallinula chloropus*

Den 09.06. blev en enkelt fugl set i Kogleakssøen og frem til den 24.06. var der næsten daglige observationer herfra. Der dukkede der aldrig nogen mage op, så formodentlig har fuglen forladt øen igen, da søen var ved at tørre ud i månedsskiftet juni/juli.

Siden et mislykket yngleforsøg i 1984 er arten ikke set på øen i yngletiden.

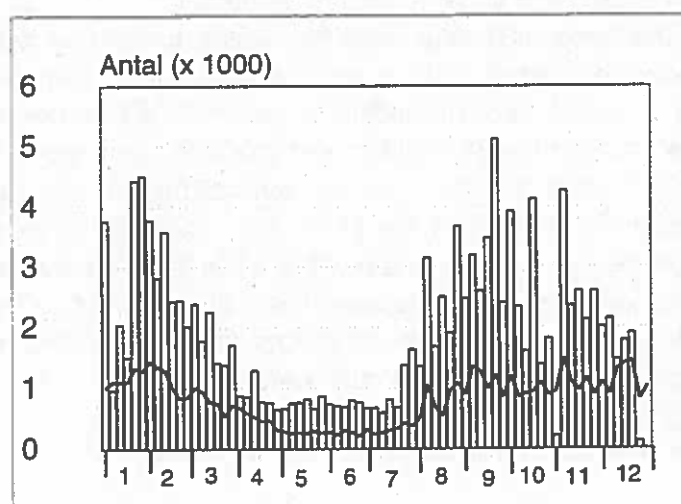
BLISHØNE *Fulica atra* Langli: 1 ynglepar

25.04. blev der set 2 eksemplarer på Skallingen. Den 23.05., da vegetationen i Kogleakssøen efterhånden var vokset godt op, dukkede der en enlig Blishøne op her. Den 01.06. var der kommet yderligere en fugl til, og den næste uges tid sås fuglene ofte sammen, og det blev også til flere parringer. Herefter sås kun en enkelt fugl, hvilket kunne tyde på at magen rugede, men mod slutningen af måneden var søen efterhånden tørret kraftigt ud, og sidste observation blev gjort den 30.06..

På Skallingen sås én den 05.07. og endelig blev en Blishøne set 10.10. mellem Ederfugle i den sydlige del af referenceområdet.

STRANDSKADE *Haematopus ostralegus* Langli: 162 ynglepar

Under kuldeperioden først i januar reduceredes antallet af fugle til ca 1500 fra ca. 4000 ved årsskiftet. Allerede den 27.01. var fuglene tilbage, og der sås et maximum på 4520. Herefter faldt antallet jævnt, så der fra først i april kun var de lokale ynglefugle og en lille gruppe ikke ynglende fugle tilbage. Gennem hele vinteren blev der jævnligt set lokale, farvemærkede Strandskader omkring øen, men det var først i slutningen af februar at fuglene begyndte at vise interesse for kysterne. De første fugle inde på selve øen var et par i Fannikeskift den 10.03.. Mod slutningen af



Strandskade. Langli 1995.

marts var en stor del af territorierne blevet besat, men først den 05.05. blev en rede med 2 æg fundet.

I perioden 19.- 28.05. blev sydpøns ynglefugle optalt og alle 90 fundne reder blev markeret med en nummereret pind for at undgå dobbeltregistrering. På nordøen blev kystzonen gået igennem den 22.05. og 03.06., og her blev der markeret 44 reder. Derudover blev der noteret 10 reder/rugende fugle i denne periode samt registreret 18 territorier i områder med lav tæthed eller særligt følsomme områder, som f.ex. nær Hættemåge- eller Klydekoloni.

Rederne blev for de flestes vedkommende ikke besøgt mere end én gang i yngletiden for at undgå unødigt forstyrrelse, så sandsynligvis har ikke alle reder været fuldlagte på registreringstidspunktet. Den gennemsnitlige kuldstørrelse på 2,66 æg/rede er dog ikke specielt lav for øen, og den procentvise fordeling af de enkelte kuldstørrelser var: 1 æg (12,7%), 2 æg (24,6%), 3 æg (48,5%), 4 æg (13,4%) og 7 æg (0,7%).

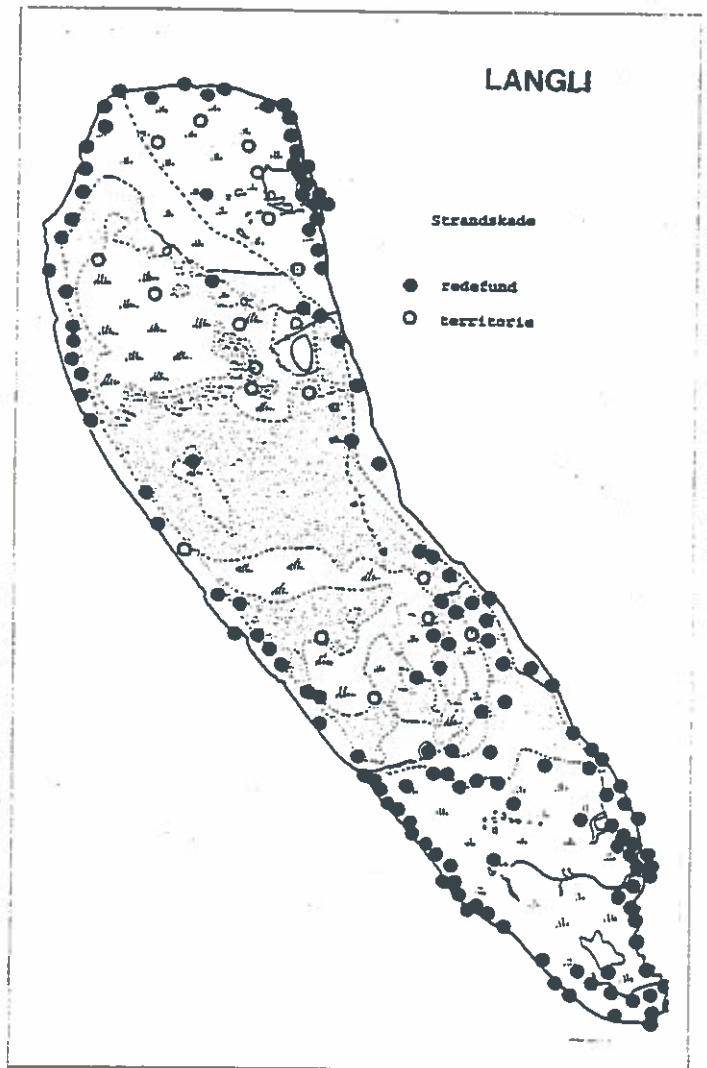
Som det har været tilfældet de seneste år, var andelen af kuld på 4 æg størst på sydpøen (16 ud af ialt 18), hvilket skulle være udtryk for, at de bedste territorier findes her. Vaden på denne del af øen er vanddækket ca. 5 timer mindre end på nordøen med deraf følgende bedre fourageringsforhold.

Den første, men døde, unge blev fundet på nordøen den 03.06., og i dagene efter klækkede flere reder, men det så ud til, at alle disse unger gik til i det våde og blæsende vejr omkring den 08.06., hvor en del reder formodentlig også blev skyllet bort på sydpøen. Generelt var ynglesuccessen yderst ringe i 1995 med kun en håndfuld store unger, hvoraf en enkelt blev ringmærket.

Fra starten af august kom der igen trækfugle til og gennem efteråret blev der jævnlige set mere end 3000 fugle. Flest den 18.09. med 5121 fugle. I månedsskiftet oktober/november var der en kort periode med høj vandstand, hvor de fleste Strandskader højvandsrastede ved Fanø og således ikke kom med på tællingerne. Resten af november og frem til kuldeperioden sidst i december lå antallet af fugle omkring 2000. Året sluttede isdækket, og uden adgang til føden på vadepladerne forsvandt stort set alle Strandskader.

Yngleudviklingen på Langli:

| | | | | | | | | | | | | |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 156 | 101 | 101 | 114 | 141 | 184 | 146 | 141 | 161 | 146 | 133 | 175 | 162 |



Strandskade. Rede- og territorieplacering Langli 1995.

KLYDE *Recurvirostra avocetta*

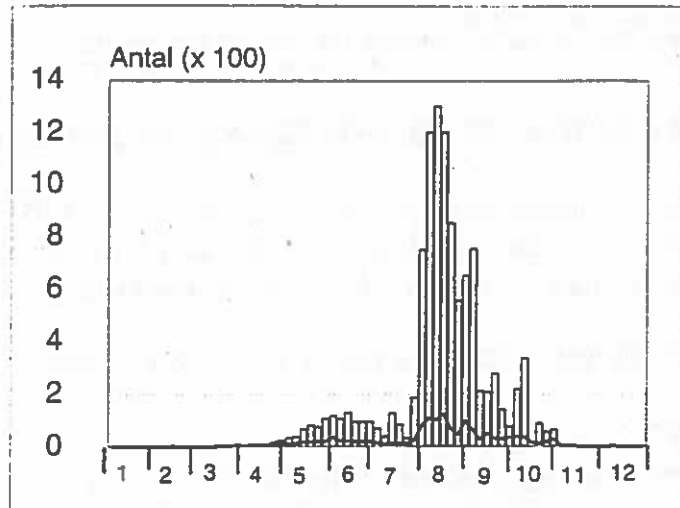
Langli: 44 ynglepar

Årets første sås på Skallingen den 10.03. og på Langli den 21.03. I ugerne efter sås op til 8 fugle omkring Kogleakssøen og Nordmarsken, men først i slutningen af april begyndte antallet at stige og den 10.05. taltes 36 fugle i Nordmarsken, hvoraf de 10-12 rugede. Herefter steg antallet hurtigt. Den 22.05 var der 74 fugle (25 rugende), og maximum blev nået i månedsskiftet maj/juni med op til 106 fugle (42 rugende og yderligere 2 par lavende rede-skrab).

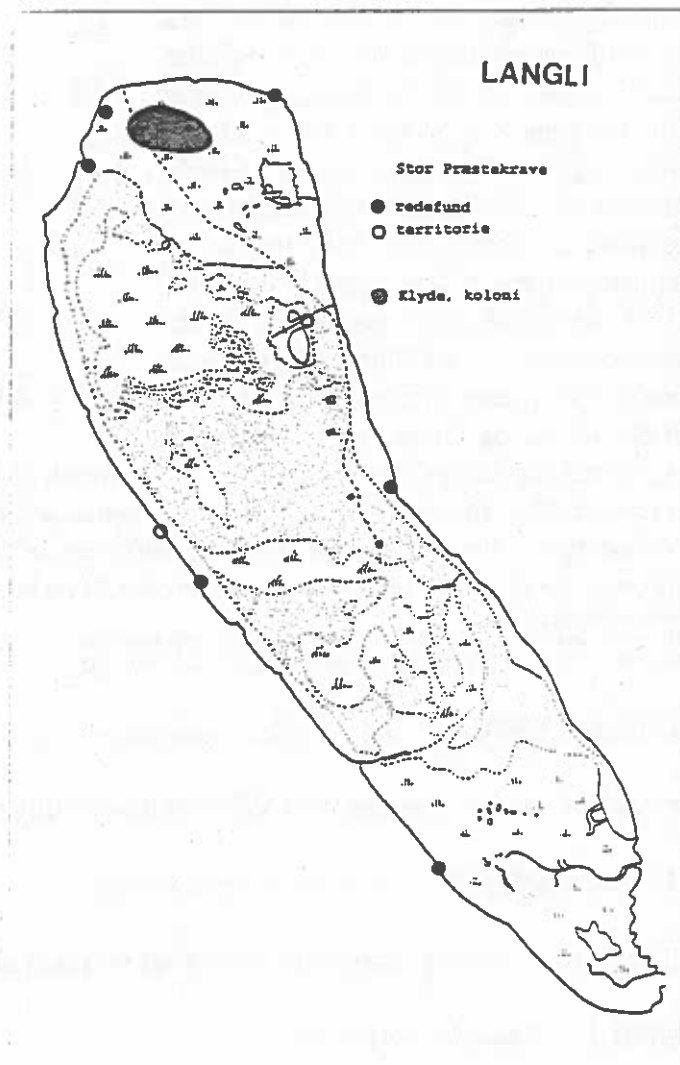
Efter at det første kuld på 4 nyklækkede unger var set den 30.05., faldt antallet af rugende fugle, men der blev kun set ganske få, og altid nyklækkede, unger. Formodentlig er Langli tiltrækkende som yngleplads, da øen er rævefri, men den hårde sandvade omkring øen byder ikke på gode fourageringsforhold for ungerne. Derfor har de gamle fugle sandsynligvis ledt ungerne til området omkring Nyeng så hurtigt som muligt, og der blev da også set enkelte varslende fugle her i juni og juli. I løbet af første halvdel af juli forsvandt de sidste Klyder fra kolonien, og der blev kun set højvandsrastende fugle i Nordmarsken herefter.

I lighed med 1994 kom der igen mange fugle til området i efteråret. For andet år i træk var der tale om rekordstore antal.

De stod for det meste ved kanten af Nyeng. Første store tal blev 750 den 31.07. og de næste 3 uger var der mere end 1000 fugle i området. Flest den 09.08. med 1301. Helt frem til den 07.09., hvor der blev talt 753 klyder, var der mange i området. Det fortsatte med 2-300 fugle frem til midten af oktober, hvorefter antallet faldt jævnt til de sidste 2 blev set den 06.11..



Klyde. Langli 1995.



Placering af Klydekoloni og rede- og territorieplacering for Stor Præstekrave. Langli 1995.

Yngleudviklingen på Langli:

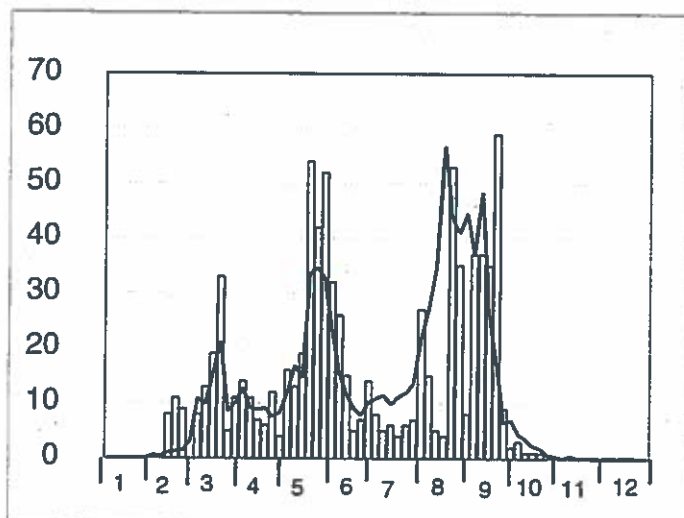
| | | | | | | | | | | | | |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 1 | 0 | 0 | 2-3 | 13 | 21 | 18 | 20 | 44 |

HVIDBRYSTET PRÆSTEKRAVE *Charadrius alexandrinus*

På Skomagersletten på Skallingen sås et par 11.05.. Den 29.05. blev der set 2 hanner, men herefter var der ingen iagttagelser før den 24.07., hvor den ene af 3 fugle var en 1k fugl. Det tyder på, at arten for andet år i træk yngede på Skallingen.

STOR PRÆSTEKRAVE *Charadrius hiaticula* **Langli: 6-8 ynglepar**

Den første fugl kom 10.02. og allerede i de følgende dage dukkede flere fugle op. 2 ynglepar så ud til hurtigt at etablere sig på vestkysten, hvor der blev set "sommerfugleflugt", men ellers var det mest de nordlige trækfugle der blev registreret. Midt i marts var der 33 fugle og efter en lille nedgang i april kom det "arktiske" træk i starten af maj med op til 54 fugle. Herefter var der kun de lokale ynglefugle i området. De første reder blev fundet ved gennemgangen af kystzonen i perioden 22.05. til 03.06.. Som sædvanlig lå alle rederne i eller tæt ved Havternekolonier. 2-3 reder blev oversvømmet under blæsevejret den 08.06. og for de resterende par var ynglesuccesen dårlig, idet der kun blev set et enkelt klækket kuld på 3 unger. Af disse blev kun én flyvefærdig. Et omlæg ved vestkysten i starten af juli blev præderet.



Stor Præstekrave. Langli 1995.

I slutningen af august kom der gang i efterårstrækket og frem til midten af september blev der talt op til 59 fugle. Herefter faldt antallet til <10 og årets sidste fugl blev set den 22.10..

Yngleudviklingen på Langli:

| | | | | | | | | | | | | |
|-------|------|------|------|-------|-------|-------|------|------|------|------|------|------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 12-18 | 16 | 8 | 7-10 | 13-16 | 13-17 | 10-12 | 8-10 | 6-9 | 12 | 6-9 | 8-10 | 6-8 |

POMERANSFUGL *Charadrius morinellus*

En adult ♀ rastede sammen med Viber på den nordlige del af Skallingen den 05.08..

TUNDRAHJEJLE *Pluvialis fulva/dominica*

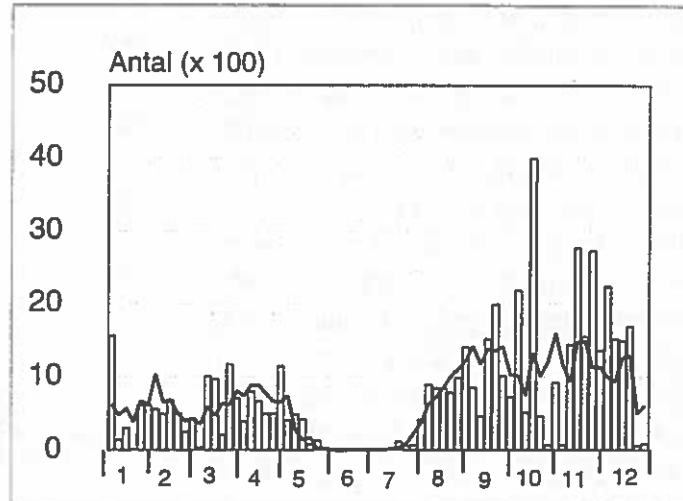
En adult fugl i sommerdragt blev kortvarigt set på Skallingen den 31.07..

HJEJLE *Pluvialis apricaria*

Næsten 2000 fugle var i området ved årsskiftet, men med kuldeperioden i januar forsvandt alle fugle. Mange var dog hurtigt tilbage igen og de fleste dage i årets første måneder kunne der tælles ca. 600 fugle. I marts og april var der dage med op til 1170 fugle. Midt i maj var forårstrækket

overstået og de sidste blev set den 22.05.

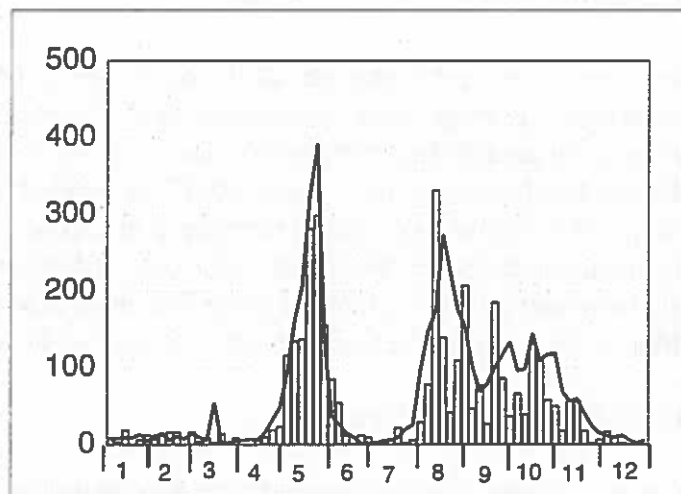
De første efterårsfugle sås den 12.07. Fra starten af august var der op mod 1000 fugle i området. Efterårstrækket kulminerede med 3996 den 16.10. Efter en periode med høj vandstand i månedskiftet oktober/november, hvor fuglene var væk, kom der igen pæne antal sidst på året. Helt frem til sidst i december var niveauet på ca. 2000 fugle, men med isens fremmarch forsvandt de lige inden nytår.



Hjejle. Langli 1995.

STRANDHJEJLE *Pluvialis squatarola*

Der overvintrede enkelte fugle og frem til midten af april sås jævnligt op til 16 Strandhjejler. Herefter startede forårstrækket der kulminerede med 298 den 22.05. Allerede den 05.06. var der kun 54 tilbage og frem til slutningen af juli var der kun spredte iagttagelser af op til 22 fugle. Efterårstrækket af adulte fugle kulminerede i august med 331 som største antal. Ungfuglenes træk betydeligt mindre. Midt i september blev der talt op til 185 og efter et fald til under 50 fugle, kom der en ny top midt i oktober med 131 fugle den 16.10.. Sidst på måneden og frem til midten af november lå antallet stabilt omkring 50 fugle, hvorefter der året ud maximalt blev set 18 fugle.



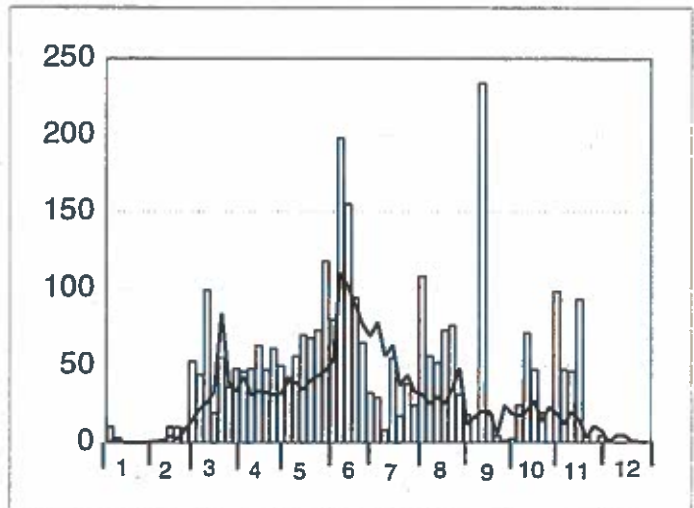
Strandhjejle. Langli 1995.

VIBE *Vanellus vanellus*

Langli: 5-8 ynglepar

I årets første uge blev der set op til 10 fugle på Skallingen, men kulden fik dem til at forlade området. Forårstrækket kulminerede i starten af marts med op til 99 fugle, men inden da begyndte de lokale ynglefugle at ankomme omkring månedsskiftet februar/marts, hvor der dukkede 2 par op i Nordmarsken. Gennem marts og april var der yderligere enkelte mere eller mindre faste par omkring Fannikeskift og Kogleakssøen, men det var først i starten af maj, at fuglene for alvor viste tegn på at have etableret sig. Den første rugende fugl blev set ved Kogleakssøen den 09.05., og i løbet af maj blev der registreret yderligere 3 rugende fugle i Nordmarsken. Parrene på sydøen sås gennem det meste af maj, men opgav efterhånden som området tørrede ud, og planterne voksede op. Årets ynglesucces var meget dårlig, og der blev overhovedet ikke set unger.

I slutningen af maj og starten af juni var der et mindre gennemtræk af fugle med op til 198 den 05.06. Efterårstrækket var præget af store udsving i antallet af fugle afhængig af vind og vejr. Det største antal blev 234 den 12.09., hvor 90% af fuglene rastede på Skallingen. Det er et højt tal for området og som regel blev der da også maksimalt set 100 fugle. I dagene omkring den 01.11. var det knapt 100 højvandsrastende fugle på øens østkyst, der var de eneste Viber i området og de sidste 4 fugle blev set den 30.11.



Vibe. Langli 1995.

Yngleudviklingen på Langli:

| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
|------|------|------|------|------|-------|------|------|------|------|------|------|------|
| 3-18 | 10 | 5 | 7-8 | 10 | 12-14 | 1-4 | 6-7 | 4 | 8 | 3-9 | 4-6 | 5-8 |

ISLANDSK RYLE *Calidris canutus*

Exceptionelt var der 47 fugle den 14.02. og 36 den 16.03., men ellers blev der kun set 1-4 fugle regelmæssigt gennem vintermånederne. Forårstrækket blev noteret fra slutningen af april og kulminerede med 38 fugle den 30.05.. De sidste 4 blev set den 11.06..

Efterårets første adulte fugl sås den 05.07. og deres efterårstræk kulminerede med 42 fugle den 27.07.. Sidst i august begyndte de juvenile at ankomme. Deres antal var større end normalt med kulmination i september. Det største antal blev 365 fugle den 18.09.. Midt i oktober var der 211 fugle i området og efter et fravær i første halvdel af november, blev der set 122 den 19.11.. Med kulden i december forsvandt de fra området og månedens eneste iagttagelse var 3 den 17.12..

SANDLØBER *Calidris alba*

Der blev set flere fugle end normalt i foråret og de fleste blev endda set på Langli's østkyst og ikke som normalt ved sydspidsen af Skallingen. De første 2 blev set den 05.05., og fra den 18.05. og frem til 02.06. blev arten næsten set dagligt. Flest den 25.05., hvor 26 fugle fouragerede ved østkysten.

Efteråret var langt mere beskedent. Den første fugl blev set den 14.08., og de næste 5 dage sås 1-2 fugle. Derefter var der kun én iagttagelse af 4 fugle den 08.10..

DVÆRGRYLE *Calidris minuta*

I foråret var der 4 dage midt i maj med 1-2 fugle ved Kogleakssøen. Igen den 02. og 03.06. var der en enkelt fugl. Den første adulte fugl på efterårstræk blev set den 24.07., og der var yderligere 2 dage med enkeltfugle i slutningen af juli. Ungfugletrækket sås i perioden 03.- 16.09.. Største antal blev 10 den 07.09.. Desuden sås en den 08.10..

TEMMINCKSRYLE *Calidris temminckii*

En 19.07. på Skallingen.

KRUMNÆBBET RYLE *Calidris ferruginea*

Adulttrækket sås mellem 14. og 31.07. med 7 observationsdage af op til 9 fugle. De juveniles træk blev set på 11 observationsdage fra 02.- 30.09.. Oftest var der bare 1-5 fugle, men den 18.09. september var der 8 fugle.

ALMINDELIG RYLE *Calidris alpina*

Ca. 2000 fugle overvintrede, men forsvandt dog under kuldeperioden først i januar. Forårstrækket startede i marts og den 01.04. blev der talt 8971 fugle. Efter et fald til under 4000 fugle i sidste halvdel af april kulminerede trækket i maj. Hele måneden svingede antallet omkring 8000 fugle med 9700 den 23.05. som maximum. Straks herefter skete der et hurtigt borttræk og efter starten af juni sås kun enkelte fugle.

De adulte fugles træk i sidste halvdel af juli og august havde et maximum på 935 fugle den 10.08.. Straks efter blandede flere og flere ungfugle sig i flokkene og den 13.09. blev der talt 13000 på Langli Flak. Det er flere ryler end normalt og selv om antallet hurtigt faldt til lige under 8000 fugle, var det stadig et pænt antal i midten af oktober. Sidst i oktober forsvandt de fleste, og som de foregående vintre forsøgte omkring 2000 fugle at blive i området. Med et udbredt isdække i sidste halvdel af december forsvandt de, og kun ganske enkelte fugle var tilbage ved juletid.

BRUSHANE *Philomachus pugnax*

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| | | | 4 | 15 | 25 | 2 | 1 | 10 | | | |

ENKELTBEEKKASIN *Lymnocyptes minimus*

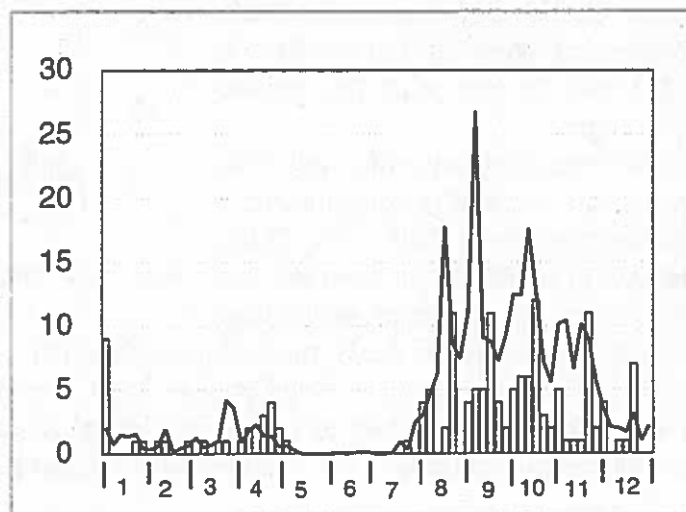
Langli:

Da efteråret var ganske tørt på øen, blev det kun til 2 iagttagelser den 07.10. og 04.11..

DOBBELTBEEKKASIN *Gallinago gallinago*

Langli:

Der blev set enkelte fugle vinteren igennem. I løbet af foråret var der stadig spredte dage med iagttagelser af 1-



Dobbeltbekkasin. Langli 1995.

3 fugle. Sidste fugl blev set den 01.05.

Efterårets første fugl blev set den 23.07., men bortset fra 11 den 21.08. var der kun tale om spredte dage med enkelte fugle indtil starten af september. Fra starten af september indtil midten af oktober blev der næsten dagligt set 1-4 fugle, men i november og december var der igen kun spredte dage med enkelte fugle. Formodentlig er det tørre efterår grunden til, at langt færre bekkasiner end normalt blev set på øen.

Skallingen:

Den 3. januar sås 9 fugle, men ellers var der kun 3-4 iagttagelser resten af foråret. Som på Langli var der få fugle i det relativt tørre efterår. Fra de 3 første, den 31.07., blev der kun registreret 2-8 fugle pr. tælling indtil starten af november. I november var årets højeste antal 10 fugle den 19. og resten af året sås 0-6 fugle pr. tælling.

SKOVSNEPPE *Scolopax rusticola*

2 fugle på Langli hhv. den 06. og 23.03.. Desuden én på Skallingen den 30.03..

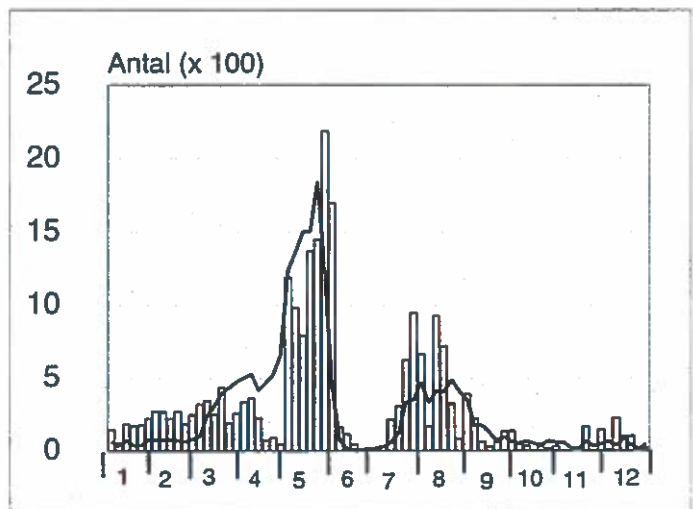
STOR KOBBERSNEPPE *Limosa limosa*

En fugl trak nord den 26.01.. I foråret rastende en fugl den 13.04.. I perioden 30.09. til 04.10. blev der dagligt set 1-3 fugle i referenceområdet og ved Langli's østkyst. Sidst i oktober var der 3 observationsdage af en enkelt fugl ved Langli's østkyst.

LILLE KOBBERSNEPPE *Limosa lapponica*

Omkring 190 fugle overvintrede, men kortvarigt under kuldeperioden i starten af januar faldt antallet til 50 fugle. I februar og marts ankom flere fugle, og midt i marts nåedes et maximum på 438 fugle. Efter et fald til under 100 midt i april steg antallet op over 1000 stk., og maximum blev 2185 fugle den 30.05.. Borttrækket skete hurtigt herefter, og midt i juni sås maksimalt 48 oversomrende fugle.

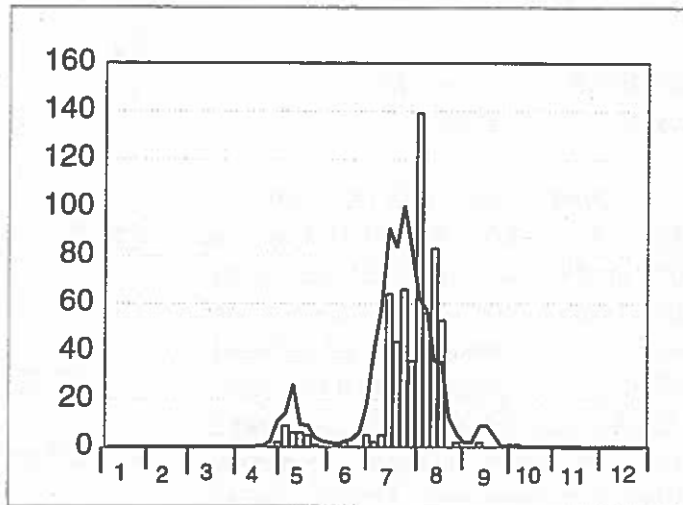
Efterårstrækket begyndte midt i juli, hvor antallet af adulte hurtigt nåede et maximum på 950 fugle den 27.07.. Trækket af ungfugle var derimod ikke særlig stort. Fra starten af august blandede de sig med adulte fugle, men alligevel faldt det samlede antal jævnt gennem august. Den 31.08. blev der talt 391 hovedsagligt unge fugle og gennem september faldt antallet yderligere til ca. 140 fugle. I oktober og starten af november sås næsten ingen fugle, men derefter sås jævnlige op til 170 fugle indtil isdækket sidst i december.



Lille Kobbessneppe. Langli 1995.

LILLE REGNSPOVE *Numenius phaeopus*

Første kom den 28.04. og frem den 23.05. blev arten næsten set dagligt. Som sædvanlig drejede det sig kun om få fugle med 9 den 02.05. som det højeste antal. Et par enlige fugle blev set i første halvdel af juni. Fra slutningen af måneden begyndte de første efterårsfugle at dukke op. Efter ca. 65 fugle midt i juli, kulminerede trækket med 139 den 31.07.. Midt i august var området forladt af næsten alle fugle, og der var kun enkelte iagttagelser af 1-2 fugle frem til årets sidste fugl den 04.10..

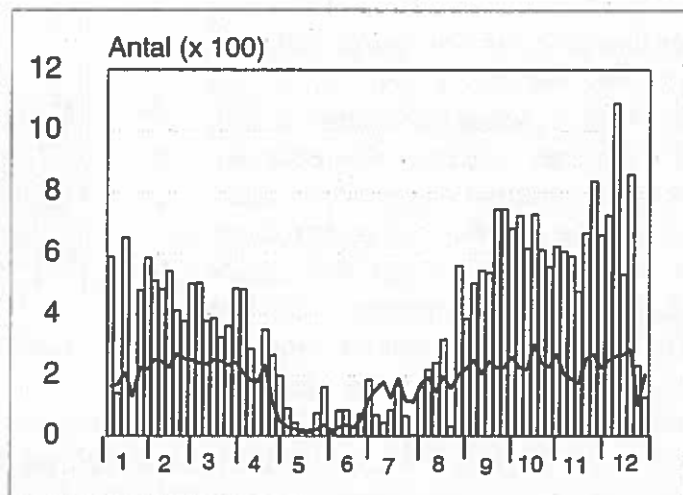


Lille Regnspove. Langli 1995.

STOR REGNSPOVE *Numenius arquata*

Bortset fra et meget kortvarigt fald i antallet under selve kuldeperioden i januar lå niveauet tæt på 600 fugle i årets første måneder. Midt i januar var en periode med dårlig sigt årsag til den tomme søjle i diagrammet. Som det ses af diagrammet var der kun en antydning af forårstrækkets kulmination i månedsskiftet marts/april med 486 fugle som maximum.

I sommerperioden vekslede antallet meget, men fra starten af august voksede antallet af fugle markant og efteråret bød på mange fugle. Efter et maximum på 743 fugle midt i oktober var der et mindre fald i antallet indtil en ny kulmination 10.12. på 1090 fugle. Med den udbredte isdække i slutningen af december opgav mange af disse fugle dog at overvintre og efter jul var der kun 127 tilbage.



Stor Regnspove. Langli 1995.

SORTKLIRE *Tringa erythropus*

En fugl sås 02.04., men de resterende forårsiagttagelser var i perioden 02.- 19.05. med 1-4 fugle. At der var vand i Kogleakssøen helt ind i juni medførte at returtrækket af adulte hunner i juni blev større end normalt. På 6 dage midt i juni blev der ialt set 32 fugle med 17 den 14.06. som højeste antal. I juli blev der yderligere set enkelte adulte fugle. Ungfugletrækket startede med 18 den 07.09.. Da var Kogleakssøen udtørret, og langt de fleste fugle blev set ved Skallingen. Trækket kulminerede med 54 fugle den 16.09., hvilket er lidt flere end normalt. Helt frem til midten af

oktober blev der set to-cifrede antal ved Skallingen, og de sidste 2 fugle blev noteret den 06.11..

RØDBEN *Tringa totanus*

Langli: 8 ynglepar

Året startede med 589 Rødben den 03.01.. I den kortvarige kuldeperiode faldt antallet ned under 100, men indtil slutningen af april var der omkring 300 fugle. Arten "svipser" ofte på højvandsstillingerne. I perioder med høj vandstand kan antallet derfor hurtigt dykke, hvilket er hovedårsagen til de ujævne søjler i diagrammet. Udover lokale ynglefugle noteredes der i maj et lille gennemtræk med op til 192 fugle.

I løbet af april begyndte enkelte fugle at holde til omkring øens fugtige områder, dvs. Fannikeskift, Kogleakssøen og Nordmarsken, og den første spillende fugl blev registreret den 25.04.. Da Fannikeskift tørrede ud i starten af maj, blev området omkring Kogleakssøen det mest attraktive og her blev noteret 4-5 par. Det var svært at registrere arten. For eksempel var der ofte enkelte spillende fugle omkring søen, men lige så tit kunne det virke helt tomt for rødben. Der blev fundet en rede med 4 æg nord for søen den 17.05., som viste sig at være præderet ved et besøg 2 uger senere. I juni og juli blev der jævnligt set 2-4 ungevarslende fugle omkring Kogleakssøen og langs kysten neden for ruinen, men disse pars ynglesucces kendes ikke. Eneste ungefund var en nyklækket unge ved Kogleakssøen omkring den 15.06..

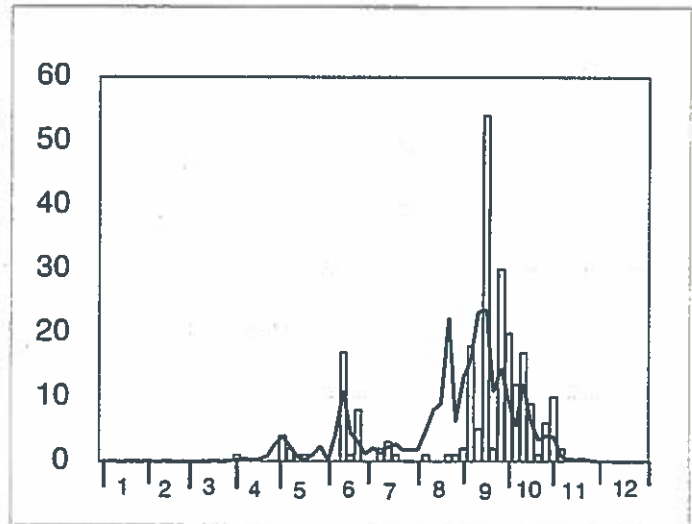
Midt i juli begyndte efterårstrækket med over 100 fugle i området. Det kulminerede midt i august med 459 fugle, inden der var et svagt fald gennem september og oktober. Det skete på trods af tiltræk af unge islandske Rødben (*Tringa totanus robusta*) i den periode. I november og december steg antallet igen og antallet nåede op på 621 fugle den 20.12, men med udbredt isdække i årets sidste dage, måtte de give op og trække bort fra området.

Yngleudviklingen på Langli:

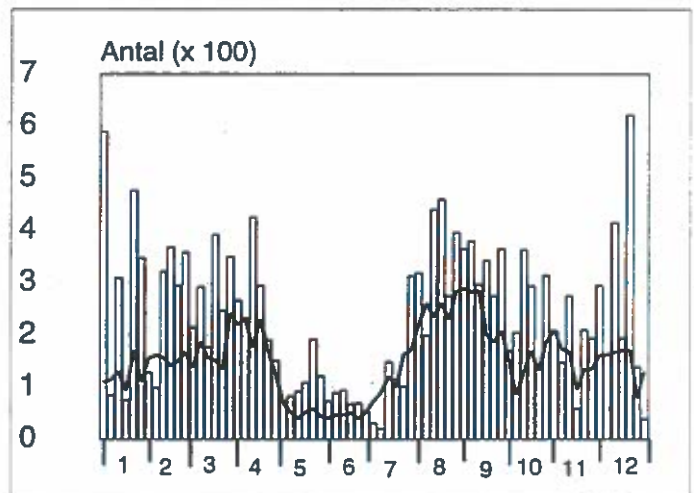
| | | | | | | | | | | | | |
|------|------|------|------|------|-------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 5-11 | 9 | 7 | 8-10 | 6 | 15-19 | 6-10 | 6-9 | 4-6 | 5 | 2-3 | 6-9 | 8 |

HVIDKLIRE *Tringa nebularia*

De første 2 fugle blev set 24.04. og allerede dagen efter blev der talt 103. Forårstrækket strakte sig frem til den 24.05. og var meget normalt med 221 fugle den 05.05. som det største antal. Et



Sortklire. Langli 1995.



Rødben. Langli 1995.

par enkelte fugle blev set først i juni, inden de gamle fugle på efterårstræk begyndte at dukke op den 23.06.. Deres træk kulminerede som normalt midt i juli, hvor der den 14. blev talt 539 fugle. Som i 1994 var ungfugletrækket i august og september noget under det normale. 287 den 15.08. blev højeste antal, og i september blev der ikke set over 100 fugle. Bortset fra 69 den 16.10. var der kun få fugle i oktober, og årets sidste 6 sås 25.10..

SVALEKLIRE *Tringa ochropus*

2 på Skallingen den 05.05.. En fugl på Skallingen den 17.06. må nok regnes for efterårets første adulte fugl. De næste 2 blev først set den 19.07. og med kun 10 observationsdage af 1-6 fugle frem til 25.08., må året regnes til de dårlige. En fugl 16.09. blev årets sidste.

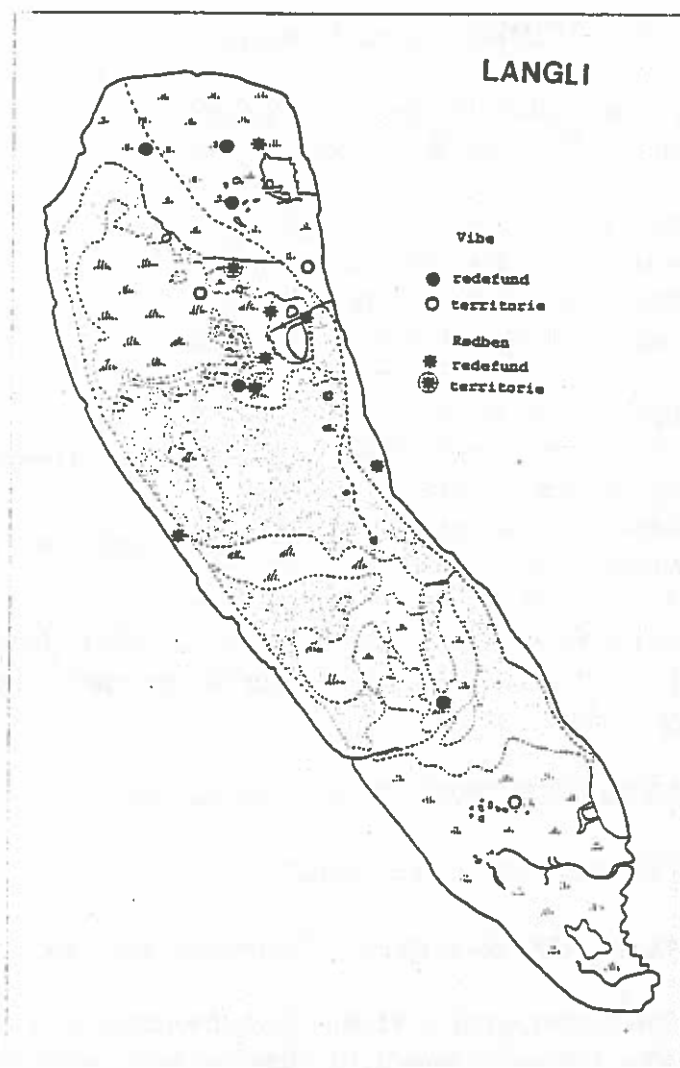
TINKSMED *Tringa glareola*

De første 2 trak mod nord 02.05. og derefter kom der 3 dage med 1 fugl i sidste halvdel af maj. Efterårstrækket startede med en isoleret forekomst af 2 fugle den 26.06., og med én fugl i hver af månederne juli og august blev det et af de hidtil dårligste efterår. Det skyldes nok især det tørre efterår.

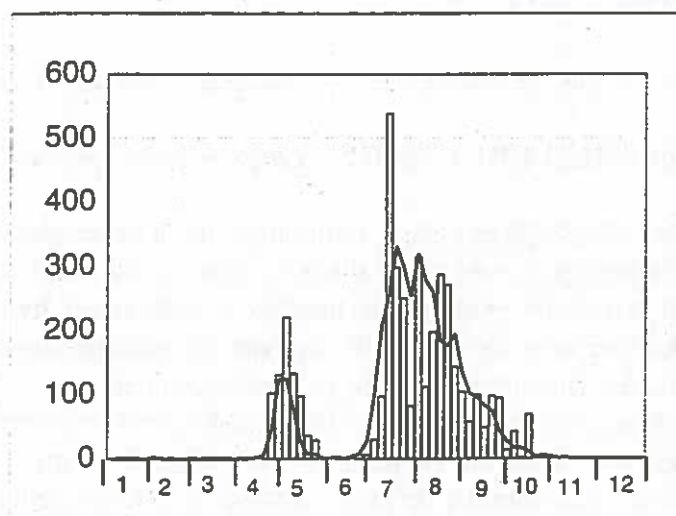
MUDDERKLIRE *Actitis hypoleucos*

I perioden 08.-28. maj blev der jævnligt set 1-2 fugle på Langli.

På Skallingen var der 3 tidlige "efterårsfugle" den 26.06.. Fra den 13.07. og frem til årets sidste den 23.09., var der jævnlige iagttagelser af arten. I juli og første halvdel af august ofte 7-16 fugle, men derefter kun 1-3 pr. dag. Dog var der 52 fugle den 31.07., hvoraf de 47 var på Skallingen.



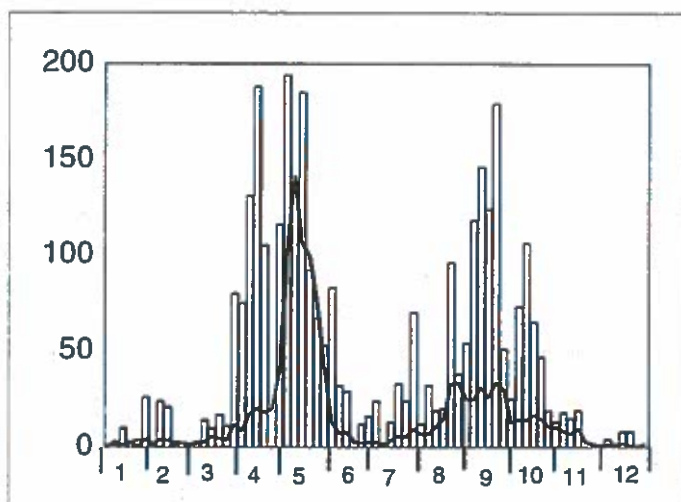
Rede og territoriefordeling for Vibe og Rødben. Langli 1995.



Hvidklire. Langli 1995.

STENVENDER *Arenaria interpres*

I første halvår var der lidt færre fugle end i 1994, men der var dog alligevel tale om flere overvintrende end normalt. Der blev set op til 26 fugle i januar og februar. Fra sidst i marts begyndte flere fugle at komme til og forårskulmination blev på 188 fugle den 11.04. og 194 den 05.05.. Fra midt i maj faldt antallet langsomt, og i juni og starten af juli var der op til 24 oversommende Stenvendere i området. Efterårstrækket satte ind i slutningen af juli og kulminerede med 179 fugle den 18.09.. Herefter svandt antallet hurtigt ind, og bortset fra en lille top midt i oktober med 106 fugle var der typisk 30-40 i området. Fra midt i november og året ud var der kun enkelte tilbage. Efteråret svarede meget godt til den gode sæson i 1994.



Stenvender. Langli 1995.

MELLEMKJOVE *Stercorarius pomarinus*

2 fugle den 09.07. og én den 22.11..

ALMINDELIG KJOVE *Stercorarius parasiticus*

Den første fugl blev set den 05.07., hvorefter der regelmæssigt sås 1-6 fugle i området frem til sidste iagttagelse den 01.10. Flest blev set i august, hvor de ofte holdt til på Langli Flak, tæt på de tusindvis af rastende måger og terner. Største dage var 10 den 06.08., 12 den 15.08. og 9 fugle den 05.09..

STORKJOVE *Stercorarius skua*

16.06. trak én over øen og op i Ho Bugt. Den 02.10. rastede en fugl i referenceområdet.

SORTHOVEDET MÅGE *Larus melanocephalus*

Den 12.05. fløj der et par adulte fugle rundt over nordøen og de var også kort nede at stå mellem Stormmågerne ved Kogleakssøen, inden de forsvandt nordover. Der dukkede endnu en adult (♂) op den 25.05. mellem Stormmågerne ved ruinen, hvor den holdt territorie frem til den 30.05.. Herefter blev der set en 2k fugl ved Stormmågekolonien i Sydmarsken den 02.06. og en adult mellem Hættemågerne ved Kogleakssøen den 16.- 17.07..

Arten ekspanderer i disse år i Holland, hvor ynglebestanden efterhånden er over 100 par, og i det tyske Vadehav yngler arten nu også, så de mange observationer af adulte fugle i yngledragt i år er formodentlig de første tegn på en videre spredning.

LATTERMÅGE *Larus atricilla*

I perioden 01.- 18.07. opholdt et adult eksemplar af denne nordamerikanske art sig i Hættemågekolonien. Den forsvarede ivrigt et territorium og sås også samle redemateriale.

DVÆRGMÅGE *Larus minutus*

Under en sydvestenkuling den 23.01. kom 3 fugle ind i bugten, men ellers var der kun tale om enkeltobservationer af enlige fugle i februar, marts og april. I maj blev 2 2k fugle tiltrukket af de mange måger omkring Kogleakssøen, så arten blev set på 6 datoer midt i måneden. Den næste fugl blev set den 02.09.. Formodentlig på grund af efterårets få og korte perioder med kraftige vestenvinde blev det kun til yderligere en fugl den 24.09..

HÆTTEMÅGE *Larus ridibundus*

Langli: 2400 ynglepar

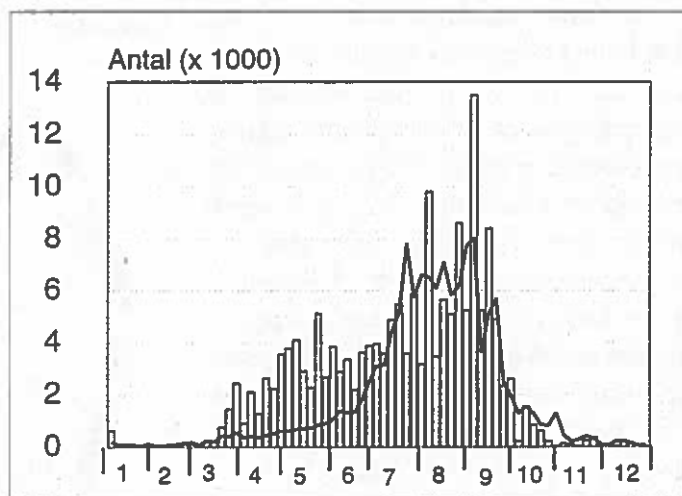
Borset fra 625 fugle i Ho Bugt den 03.01. var der maksimalt 200 fugle i årets to første måneder. Herefter dukkede den første snes ynglefugle op ved Kogleakssøen omkring den 10.03., men det var først den 20.03., at større antal søgte ind til kolonien. Ved udgangen af marts var der omkring 800 fugle her, hvilket var steget til 3540 en måneds tid senere.

Da kolonien ikke blev gået igennem for reder i år, pga. ynglende Sandterne og Splitterne, blev antallet af par vurderet ud fra optællinger af kolonien omkring solnedgang, hvor det formodedes, at de fleste ynglefugle ville være til stede i kolonien. Ved optællinger af ynglefugle i kontrolområder i Vadehavet benyttes en omregningsfaktor på 0,7, hvilket i Langlis tilfælde skulle give en ynglebestand på godt 2400 par. Yderligere 2 rugende fugle sås i forbindelse med Klydekolonien i Nordmarsken. I de sidste dage af april blev de første rugende fugle set, og den første klækkede unge kiggede frem under forældrefuglen den 21.05.. I ugerne efter var området vest for søen levende af unger og den 19.06., hvor der blev ringmærket 42 fugle, kunne den første af ungerne lette ved egen kraft. Efterhånden som flertallet af unger blev flyvefærdige, søgte de ned mod søen, hvilket gjorde det svært at bedømme årets ynglesucces, men et forsigtigt gæt var minimum 1500 unger.

Langt størsteparten af Hættemågerne forlod øen i løbet af juni, og de sidste sent-ynglende fugle opgav i midten af juli. I efter-året sås mange fouragerende på vadefladerne. De fleste fugle samledes til fælles overnatning på Langli Flak og der blev som maximum talt 9809 den 05.08. og 13500 den 04.09.. Gennem oktober faldt antallet hurtigt og i årets sidste måneder var der bare 2-300 fugle tilbage.

Yngleudviklingen på Langli:

| | | | | | | | | | | | | |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 4 | 20 | 0 | 2 | 5 | 39 | 45 | 3-5 | 55 | 609 | 1695 | 2261 | 2400 |



Hættemåge. Langli 1995.

STORMMÅGE *Larus canus*

Langli: 1051 ynglepar

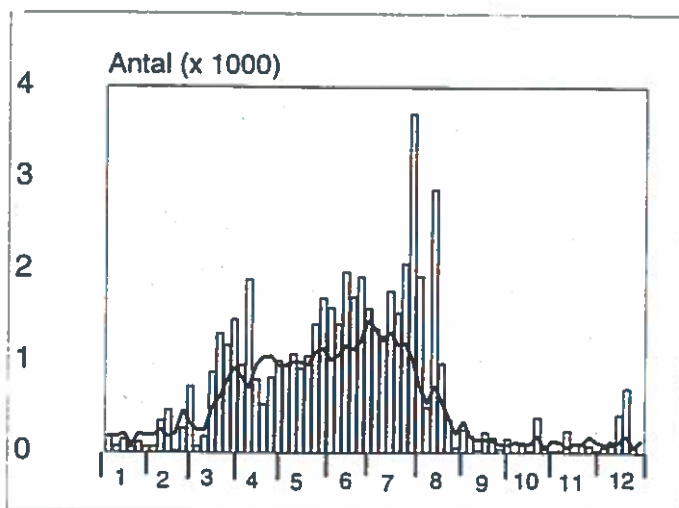
I vinterens løb opholdt der sig kun få hundrede fugle omkring øen, men midt i marts begyndte de lokale ynglefugle for alvor at dukke op, med op til 1300-1400 fugle langs med østkysten. Det var i kolonierne langs med øens østkyst, at de første fugle var inde og stå fra omkring den 20.03.. I løbet af april blev de fleste traditionelle yngleområder efterhånden besat.

Den første fuldlagte rede med 3 æg blev fundet i den store koloni i Sydmarksken den 02.05., hvilket betyder, at æglægningen må være begyndt omkring den 29.04. De sidste 3 år er æglægningen startet i de sidste 5 dage af april modsat midt i 80'erne, hvor den begyndte omkring den 07.05.. Årsagen til denne forskydning kan måske søges i mildere vintre med deraf følgende bedre foderstand hos ynglefuglene eller sættes i forbindelse med, at øen har været rævefri i yngletiden de senere år.

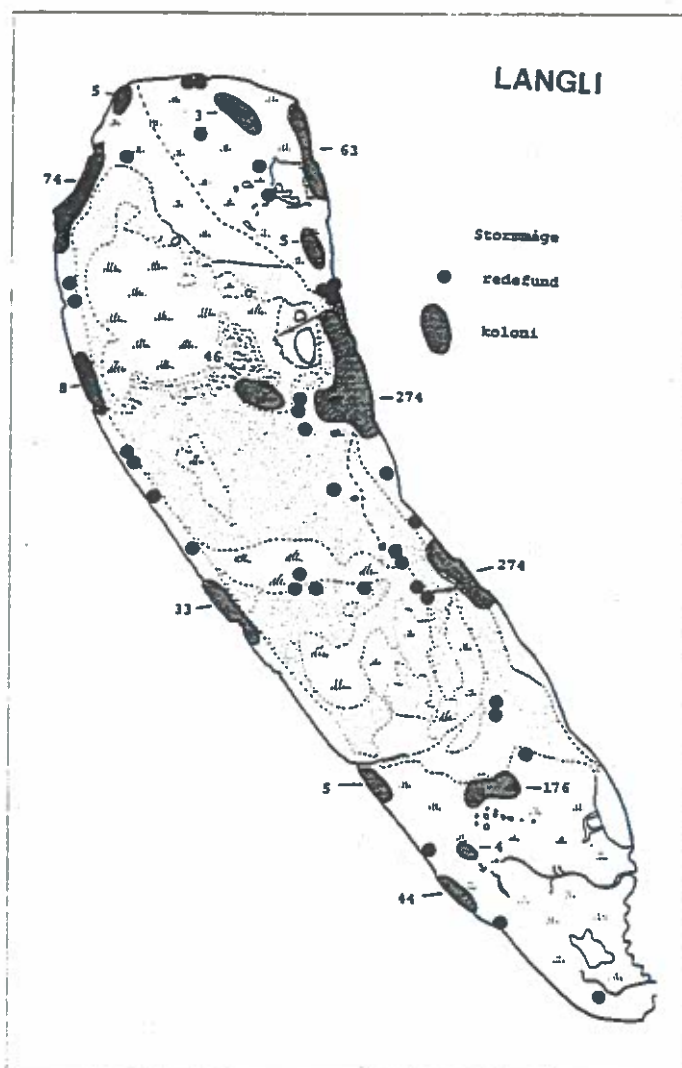
De større kolonier blev gået igennem i dagene 19.-22.05., hvor 71% af rederne var fuldlagte. For 872 af rederne i hovedkolonierne kunne der beregnes en gennemsnitlig kuldstørrelse på 2,61 hvilket er normalt, idet denne værdi har varieret mellem 2,06 og 2,78 i perioden 1985-92.

Enkeltliggende reder og mere spredte kolonier blev optalt under gennemgangen af kystzonen i månedsskiftet maj/juni og vha. teleskop, og ialt blev der registreret 1051 par, hvilket er på niveau med 1994. Den pludselige stigning (på knapt 50%) i antallet af ynglepar de sidste 2 år er uforklarlig, da der ikke er andre større Stormmågekolonier inden for en radius af 200 km, hvorfra fuglene kunne være kommet.

Det første spræde æg blev registreret i Sydmarksken den 22.05. men det var først primo juni, at æggene for alvor klækkede. De første flyvefærdige unger blev set i slutningen af juni, og i



Stormmåge. Langli 1995.



Koloni- og redeplacering for Stormmåge. Langli 1995.

perioden 23.06. til 01.07. blev der ringmærket 175 unger.

Da der generelt ikke blev registreret nogen nævneværdig prædation af hverken æg eller unger, kunne der den 20.07. tælles 529 unger omkring øen. Dette tal er i underkanten af det reelle, da Stormmågerne har en tendens til hurtigt at søge væk fra Langli og ud på vadefladerne og højsandet, så snart ungerne er flyvefærdige. En ungfugleproduktion på 0,50 unge/par er dog stadig det næsthøjeste, der er registreret, kun overgået af 0,78 unge/par i 1990.

Med bortflyvningen af alle ynglefuglene midt i august var der kun de sædvanlige 3-400 fugle tilbage i området. Midt i december lagde isen sig i området og det gav lidt ekstra Stormmåger med op til 710 fugle omkring iskanten. Sidst i december blev isdækket dog så udbredt, at alle fugle forsvandt igen.

Yngleudviklingen på Langli:

1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995
551 441 487 625 582 630 660 567 614 631 632 1020 1051

SILDEMÅGE *Larus fuscus*

Langli: 25-28 ynglepar

De første sildemåger blev set den 12.02., men disse var af den britiske race *graelsii*. De første ynglefugle af racen *intermedius* blev set den 17.03., og allerede mod slutningen af måneden var flere territorier besat især i Fårtoft bjerge. På trods af tilstedeværelsen af omkring 40 fugle i starten af maj, hvoraf mange tydeligvis var udparrede, var det ikke før den 19.05., at den første rede blev fundet, hvilket er over 3 uger senere end den første sølvmågerede.

Størstedelen af rederne blev kortlagt omkring månedsskiftet maj/juni oftest

ved hjælp af teleskop, da rederne lå ret spredt mellem Sølvmågerne på sydøen. Som det ses af kortet, lå størstedelen i klitområdet nord for Sydmarsken, og derfor var det kun 6-7 reder, som gik tabt under oversvømmelsen den 08.06..

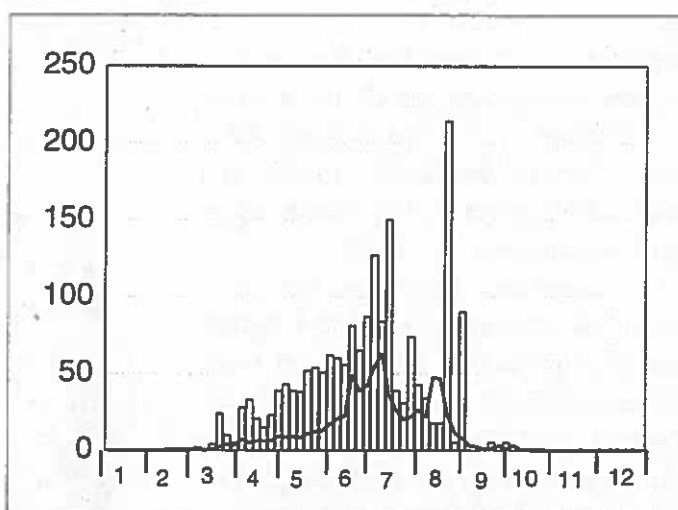
Den 20.06. fandtes den første klækkede rede, men det var generelt svært at vurdere årets klækningssucces, da Sildemågeungerne havde en tendens til at søge bort fra reden. Enkelte gange blev ungerne fundet op til 5 meter fra reden, men oftest var de helt væk. Hvor stor prædationen har været fra Sølvmågerens side, er svært at sige, men formodentlig er højst 10 unger blevet flyvefærdige, hvis man skal dømme ud fra antallet af store unger sidst i juli.

Årets ynglebestand er den hidtil største. Fremgangen kommer ikke uventet, da bestanden i den tyske del af Vadehavet er gået voldsomt frem de sidste par årtier.

Udover de lokale ynglefugle var der som normalt enkelte immature fugle omkring øen. Fra midten af juni kom der flere fugle til og den 14.07. blev der talt et maximum på 150 fugle. Det er normalt med en sådan top i juli. Efter et fald i antallet gennem august kom et årsmaximum på 214 fugle den 23.08.. Den 30.08. var der stadig 90 fugle, men efter 01.09. var der kun enkelte iagttagelser frem til årets sidste 5 den 02.10..

Yngleudviklingen på Langli:

1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995
0 0 1 0-1 0 0 0 0-1 2-3 7-8 2-8 8-10 25-28



Sildemåge. Langli 1995.

SØLVMÅGE *Larus argentatus*

Langli: 1748 ynglepar

Arten forsvandt helt fra området i kuldeperioden i januar, men dukkede hurtigt op igen sidst på måneden. I slutningen af februar og starten af marts var der op til 4200 fugle. Samtidig begyndte de første Sølvmåger at dukke op inde på øen, specielt i Sydmarsken og det store prøvefelt. I løbet af marts steg antallet af fugle på øen hurtigt, efterhånden som territorierne blev besat.

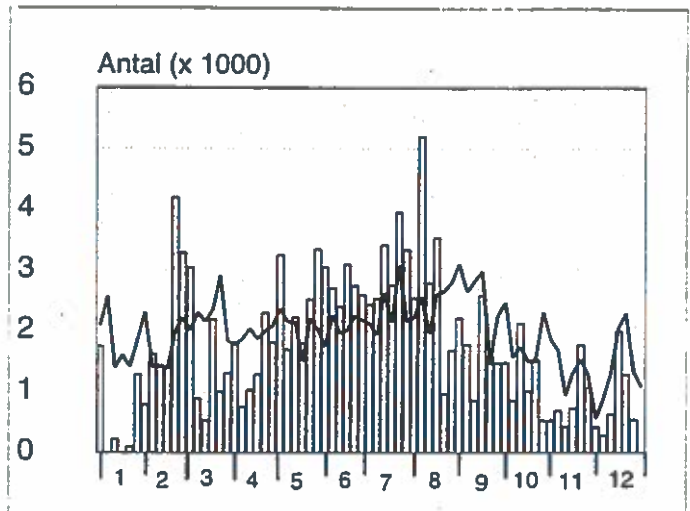
Den 26.04. blev der fundet 7 reder med æg nær sydspidsen, og da en af disse var fuldlagt, må æglægningen være begyndt senest den 22.04., hvilket er i tråd med de senere år, hvor første æg er lagt i tidsrummet 18.- 22.04.

I perioden 24.- 28.05. blev den store koloni på sydøen optalt af 2-4 optællere, og tidspunktet viste sig at være næsten optimalt, da de første reder var begyndt at klække den 22.05.. Under gennemgangen af strandzonen på nordøen den 03.06. blev Sølvmågerne registreret, og enligt rugende fugle og mindre kolonier i klitterne blev optalt ved hjælp af teleskop i samme periode.

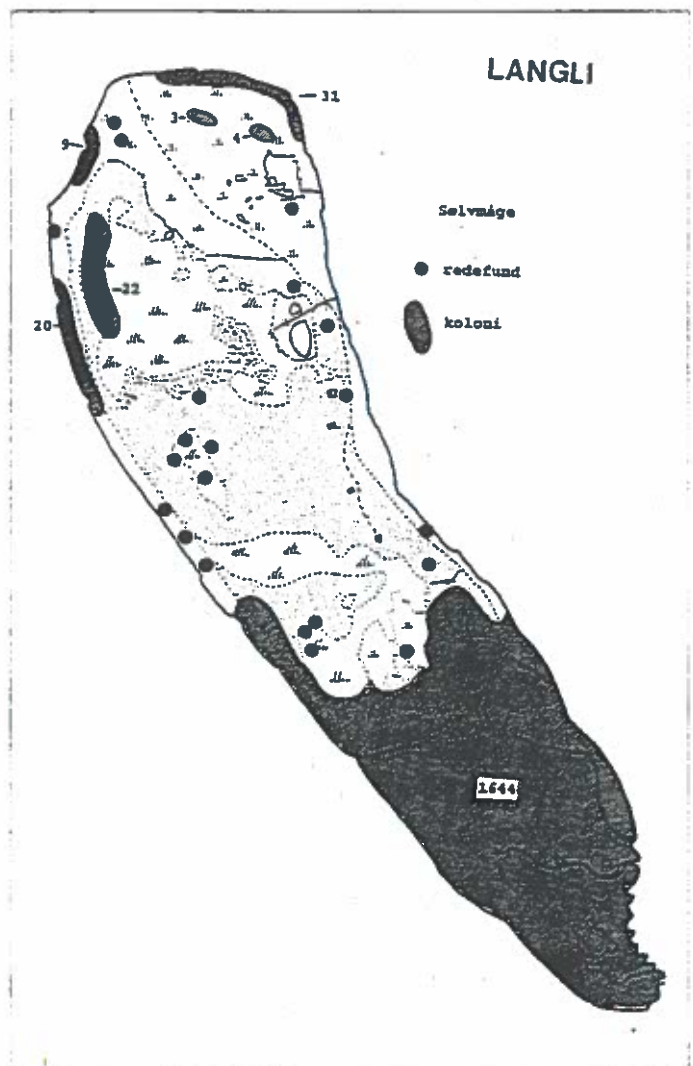
For ialt 1531 reder på sydøen var den gennemsnitlige kuldstørrelse 2,71 æg/rede, hvilket er på niveau med 1990-92 (2,66-2,75 æg/rede). I det totale antal på 1748 par er også medregnet 113 tomme, men færdigbyggede, reder, idet optællinger i prøvefelterne viste, at der stadig kom flere nye reder til efter slutningen af maj.

I forbindelse med oversvømmelsen af dele af Sydmarsken den 08.06. blev minimum 2-300 reder sat under vand, og det er ret tvivlsomt, om de mange nyklækkede unger klarede det.

I perioden 20.06. til 10.07. blev der ringmærket ialt 494 unger, og den første



Sølvmåge. Langli 1995.



Koloni- og redeplacering for Sølvmåge. Langli 1995.

flyvefærdige Sølvmåge blev set den 30.06.. En optælling af ungfugle omkring Langli den 20.07. gav 2022 fugle, eller 1,15 flyvefærdig unge/par, det højeste der hidtil er registreret. I foregående år har andelen varieret mellem 0,01 unge i 1987 og 0,90 unge i 1992 med et gennemsnit på 0,64.

Sølvmågeprøvefelter.

I en årrække har Sølvmågebestanden været fulgt i 2 prøvefelter, hvoraf det 1., på cirka 1,2 ha., er beliggende i et klitområde ved vestkysten, mens det 2., på godt 0,5 ha., ligger i sydmarsken. Desværre startede kontrollen af prøvefelterne lidt for sent i år, da flere reder allerede var fuldlagte ved starten, men ialt blev prøvefelt 1 besøgt 11 gange i perioden 28.04.- 11.06., mens prøvefelt 2 blev gået igennem 11 gange i perioden 29.04.- 10.06..

En sammenligning med optællingerne fra 1989 er vist nedenfor:

| | Prøvefelt 1. | | Prøvefelt 2. | |
|---------------------------|--------------|------|--------------|------|
| | '89 | '95 | '89 | '95 |
| Antal ynglepar. | 99 | 165 | 24 | 32 |
| Kuldstørrelse.(i procent) | | | | |
| 1 æg. | 10,1 | 3,6 | 4,2 | 0 |
| 2 æg. | 22,2 | 13,3 | 16,7 | 6,3 |
| 3 æg. | 67,7 | 83,1 | 79,1 | 93,7 |
| Kuldstørrelse gns. | 2,58 | 2,81 | 2,75 | 2,92 |

Som det ses af tabellen, er antallet af ynglepar steget kraftigt, især i prøvefelt 1, og samtidig er tidspunktet for starten af æglægningen rykket fremad med en lille uges tid. 1989 var dog et specielt år, da en Ræv med hvalpe holdt til på øen, hvorfor kuldstørrelsen er større i 1995.

De 1748 par, der blev registreret under årets ynglefugletællinger er det hidtil højeste. Årsagerne til den store fremgang er ukendte som hos Stormmåge. Sildemåge er i kraftig fremgang i det meste af Vadehavet, mens det samme ikke er registreret hos de 2 andre mågearter. Da der samtidig ikke findes andre større kolonier af de 2 arter inden for en større radius, vides det ikke, hvor fuglene kommer fra. Aflæsninger af ringmærkede ynglefugle på Langli har, bortset fra én fugl ringmærket som unge på Jordsand, kun givet genfund af fugle mærket som unger på Langli, men ungeproduktionen har ikke været stor nok til at give en bestandstilgang på 5-700 par på bare 2 år.

De fleste fugle blev omkring øen til langt hen i august måned. Så sent som den 25.08. var der stadig enkelte store dununger på sydøen. Efter afslutningen af ynglesæsonen forsvandt mange af fuglene og gennem efteråret sås sjældent over 2000 fugle.

Yngleudviklingen på Langli:

1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995
1115 1051 922 1084 1035 1073 1048 943 911 1049 1098 1594 1748

SVARTBAG *Larus marinus*

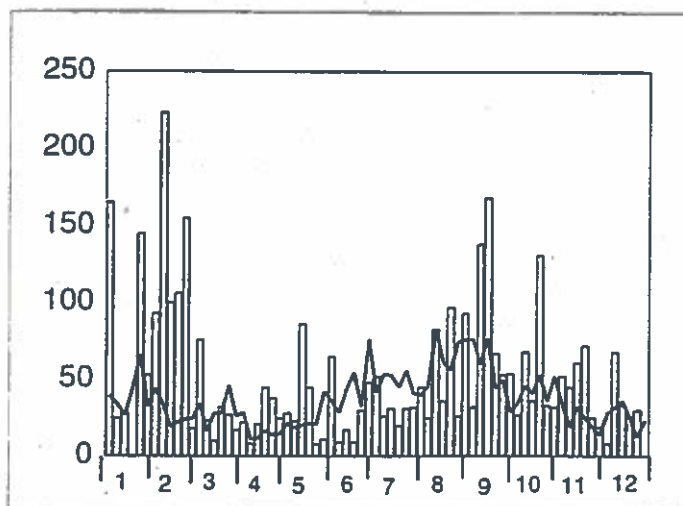
Langli: 1 ynglepar

I vintermånederne blev der jævnligt set omkring 150 fugle. Flest den 07.02. med 223 der søgte læ langs Skallingens østkyst for kuling fra vest. Fra starten af marts og gennem det meste af ynglesæsonen var der kun en gruppe på ca. 25 ikke-ynglende fugle samt det lokale ynglepar i området.

Yngleparret blev første gang set stå inde i deres sædvanlige territorium på Stenbanken den 21.03., og gennem april blev de jævnligt set her. Den 05.05. så det ud til at den ene af fuglene rugede, og et besøg den 08.05. afslørede en rede med 3 æg. Omkring den 30.05. klækkede æggene, og den 20.06. blev de 3 unger ringmærket. På dette tidspunkt var ungerne blevet så mobile, at de ofte søgte ud på vaden ved lavvande og forsvandt i vrirmlen af unge Sølvmåger, så herefter blev der længere mellem observationerne af ungerne, men den 14.07. blev 2 store unger set ved Stenbanken sammen med forældrefuglene.

Siden 1989 har der årligt ynglet et (samme ?) par på Langli, og siden 1990 har reden hvert år været placeret på Stenbanken.

Midt i maj var der pludselig op til 86 fugle, men først fra midten af august var der næsten dagligt omkring 100 fugle i området. Efterårets største antal blev 168 den 16.09. og derefter var der kun enkelte dage med over 100 fugle. I årets sidste to måneder blev der maksimalt talt 70 fugle i området.



Svartbag. Langli 1995.



Redeplacering for Sildemåge og Svartbag. Langli 1995.

RIDE *Rissa tridactyla*

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 3 | 7 | | 1 | | | 4 | | 7 | | 2 | |

Der var ingen dage med mere end 3 eksemplarer.

SANDTERNE *Gelochelidon nilotica*

Langli: 2 ynglepar

Årets første observation var et par, som den 03.05. kom flyvende sydfra og landede i Nordmarsken. Det var formodentlig de samme fugle, som sås med mellemrum den næste uges tid, men fra den 10.05. blev de set dagligt. Ofte i display-flugt over Kogleakssøen, og den 14.05. stod parret så for første gang i Hættemågekolonien. De næste par dage blev hunnen jævnligt fodret af hannen, og det blev også til enkelte parringer, men den 17.05. havde fuglene pludseligt forladt området igen.

Årsagen til at parret pludselig opgav kan være, at en yngre Duehøg netop i disse dage flere gange skabte panik omkring Kogleakssøen, når den jagede Hættemåger.

I ugerne herefter blev der jævnligt set fouragerende Sandterner på øen, blandt andet op til 7 den 11.06.. Et par (samme?) etablerede sig i Klydekolonien i Nordmarsken omkring den 15.06.. Den rugende fugl kunne nemt ses på afstand, så reden blev ikke opsøgt, og formodentlig klækkede æggene omkring den 08.07., hvor parret blev tydeligt mere nervøse.

Den 15.07. skulle området omkring reden indhegnes, inden øen åbnede for turister næste dag, men desværre var der ikke det mindste spor af fuglene i området.

Herefter sås op til 4 fugle fouragere på øen fra tid til anden, og sidste observation var af en enkelt fugl den 24.07..

Dette var de første ynglefund på Langli siden 1940'erne, hvor der yngede 40-50 par i Nordmarsken.

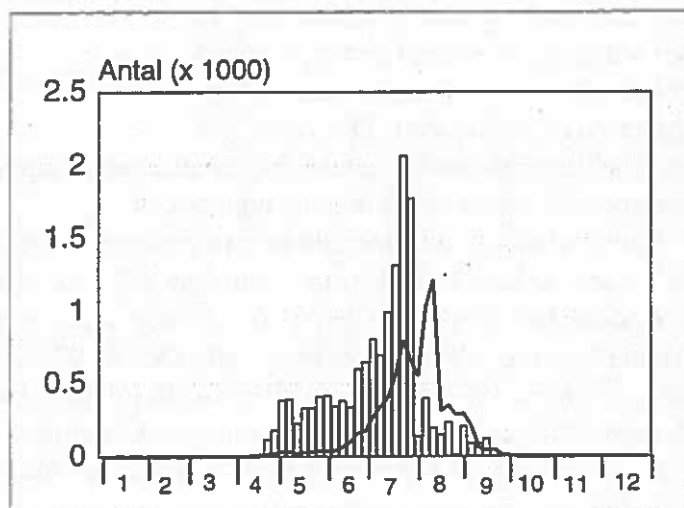
SPLITTERNE *Sterna sandvicensis*

Langli: 350 ynglepar

Den 30.03. blev den første fugl set ved øen, men det var først i månedsskiftet april/maj at de lokale fugle for alvor begyndte at ankomme, efter at de første fugle havde stået inde i kolonien ved Kogleakssøen den 24.04..

Den 09.05. blev det vurderet, at 75 fugle lå og rugede, og selvom antallet af Splitterner i kolonien om aftenen lå ret konstant på 3-400 eksemplarer gennem maj, var det først i slutningen af måneden, at størstedelen begyndte at rugе. Antallet af rugende fugle steg fra 160 den 23.05. til 280 den 05.06., og samtidig sås den første nyklækkede unge den 29.05..

Der blev ikke foretaget nogen redegennemgang af kolonien på grund af placeringen midt i



Splitterne. Langli 1995.

Hættemågekolonien. I stedet blev de rugende fugle optalt fra en klittop syd for søen, hvorfra dækningen skønnedes at være næsten fuldstændig på dette tidspunkt.

Sidst i juni ankom der pludselig op mod 500 nye fugle til kolonien, og en del af disse så ud til at etablere sig i en lavning, som desværre ikke kunne overskues udefra.

Eneste besøg i kolonien skete den 21.06., hvor der blev ringmærket 83 unger, og det skønnedes, at kun halvdelen af rederne var klækket på dette tidspunkt. Den første flyvefærdige unge væk fra kolonien blev set den 26.06., og i løbet af juli søgte flere og flere par med unger ud til østkysten, og de sidste fugle forlod kolonien omkring månedsskiftet juli/august.

I alt vurderes det, at et sted mellem 200 og 250 unger er blevet flyvefærdige, hvilket er på højde med sidste år, hvor der til gengæld var dobbelt så mange ynglepar.

Efterårstrækket mærkedes fra starten af juli, hvor antallet af fugle nærmede sig de 1000. Kulminationen kom den 24.07. med 2064 fugle, hvorefter antallet hurtigt faldt til et par hundrede i august. I første halvdel af september blev der set op til 120 fugle, mens der i anden halvdel maksimalt blev talt 13 Splitterner. Årets sidste 2 blev set den 04.12..

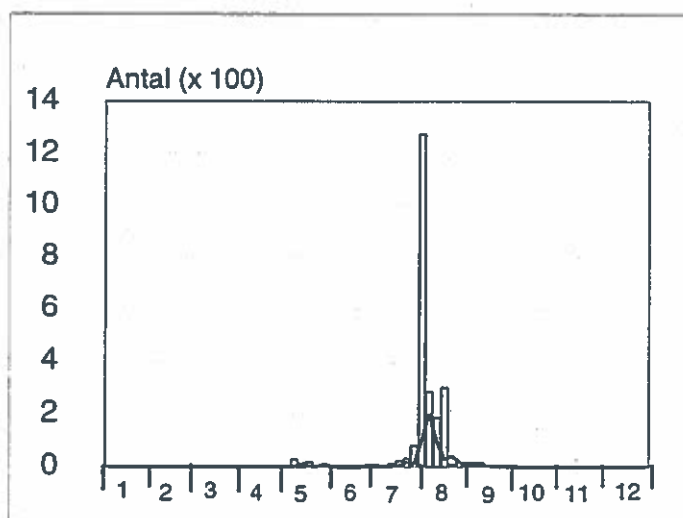
Yngleudviklingen på Langli:

| | | | | | | | | | | | | |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 71 | | 568 | 350 |

FJORDTERNE *Sterna hirundo*

Langli: 1-3 ynglepar

Den første fugl fløj over øen den 29.04., men det var først efter den 10.05., hvor et par blev set i parringsflugt over Nordmarsken, at observationerne blev regelmæssige. Gennem maj og juni blev der ofte set 1-2 fugle omkring nordøen, enkelte gange fugle som kom flyvende med fisk i næbbet og gik ned omkring Havternekolonierne her. Ud fra de jævnlige iagttagelser vurderes det, at der var et par mellem Havterne ved ebbevejen og ved Nordpanden og muligvis et på vestkysten. Der blev ikke gjort sikre ynglefund. Fuglene forsvandt efterhånden som Havterne også opgav, og der har formodentlig ikke været nogen ynglesucces.



Fjordterne. Langli 1995.

Efterårstrækket kulminerede som normalt senere end Havternernes. De store rastende flokke af terner på Langli Flak midt i juli kan ikke artsbestemmes, og der blev fx. talt hele 3091 ubestemte hav/fjordterner den 27.07.. Mange af disse har formodentlig været Fjordterner, da de fleste Havterner trækker bort midt i juli. Den 31.07. talt 1274 Fjordterner, 24 Havterner og 430 ubestemte hav/fjordterner, og disse sidste julidage blev efterårets maximum. I august sås der maksimalt 300 artsbestemte Fjordterner, men samtidigt sås op til 700 ubestemte hav/fjordterner, der nok kan regnes som Fjordterner. I september blev kun enkelte fugle set frem til årets sidste den 30.09.

Yngleudviklingen på Langli:

| | | | | | | | | | | | | |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 0 | 0 | 0 | 2 | 0 | 0-1 | 0 | 0 | 0 | 1 | | 0-1 | 1-3 |

HAVTERNE *Sterna paradisaea*

Langli: 273 ynglepar

De første 4 fugle dukkede op den 10.04.. Det var dog ikke før slutningen af april, at større antal blev set. Fra starten af maj, virkede det som om, at de fleste ynglefugle havde indfundet sig med tællinger på knapt 300 fugle.

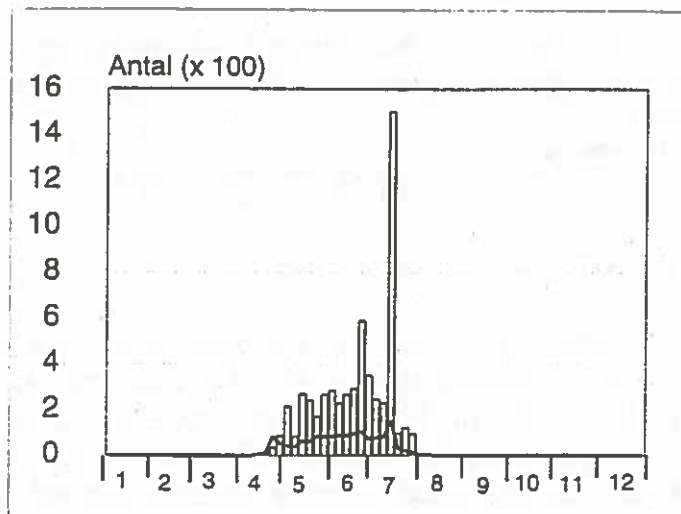
Især var der omkring de største kolonier en hel del aktivitet med parringsflugt og overbringning af fisk. For at undgå unødvendige forstyrrelser blev kolonierne ikke opsøgt før månedsskiftet maj/juni, men de første rugende fugle blev set i kolonien ved havnen den 15.05.

I tidsrummet 28.05. til 03.06. blev alle kolonier i kystområdet gået igennem, og der blev registreret 257 reder med en gennemsnitlig kuldstørrelse på 1,88 æg/kuld. Kolonien i Nordmarsken blev ikke besøgt, da de rugende fugle kunne optælles med teleskop fra klitterne.

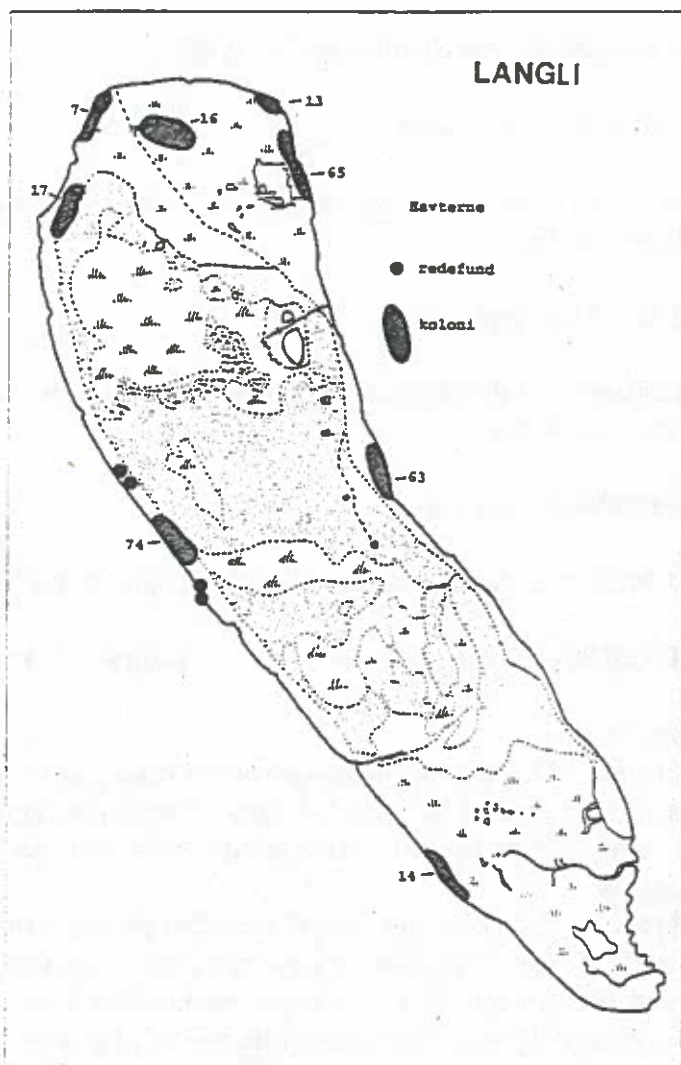
Et sted mellem 100 og 150 reder blev skyllet bort under oversvømmelsen den 08.06., men mange af parrene forsøgte sig med et andet kuld. I kolonien neden for stationen var der flere reder med æg, da øen åbnede for offentligheden den 16.07., men den øgede forstyrrelse fik fuglene til at opgive.

Den første unge blev først set 19.06., men formodentlig var de første allerede klækket omkring den 10.06.. Årets ynglesucces blev meget miserabel med kun ganske få observationer af større unger og det mest optimistiske gæt lyder på 0-5 flyvefærdige unger. Der blev ikke fundet specielt mange døde dununger ved besøg i kolonierne, så årsagen til den ringe ynglesucces kendes ikke.

I starten af juli kulminerede efterårstrækket med op til 1500 den 12.07.. Straks herefter faldt antallet af artsbestemte Havterner til under 200, men



Havterne. Langli 1995.



Koloni- og redeplacering for Havterne. Langli 1995.

samtidigt steg antallet af ubestemte hav/fjordterne kraftigt. Langt de fleste Havterne var dog væk ved indgangen til august, hvor de eneste sikre Havterne blev 2 den 03.08. og årets sidste den 15.08..

Yngleudviklingen på Langli:

1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995
131 115 100 140 154 111 142 155 77 232 211 283 273

DVÆRGTERNE *Sterna albifrons*

Årets første 2 fugle blev set ved Spunsen på Skallingen den 02.05.. Langt størsteparten af sommerens observationer blev gjort her, men jævnligt sås fugle fouragerende op gennem Hobo Dyb til ud for Nyeng. På Skallingens vestkyst var der igen i år en koloni (25 par iflg. naturvejleder Bent Jakobsen), og det var fugle herfra, der fouragerede i Hobo Dyb-området. Det største antal blev 21 fugle den 09.05.. Igennem sommeren sås jævnligt op til 9 fugle i området. Årets sidste jagttagelse drejede sig dog om 15 fugle den 09.08..

SORTTERNE *Chlidonias niger*

En ungfugl sås ved Skallingen den 15.08..

LOMVIE *Uria aalge*

Der var 10 dage i januar og februar med 1-8 fugle i området. En enkelt fugl midt i marts og endnu én sidst på året.

ALK *Alca torda*

2 jagttagelser i slutningen af januar og en enkelt sidst i oktober. Desuden 3 trækkende alk/lomvie midt i november.

SØKONGE *Alle alle*

1-5 fugle hver dag i perioden 22.- 25.01., samt 3 den 01.11. og ialt 6 fugle den 19.- 20.11..

HULDUE *Columba oenas* Langli: 2-3 ynglepar

Langli:

Fra den 12.01. sås regelmæssigt enkelte fugle på øen, men antallet steg i løbet af februar, hvor der næsten dagligt blev set 4-6 fugle. Typisk sås fuglene kun morgen og formiddag, hvor de kurrede kraftigt og fløj territorieflugt, men midt på dagen forlod de øen med retning mod Marbæk.

I løbet af april blev fuglene set mere fast på øen med et par på sydøen og 1-2 par på nordøen. Den 19.05. blev der fundet en rede med 2 æg i en rusten dunk på den nordvestlige del af øen, og ved et eftersyn den 09.06. var begge æg klækket. Ungerne blev ringmærket den 21.06., hvor de næsten var flyvefærdige og en lille måneds tid senere var der igen 2 æg i reden. Den ene af ungerne blev fundet som pluk i klitterne midt i august og var formodentlig taget af en Rørhøg, mens den tilbageværende unge kunne ringmærkes den 20.08..

Sidst i juli blev en Huldue jaget ud af en rævegrav i Fårtoft Bjerge, hvor den sandsynligvis

havde sin rede, og det kunne være 2 unger herfra, som blev set flere gange sidst i august.

En meget sen rede med 2 æg blev fundet den 11.09. i en rusten dunk i Fårtoft Bjerger, og den 01.10. var begge æg klækket. En enlig stor unge blev ringmærket den 18.10., og den 21.10. var reden forladt.

Herefter blev der længere og længere imellem iagttagelser af 1-3 fugle og årets sidste blev set den 19.11..

Yngleudviklingen på Langli:
1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995
2-3 3 2 0 1 0 1 0-1 1 1 1 1 2-3

Skallingen:

Der var observationer af 1 fugl på 2 tællinger i marts, op til 2 fugle i maj og 3 i juni.

RINGDUE *Columba palumbus*

Langli:

Der var 7 fugle fordelt på 4 dage i marts og første uge af april. Enkelte fugle den 04. og 25.06. må være ynglefuglene fra Skallingen, der har været på kort visit på øen.

Skallingen:

Der blev i sommerperioden jævnligt set 2-8 fugle i udkanten af plantagen, hvilket formodentlig har været lokale ynglefugle. Observationer af op til 17 fugle i månedsskiftet oktober/november drejede sig om trækkende fugle.

TYRKERDUE *Streptopelia decaocto*

På Langli rastede en fugl den 03.05. og den 10.10., mens Skallingen havde 2 fugle den 19.05..

TURTELDUE *Streptopelia turtur*

Ved udkanten af Ho Klitplantage sad der en kurrende fugl den 22.05. og igen den 05.06. blev der set én fugl.

GØG *Cuculus canorus*

Langli:

Årets første kom den 31.05. og i hver af månederne juni og juli blev der yderligere set en fugl. Tidligere var Gøgen mere almindelig, men i takt med at bestanden af Engpibere, som nok er den hyppigste værtsfugl, er gået tilbage, er antallet af observationer faldet markant.

Efter yngletiden var der i august 5 dage med 1 eksemplar, hvor de fleste var sydtrækkende 1k fugle.

Skallingen:

Fra den 05.05. og frem til 14.07. sås og hørtes regelmæssigt op til 8 fugle.

SKOVHORNUGLE *Asio otus*

En rastede 13.04. og 30.04., samt 06.10..

MOSEHORNUGLE *Asio flammeus*

Månedssum :

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 6 | 1 | 7 | 7 | 1 | | | | 3 | 15 | | |

En fugl overvintrede. Den blev set med jævne mellemrum i perioden 03.01.- 23.04. Fra slutningen af marts og frem til midten af april, blev der to gange set 2 fugle på øen. Forårets sidste fugl blev set den 14.05..

I efteråret blev 1-3 fugle set fra den 19.09. til den 17.10..

MURSEJLER *Apus apus*

Langli:

6 blev set den 13.05. og i de næste par dage sås yderligere 3 fugle. Efterårets eneste blev en sydtrækkende fugl den 19.09..

Skallingen:

3 fugle 17.06. og 15 fugle 02.07..

ISFUGL *Alcedo atthis*

Den 16.10. rastede en ved kanalen lige syd for Nyeng.

VENDEHALS *Jynx torquilla*

Langli:

2 fugle den 30.04. og 1 den 02.05., samt en den 28.08..

Skallingen:

En den 30.08..

STOR FLAGSPÆTTE *Dendrocopos major*

Skallingen:

Der blev set 2 fugle i januar og en enkelt fugl fra april til midt i september i plantagen. Sidst på året var der op til 3 fugle i november og december.

HEDELÆRKE *Lullula arborea*

Langli:

To iagttagelser 20.09. og 06.10..

Skallingen:

En syngende fugl den 10.04. og igen den 22.05. tyder på et ynglepar. Desuden 7 fugle den 25.10. og 2 midt i november.

SANGLÆRKE *Alauda arvensis*

Langli: 43 ynglepar

Langli:

Op til 35-40 fugle holdt stand i årets første måneder, hvor det da heller ikke for alvor blev til nogen vinter. I forbindelse med kuldefremstød blev der et par gange registreret kuldeflugt, således 423 fugle den 30.01., men generelt var vinteren mild, og den første syngende fugl blev hørt den 04.02..

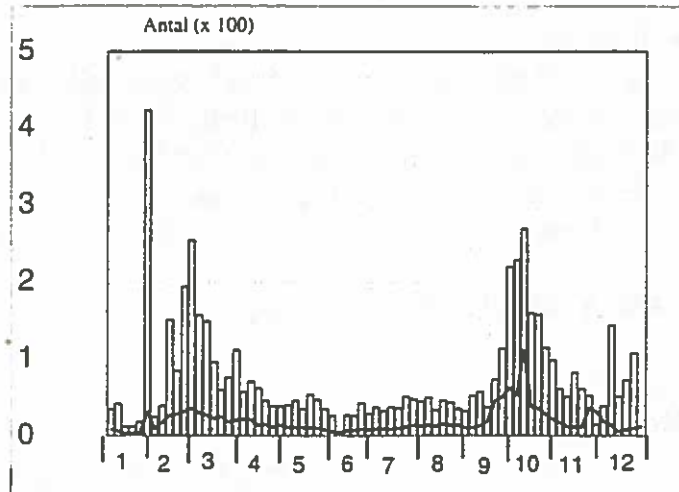
14

Det var dog først et par uger senere at der for alvor kom gang i sangen med 68 syngende den 24.02. som maximum. En stor del af disse var dog formodentlig trækfugle, for fra starten af marts stabiliserede antallet af syngende Sanglærker på linietakseringerne sig på 20-35 fugle.

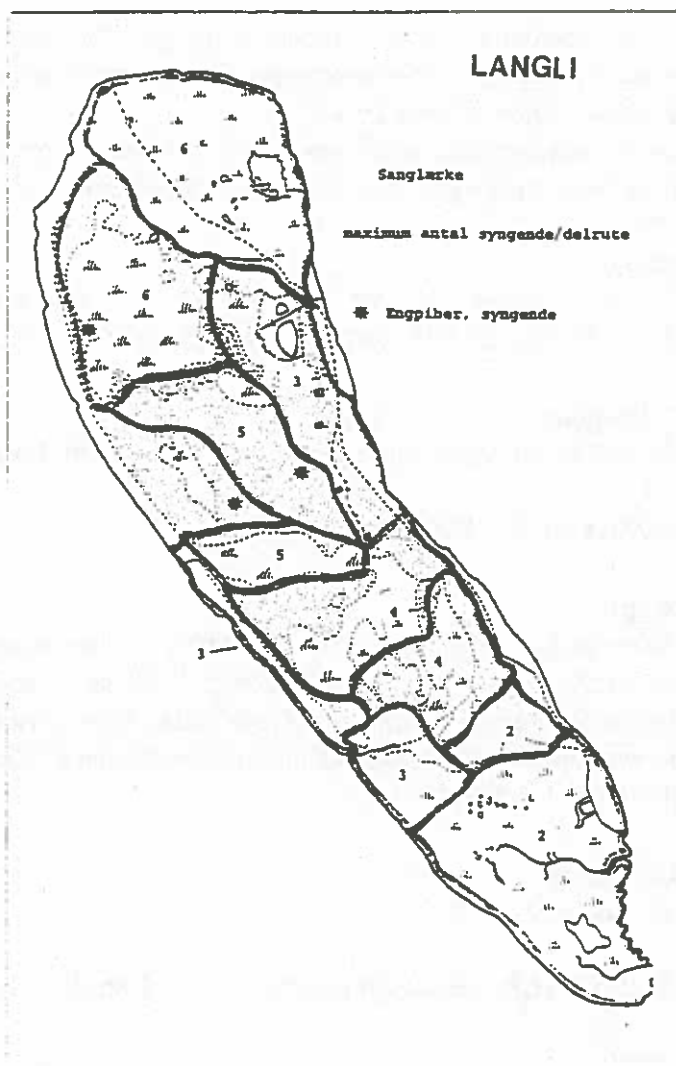
Årets bestand er, som i de foregående år, vurderet ud fra det maksimale antal syngende fugle/delrute på linietakseringen. Midt i april viste sig at være det mest optimale tidspunkt. De 43 syngende fugle i år var på niveau med de sidste 5 år (med undtagelse af 1992), og selvom bestanden er faldet siden midten af 1980'erne, er det dog ikke sket så drastisk som hos Engpiber. Årsagen til denne tilbagegang kendes ikke.

I perioden 06.-24.05. blev der fundet 5 reder, og den første nyudfløjne unge blev set den 28.05., men det er som sædvanlig umuligt at sige noget om årets ynglesucces pga. artens skjulte levevis i den høje vegetation.

Efterårstrækket blev registreret med stigende antal fugle i sidste halvdel af september og ind i oktober. Største antal blev 269 den 10.10.. Fra starten af november var antallet faldet til ca. 60, og året ud sås for det meste kun mindre antal.



Sanglærke. Langli 1995.



Sanglærke og Engpiber. Ynglefugle. Langli 1995.

Yngleudviklingen på Langli:

| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 70 | 76 | 71 | 54 | 68 | 61 | 57 | 48 | 46 | 80 | ? | 44 | 43 |

Skallingen:

Efter enkelte overvintrende fugle steg antallet midt i februar. Først i marts kulminerede forårstrækket med et max. på 523 fugle den 10.03.. Fra april til midt i juli blev der jævnlige set 2-300 fugle på tællingerne, men derefter faldt antallet. Frem til sidst i september blev der kun registreret mellem 10 og 55 fugle pr. tælling, hvilket er få. Efterårets maximum blev 107 fugle først i oktober, hvorefter der året ud kun blev set et mindre antal.

BJERGLÆRKE *Eremophila alpestris***Langli:**

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| | | | | | | | | 14 | 260 | 18 | 32 |

29. september blev årets 2 første set. Dagen efter rastede 12 fugle og gennem hele oktober blev der næsten dagligt set rastende fugle. Største antal sås den 23.-24.10., hvor hhv. 36 og 33 rastede. De sidste 7 blev set den 26.12..

Selv uden iagttagelser i første halvår var året det tredje bedste hidtil. Kun de to foregående år havde flere fugle og mange af dem var trækkende og ikke rastende som hovedparten af fuglene i 1995.

Årssum:

| | | | | | | | | | | | | |
|-----|-----|----|----|----|-----|----|----|----|-----|-----|-----|-----|
| 83 | 84 | 85 | 86 | 87 | 88 | 89 | 90 | 91 | 92 | 93 | 94 | 95 |
| 117 | 172 | 50 | 25 | 73 | 140 | 48 | 20 | 16 | 161 | 587 | 502 | 324 |

Skallingen:

Efter 15 trækkende fugle den 30.09., blev det til 4 rastende i oktober og 17 den 01.11..

DIGESVALE *Riparia riparia***Langli:**

Efter at de 2 første blev set den 01.05., var der næsten dagligt 2-4 fugle frem til den 31.05.. Specielt Kogleakssøen tiltrak dem, men de fik også kigget på den lille klint ved Slæbestedet, dog uden at forsøge udgravninger af redehuller. Efter en enkelt fugl midt i juni var der 8 dage med observationer fra slutningen af juli og frem til den 22.08.. Bortset fra 16 fugle den 31.07. drejede det sig om 1-3 fugle.

Skallingen:

En fugl den 05.05..

LANDSVALE *Hirundo rustica*

Langli: 2 ynglepar

Langli:

Årets første fugl sås den 19.04., men den første lokale fugl, en ringmærket ♂, ankom ikke før den 01.05., men den blev hurtigt fulgt af en ♀ den 03.05.. De valgte at bygge reden på generatorskuret, mens et andet par, som ankom omkring den 12.05., byggede deres i skuret bag skolen.

De 5 æg i reden på generatorskuret var klækket 12.06., men det dårlige vejr i juni tillod kun, at en enkelt unge kunne flyve fra reden 06.07.. I reden ved skolen blev der lagt 4 æg, og 3 unger

kunne flyve fra reden sidst i juli. Parret på generatorskuret gik i gang med at ruge på et nyt kuld på 5 æg. 4 unger herfra forlod reden omkring den 22.08..

De lokale ynglefugle fik gennem august selskab af flere og flere trækfugle. Først i måneden var der typisk 20-30 fugle, men fra den 17. til den 21. rastede 75-180 fugle dagligt på de varme sydvendte tagsider af skolen og feltstationen. I sidste halvdel af måneden og gennem september faldt antallet igen til 10-20 fugle bortset fra den 16.- 17.09., hvor hhv. 376 og 97 fugle trak mod syd. Årets sidste svaler var 3, der blev set 09.10..

Yngleudviklingen på Langli:

| | | | | | | | | | | | | |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 2-4 | 1 | 1 | 0 | 0 | 0 | 1 | 1 | 0 | 1 | 1 | 3 | 2 |

Skallingen:

Årets første fugle blev set den 25.04.. Den 05.05. var der 140 fugle på træk, og herefter blev der sommeren igennem noteret 3-21 fugle på tællingerne. Efterårstrækket foregik i august og september med 111 den 07.09. som største antal. De sidste 2 fugle sås den 03.10..

BYSVALE *Delichon urbica*

Langli:

I foråret sås ialt 7 fugle på 6 datoer mellem den 07.05. og 11.06.. I efteråret var der 5 dage med 1-5 fugle mellem den 21.08. og 16.09..

Skallingen:

Mellem den 05.05. og 23.08. blev der ialt noteret 17 fugle på 5 spredte datoer. Årets sidste blev et stort træk den 07.09. med 205 fugle.

STORPIBER *Anthus richardi*

En fugl på Langli den 23.09..

SKOVPIBER *Anthus trivialis*

Langli:

I efteråret sås 10 fugle fordelt på 4 dage mellem den 31.08. og 19.09..

Skallingen:

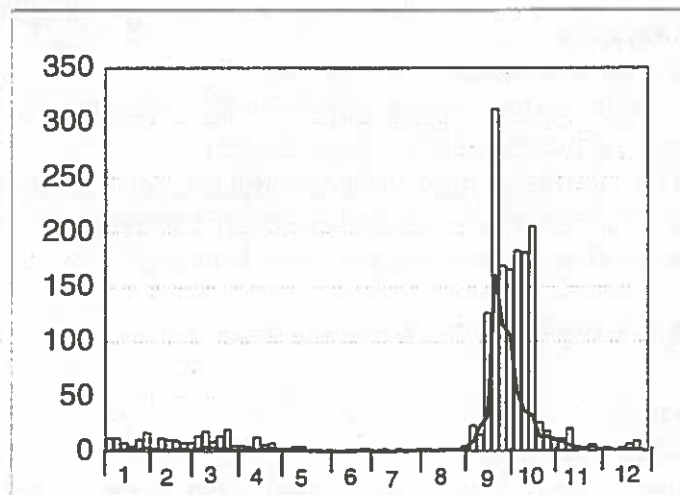
Efter årets første 14 fugle, den 25.04., blev arten registreret på så godt som hver eneste tælling frem til årets sidste fugl den 23.09.. Flest under forårstrækket, med op til 30 fugle sidst i maj.

ENGPIBER *Anthus pratensis*

Langli: 3 ynglepar

Langli:

En halv snes fugle overvintrede, men Engpiber. Langli 1995.



forårstrækket gik mere eller mindre spørløst hen over øen. Den første syngende fugl blev hørt den 11.03., men i perioden fra slutningen af marts til starten af maj gjorde de få lokale ynglefugle opmærksom på sig selv. Årets bestand er ligesom andre år opgjort ud fra antallet af syngende hanner og de 3 par, der blev registreret i år, er ny bundrekord. Eneste bevis på yngel i år var 2-3 nyudfløjne unger i klitterne i slutningen af juni.

Årsagerne til tilbagegangen er ukendte, men Sanglærkerne er også gået en smule tilbage i samme tidsrum. Øen har ikke været udsat for nogen større ændringer siden græsningen ophørte omkring 1970, og det er svært at henføre nedgangen til det stigende antal ynglende måger.

Efterårstrækket slog igennem midt i september og frem til midten af oktober med min. 100 fugle de fleste dage. Største antal blev 312 den 20.09.. Efter midten af oktober blev der maksimalt set 20 fugle pr. dag.

Yngleudviklingen på Langli:

| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 24 | 24 | 16 | 12 | 16 | 21 | 21 | 18 | 5 | 7 | | 7 | 3 |

Skallingen:

I de første måneder steg antallet langsomt fra 4 på den første tælling til 32 sidst i februar. Derefter sås jævnligt 28-60 fugle pr. tælling i forårs og sommermånederne. Midt i juli blev der en enkelt gang set 97 fugle. Det var ellers først under efterårstrækket fra midt i september og en måned frem, at der blev set fra ca. 100 fugle og op til et maximum på 261 først i oktober. Resten af året var der kun en snes fugle tilbage.

SKÆRPIBER *Anthus spinoletta*

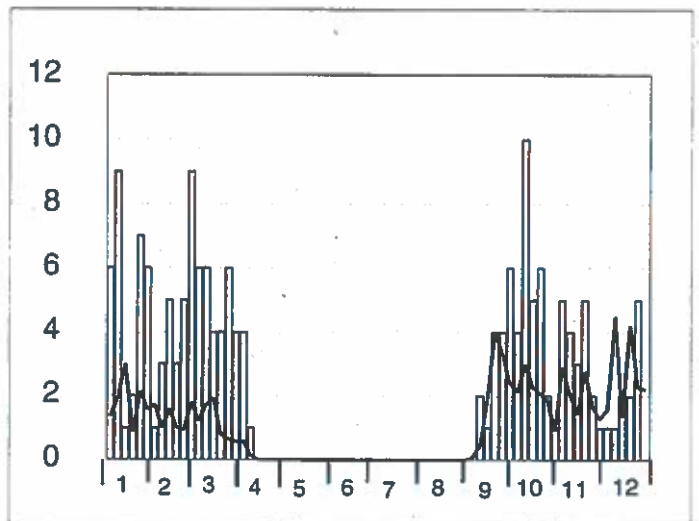
Langli:

I årets første måneder blev der jævnligt set op til 9 fugle. I starten af april forlod fuglene området, og sidste forårsobservation var 1 fugl den 10.04..

I efteråret blev første fugl set den 09.09., hvorefter antallet steg til et maximum på 10 fugle den 10.10.. Året ud sås jævnligt op til 5 fugle.

Skallingen:

I årets første måneder sås jævnligt 10-13 fugle. Sidst i marts forsvandt de fleste, og forårets sidste 2 fugle sås den 19.04.. De første fugle i efteråret dukkede op den 16.09.. I oktober var der typisk 10-28 fugle, men i november blev der set helt op til 73 Skærpibere. Året ud sås igen op til 23 fugle. I december var der flere end normalt med typisk 40 fugle.



Skærpiber. Langli 1995.

GUL VIPSTJERT *Motacilla flava*

Langli:

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| | | | | 7 | | | 50 | 28 | | | |

Skallingen:

Månedssum:

| | | | | | | | | | | | |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
| | | | | 2 | 3 | 1 | 131 | 41 | | | |

BJERGVIPSTJERT *Motacilla cinerea***Langli:**

7 fugle på 6 dage mellem 16.09. og 29.10..

Skallingen:

En trækkende fugl den 03. og 16.10 samt en sen fugl 11.11..

HVID VIPSTJERT *Motacilla alba* **Langli:** 1 ynglepar**Langli:**

Årets første fugl blev set den 13.03., men det var først den 23.03. at den lokale ♂ dukkede op. Få dage senere kom en ♀ også til, og herefter blev parret dagligt set omkring feltstationen. Reden blev igen i år placeret i brændestablen ved generatorskuret, og herfra fløj 6 unger ud den 28.05.. Allerede 2 uger senere var parret i gang med andet kuld, og de 3 unger herfra forlod reden sidst i juli og blev set regelmæssigt på øen de næste uger fremover. Frem til årets sidste, den 14.10., blev der dagligt set 1-4 fugle, men et egentligt træk blev kun registreret den 09.10. med 9 fugle.

Yngleudviklingen på Langli:

| | | | | | | | | | | | | |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 1 | 1 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |

Skallingen:

Sås regelmæssigt med typisk 7-12 fugle i perioden 21.03.- 16.10..

SILKEHALE *Bombycilla garrulus*

Den 30.11. trak 2 fugle ud fra Nyeng.

GÆRDESMUTTE *Troglodytes troglodytes***Langli:**

26 fugle på 20 dage i perioden 11.03.- 04.05. samt 45 fugle på 29 dage i perioden 30.08.- 12.11..

Skallingen:

Set hele året med undtagelse af marts. I foråret op til 3 fugle og op til 18 i efteråret.

JERNSPURV *Prunella modularis***Langli:**

1-4 fugle i perioden 01.03.- 01.05. Desuden 10 fugle mellem 30.09. og 15.10..

Skallingen:

Efter 2 fugle den 10.04. var der spredte iagttagelser af enkeltfugle frem til midten af juli. I efteråret var eneste observation 6 fugle den 16.10 og en den 15.12..

RØDHALS *Erithacus rubecula***Langli:**

Typisk 1-3 fugle i perioden 12.03.- 05.05., dog 50 den 24.04. og 45 den 02.05.. I dagene lige omkring disse datoer blev der talt 10-15 fugle.

I perioden 28.08.- 10.11. var der 1-6 fugle, dog 30 den 20.09..

Skallingen:

I foråret blev der kun set 4 fugle den 25.04.. Gennem sommeren var der spredte iagttagelser af enkelte fugle, mens det i efteråret blev til 38 fugle mellem den 30.09. og 01.11.. Sidst på året var der et par enkelte fugle i plantagen.

HUSRØDSTJERT *Phoenicurus ochruros***Langli:**

En ♂ i dagene 23.- 25.03.. En ♀ den 06.-08.04., 1 den 15.04. og endelig en ♀ den 23.- 24.04.

I juni og juli blev der set en ♂ på 5 godt spredte dage, og den 15.08. var der 2 fugle. I perioden 10.- 25.10. blev der ialt set 11 fugle fordelt på 8 dage med 1-3 pr. dag.

Skallingen:

En fugl blev set 30.03..

RØDSTJERT *Phoenicurus phoenicurus***Langli:**

34 fugle i perioden 24.04.- 24.05., med 7 fugle den 24.04. som maximum. I perioden 02.08.- 20.09. sås der 49 fugle.

Skallingen:

2 fugle den 22.05.. Desuden blev ialt 21 fugle registreret midt i september.

BYNKEFUGL *Saxicola rubetra***Langli:**

2 fugle den 02. og 16.05. I perioden 31.07.- 21.09. sås 75 fugle, med maksimum (5) den 12.09..

Skallingen:

6 fugle den 05.05.. I perioden 15.08.- 18.09. sås 6-10 fugle.

SORTSTRUBET BYNKEFUGL *Saxicola torquata***Langli:**

En ♂ den 23.02. og en ♂ den 30.09..

Skallingen:

En ♀ den 25.02. og 1 ♂ den 10.- 11.04..

STENPIKKER *Oenanthe oenanthe***Langli:**

Første sås den 21.03., men først 10.04. dukkede de næste op. Frem til 26.05. set næsten dagligt. Ofte 2-8 fugle, men flest (15) den 20.05. I perioden 08.08. til 09.10 sås ofte 1-12 fugle, men 16 den 21.08..

Skallingen:

Forårstrækket strakte sig over perioden 10.04. til 22.05. med et maximum på 30 fugle den 05.05.. Efter et par enkelte sommerfund kom de første 5 fugle i efteråret den 23.08.. Det største antal blev 22 fugle den 31.08. Sidste 5 fugle blev set 03.10..

RINGDROSSEL *Turdus torquatus***Skallingen:**

Ialt 4 forårsfugle fra den 10.04. til den 19.05..

SOLSORT *Turdus merula***Langli:**

Den 01.03. kom årets første fugl. Derefter var den så godt som daglig frem til 07.04. med op til 7 fugle. I resten af april og indtil 09.05. var der noget mere spredte fund af 1-2 fugle.

I efteråret blev der jævnlige set 1-3 fugle i perioden fra den 13.10. til 29.11., men den 11.11. var der hele 14 rastende.

Skallingen:

Under forårstrækket fra midt i marts og frem til slutningen af april blev arten jævnlige set med op til 16 fugle pr. tælling. I sommermånederne var der typisk 3-6 fugle i Ho Klitplantage, mens efterårstrækket kun blev bemærket med 7-9 fugle i november.

SJAGGER *Turdus pilaris***Langli:**

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 22 | | 10 | 4 | 2 | | | | | | 27 | 82 |

Skallingen:

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| | 16 | | 11 | 1 | | | | | 4 | 317 | 276 |

SANGDROSSEL *Turdus philomelos*

Langli:

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| | | 13 | 50 | 4 | | | 1 | 8 | 142 | 5 | |

Skallingen:

Der sås 43 fugle i perioden 14.03.- 22.05.. Efter et par enkelte fugle i juni og juli, blev det i efteråret til 133 fugle mellem den 17.09. og 25.10..

VINDROSSEL *Turdus iliacus*

Langli:

Månedssum:

| jan | feb | mar | apr | maj | jun | jul | aug | sep | okt | nov | dec |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 1 | | 8 | 3 | | | | | 1 | 43 | 51 | 7 |

Skallingen:

I perioden fra den 09.02. til den 25.04. var der spredte observationer af 1-3 fugle. I efteråret blev der ialt set 1075 fugle i perioden 30.09. til 30.11.. Deraf blev 793 fugle set den 01.11..

MISTELDROSSEL *Turdus viscivorus*

Langli:

Første sås 13.02.. I første halvdel af marts var der 5 dage med 1-2 fugle og igen midt i april var der 2 dage med en fugl.

Skallingen:

Efter 3 fugle den 02.02. var der jævnlige iagttagelser af 1-8 fugle gennem foråret og sommeren. I efteråret var det mere spredt med observationer og bortset fra 17 fugle den 16.09., var der kun tale om enkelte fugle.

KÆRSANGER *Acrocephalus palustris*

En fugl den 20.05..

RØRSANGER *Acrocephalus scirpaceus*

En den 26.07. og 06.08. på Langli samt én på Skallingen 18.09..

GULBUG *Hippolais icterina*

Langli:

Enkeltfugle 25.05., 26.05. 28.07. og 17.08. samt 2 den 18.08..

Skallingen:

2 fugle 22.05. og 4 fugle i juni samt en enkelt i juli.

GÆRDESANGER *Sylvia curruca***Langli:**

7 fugle fra den 24.04. til 23.05. og 4 fugle fra den 28.08. til 10.09..

Skallingen:

Efter første fugl den 25.04. blev der jævnligt set 1-3 fugle ved Ho Klitplantage frem til årets sidste fugl den 18.09..

TORNSANGER *Sylvia communis***Langli:**

18 fugle i perioden 01.- 31.05.. En enkelt den 08.07. og 37 fugle i perioden 05.08.- 20.09..

Skallingen:

I maj blev der set op til 7 fugle og sommeren igennem var der 1-4 fugle ved Ho Klitplantage. Endelig var der en sen fugl den 16.10..

HAVESANGER *Sylvia borin***Langli:**

En fugl den 24.05. og 32 fugle i perioden 17.08. til 20.09..

Skallingen:

En enkelt ungfugl den 16.10..

MUNK *Sylvia atricapilla***Langli:**

2 fugle 03.05. og 1 den 05.05.. En enkelt fugl den 05.08. og 18 fugle i perioden 07.09.- 10.10.. Endelig rastede en sen ♂ den 24.- 25.10..

Skallingen:

2 fugle i maj, 1 i juni, 1 i september og årets sidste 25.10..

GRANSANGER *Phylloscopus collybita***Langli:**

30 fugle i perioden 24.03.- 10.05.. En ringmærket fugl fra den 15.04. er lidt overraskende trukket mod vest, for den 23.04. blev den genfanget på Isle of May, Skotland. Desuden 7 fugle spredt i tiden fra 29.07. til 12.10..

Skallingen:

Den 11.04. blev der set 10 fugle og derefter var der jævnlige iagttagelser af enkeltfugle indtil

slutningen af juli. En enkelt fugl midt i september, samt én den 16.10..

LØVSANGER *Phylloscopus trochilus*

Langli:

I perioden 23.04.- 31.05. sås 83 fugle og der var ingen dage med mere end 10 fugle. Midt i juni blev der set en enkelte fugl, men efterårstrækket begyndte først ult. juli og havde to toppe. Den første midt i august med op til 30 eksemplarer den 21. og den sidste midt i september med 25 fugle den 18.. Ialt blev det til 280 fugle i efteråret og den sidste blev set den 21.09..

Skallingen:

Fra årets første 10 fugle den 25.04. blev der jævnlig set >10 fugle frem til midten af september. Forårstrækket kulminerede med 38 fugle den 22.05., mens efteråret ikke havde nogen markante dage. En sen fugl blev set den 16.10..

FUGLEKONGE *Regulus regulus*

Langli:

27 fugle i perioden 23.03.- 27.04. samt 77 fugle i perioden fra 25.09. til 14.11..

Skallingen:

I årets første måneder var der spredte iagttagelser af op til 9 fugle i udkanten af Ho Klitplantage. I første halvdel af juni blev der set 2-4 fugle, mens der i efteråret blev set 16 fugle sidst i september og op til 85 fugle sidst i oktober. I årets sidste 2 måneder sås der regelmæssigt 14-21 fugle.

RØDTOPPET FUGLEKONGE

Midt på Skallingen sad der 1♂ den 11.04..

GRÅ FLUESNAPPER *Muscicapa striata*

Langli:

En den 27.05. og 6 fugle i perioden 31.08.- 19.09..

Skallingen:

I maj sås 5 fugle den 19. og derefter var der enkelte iagttagelser af 1-2 fugle frem til starten af juli. I efteråret blev der set 2 fugle den 23.08. og den 12.09..

BROGET FLUESNAPPER *Ficedula hypoleuca*

Langli:

13 fugle i perioden 11.08.- 19.09..

Skallingen:

1-3 fugle pr. tælling i perioden 15.08. til 12.09..

TOPMEJSE *Parus cristatus*

En almindelig ynglefugl i Ho Klitplantage.

SORTMEJSE *Parus ater*

Yngler i Ho Klitplantage.

BLÅMEJSE *Parus caeruleus*

Ved Ho Klitplantage blev der set enkelte fugle i januar og februar samt 2 fugle den 03.10..

MUSVIT *Parus major*

I Ho Klitplantage blev der set et par med 4 unger den 30.05. og året ud sås jævnligt 1-3 fugle.

TRÆLØBER *Certhia familiaris*

I Ho Klitplantage blev der set en fugl den 23.08. og igen den 30. 11. samt 02.12..

RØDRYGGET TORNSKADE *Lanius collurio*

Langli:

En ♀ den 17.05..

Skallingen:

Første fugl, en ♂, blev set den 22.05. og frem til årets sidste fugl, den 12.09., blev der jævnlig set et par. Den 31.07. blev der set 4 flyvefærdige unger.

STOR TORNSKADE *Lanus excubitor*

En rastende fugl 11.04. på Langli og enkeltfugle på Skallingen den 30.11. og 15.12..

SKOVSKADE *Garrulus glandarius*

I Ho Klitplantage blev der i maj og igen fra den 30.08. og året ud jævnligt set 1-2 fugle.

HUSSKADE *Pica pica*

Ved Ho Klitplantage blev der på to tællinger i oktober set 1-2 fugle.

ALLIKE *Corvus monedula*

Langli: 3-4 ynglepar

Langli:

Allerede omkring årsskiftet begyndte 7-9 fugle at tilbringe mere og mere tid på øen, oftest omkring skolen og feltstationen. Som noget nyt blev et par set besøge flere rævegrave i slutningen

af marts.

I starten af maj var der som sædvanligt besat i skolens skorsten, men derudover var der også et par i et hul i skolens gavl, og muligvis et par i den ubenyttede skorsten på stationen, men den største overraskelse var nok, at et par etablerede sig i en rævegrav syd for Kogleakssøen. Her blev der fodret fra slutningen af maj, hvor der samtidig også var 4 unger i skorstenen på skolen og et ukendt antal unger i gavlhullet. Det var formodentlig ungerne fra gavlhullet som blev set den 11.06., for ungerne fra skorstenen fløj først ud den 19.06., efter at 2 af dem var blevet ringmærket på skolens loft. Ungerne i rævegraven blev fodret frem til slutningen af måneden.

Efter udflyvningen sås familierne kun ret kort tid på øen, da de mange ynglende måger og terner havde svært ved at tolerere Allikerne, og mindst én af ungerne blev hakket ihjel af Stormmåger. Der var dog stadig dagligt besøg på øen af fugle fra Hjerting i formiddagstimerne. Helt frem til årsskiftet typisk 10-17 fugle pr. dag.

Yngleudviklingen på Langli:

| | | | | | | | | | | | | |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 1 | 1 | 1 | 2 | 2 | ? | 1 | 3-4 |

Skallingen:

En enkelt fugl den 24.03. og 10 trækkende den 25.10..

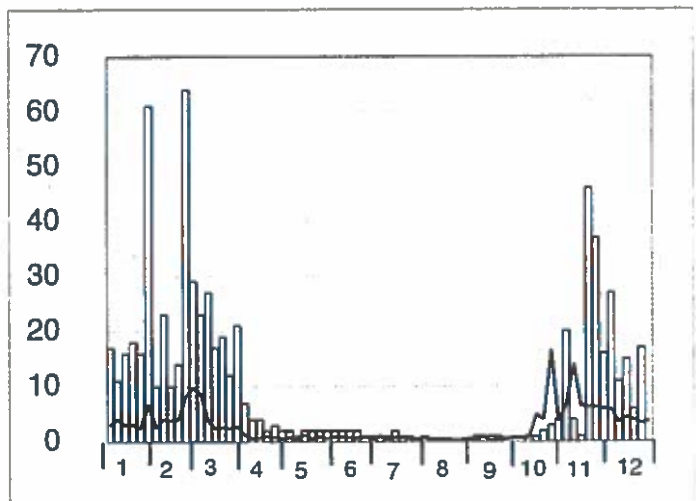
RÅGE *Corvus frugilegus*

På Skallinge var der i første halvdel af oktober to dage med hhv. 2 og 4 fugle.

GRÅKRAGE *Corvus corone cornix*

Langli:

Bortset fra den 24.02. med 64 eksemplarer blev der i årets første 3 måneder typisk set 10-23 fugle pr. dag. I april faldt antallet til under 10, og selv om der gennem det meste af ynglesæsonen næsten dagligt blev set 1-2 fugle på øen, ynglende fuglene ikke. Den ene af fuglene sås ellers jævnligt sidde ved sidste års rede i granerne bag skolen. Først i slutningen af oktober kom der igen flere fugle til øen, og frem til årsskiftet var der 20-46 fugle omkring øen.



Gråkrage. Langli 1995.

Skallingen:

I første halvår fluktuerede antallet meget fra 0-20 fugle pr. tælling dog med flest fugle under forårstrækkets kulmination først i april. Efter ganske enkelte fugle i august/september sås op til 26 fugle pr. tælling under efterårstrækket i oktober og november.

SORTKRAGE *Corvus corone corone*

Langli:

Både forår og efterår blev der jævnligt set en enkelt fugl på øen. Den 11.11. var der dog 2 fugle.

Skallingen:

Året igennem sås jævnligt 1-3 fugle på tællingerne.

GRÅKRAGE X HUSSKADE HYBRID *Corvus corone/Pica pica*

I starten af november blev et eksemplar af denne underlige krydsning set et par gange ved Nyeng og på Langli.

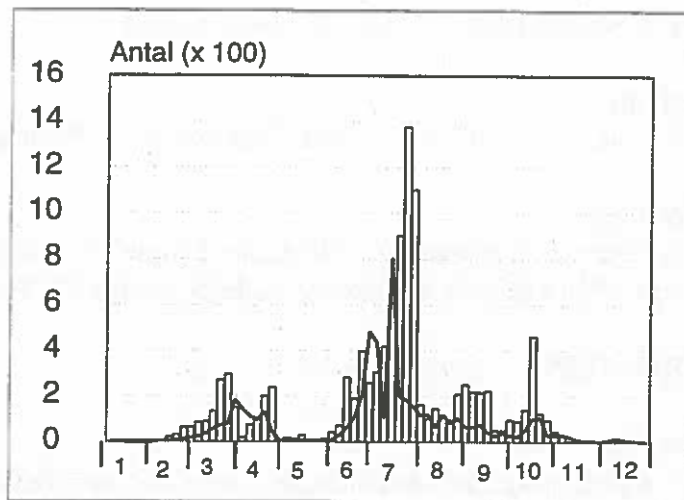
STÆR *Sturnus vulgaris*

Langli: 2-3 ynglepar

Langli:

Den første fugl blev set 12.01., men først fra midten af februar blev der dagligt set mere end 10 fugle. Forårstrækket kulminerede midt i marts med et maximum på 295 fugle. I april var der stadig ca. 200 Stære på øen, men i maj var der stort set kun de lokale ynglefugle tilbage. Allerede fra slutningen af februar begyndte enkelte fugle at interessere sig for de 2 redekasser ved skolen. Sidst i april var der 1 par i en af redekasserne og 1 par i gavlhullet på skolen. I midten af maj havde yderligere et par kig på skolen, men opgav formodentlig.

De 5 unger i redekassen hoppede ud den 02.06., samtidig med at der kunne høres unger fra reden i gavlen. Disse er sikkert fløjet fra reden en uges tid senere, hvor de så er "druknet" i mængden af familiegrupper fra fastlandet, som på dette tidspunkt var begyndt at fouragere på øen. Fra midt i juni og frem til midt i september blev der jævnligt set mere end 200 fugle på øen. I sidste halvdel af juli kom årets største tal på 1376 fugle, som overnattede i krattet ved ruinen. Bortset fra en enkelt dag midt i oktober med 460 fugle var der kun få Stære i årets sidste måneder.



Stær. Langli 1995.

Skallingen:

Efter enkelte observationer i årets første måneder var det først under forårstrækket i marts/april, at observationerne blev regelmæssige med op til 1713 fugle den 30.03..

Efter få fugle i maj begyndte større flokke af fugle igen at dukke op fra starten af juni. Maximum blev 2351 fugle den 24.06.. Herefter faldt antallet til ca. 100 fugle i sidste halvdel af august og september. I oktober og allerførst i november var der igen flokke på næsten 1000 fugle, men straks herefter var der kun få tilbage og de sidste 5 fugle blev set den 02.12..

GRÅSPURV *Passer domesticus*

På Langli rastede en ♂ den 24.04..

SKOVSPURV *Passer montanus*

Den 09.11. rastede der kortvarigt 4 fugle på Langli, inden de trak videre mod syd.

BOGFINKE *Fringilla coelebs*

Langli:

40 fugle i perioden 10.03. til 26.04.. Efter en enkelt ♀ den 02.06. var der 57 eksemplarer mellem den 18.09. og 30.10.. Endelig var der midt i december 2 dage med en enkelt fugl.

Skallingen:

Sås det meste af året i små antal i udkanten af Ho Klitplantage.

KVÆKERFINKE *Fringilla montifringilla*

Langli:

En den 01.- 02.05. Ialt 6 fugle i oktober og en ♀ i sneen ved Feltstationen 24.12..

Skallinge:

I januar var der én dag med 10 fugle. 2 fugle sås midt i april. Efter en fugl den 30.09. blev det resten af året til flere spredte iagttageser af op til 35 fugle.

GRØNIRISK *Carduelis chloris*

Langli:

5 spredte dage med enkeltfugle i første halvår. Fra 09.10. til den 13.12. blev der jævnlige set fugle, men aldrig mere end 7 pr. dag.

Skallingen:

Gennem det meste af året blev der jævnlige set 1-5 fugle i Ho Klitplantage. Kun i november blev der iagttaget flere flokke med op til 60 fugle pr. dag.

STILLITS *Carduelis carduelis*

Langli:

Januar bød på 5 dage med 1-2 fugle. Derudover var der en fugl den 15.09..

Skallingen:

Fra april til august blev der set et ynglepar ved Ho Klitplantage. Derudover var der 13 fugle den 26.11..

GRØNSISKEN *Carduelis spinus*

Langli:

En enkelt fugl midt i marts og ialt 20 fugle i perioden 09.10. til 29.11..

Skallingen:

Der var spredte iagttagelser af 1-3 fugle i Ho Klitplantage fra april til juli. Igen fra midt i oktober og året ud var der spredte iagttagelser af op til 9 fugle.

TORNIRISK *Carduelis cannabina*

Langli:

Efter årets første Tornirisk den 13.03. var der næsten dagligt 1-7 fugle på øen frem til den 10.05.. Igennem sommeren var der enkelte iagttagelser, men først fra starten af september og indtil starten af november var der igen næsten daglige iagttagelser. Flest i første halvdel af oktober med op til 207 fugle den 09.10..

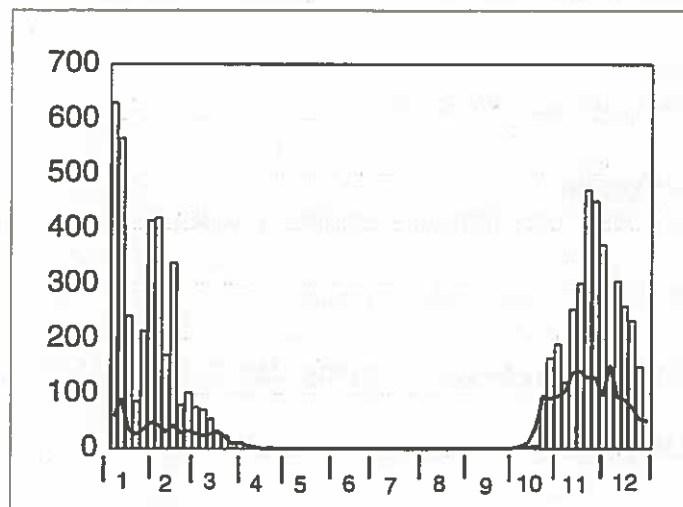
Skallingen:

Første observation blev gjort den 01.04., hvorefter der regelmæssigt sås op til 41 fugle på tællingerne gennem sommermånederne og frem til de sidste 4 fugle den 16.10..

BJERGIRISK *Carduelis flavirostris*

Langli:

Fra årsskiftet og frem til 30.03. sås arten daglig. I forlængelse af det fine efterår 1994 var der flere end normalt indtil midten af februar. Eksempelvis 630 den 03.01.. Efter midten af februar var der ingen dage med over 100 fugle. Den 16.04. var der 2 eftermølere og de næste fugle var efterårets første 4 den 11.10.. Der kom hurtigt flere fugle til øen, og fra først i november og året ud blev der typisk talt 250-470 Bjergirisker på øen.



Bjergirisk. Langli 1995.

Skallingen:

Allerede den 11.02. blev første halvårs sidste 3 fugle set. I efteråret blev der set Bjergirisker fra den 16.10. og året ud. Største antal blev 155 den 16.11., hvilket er noget færre end de seneste års niveau.

GRÅSISKEN *Carduelis flammea*

Langli:

Der var kun 6 fugle i første halvår. I efteråret blev den første set den 10.10., og året ud blandede enkelte fugle sig med flokke af Bjergirisker. Flest (24) midt i november.

Skallingen:

Fra april og sommeren igennem var der jævnlige iagttagelser af op til 31 fugle i Ho Klitplantage. I efteråret var der flere end normalt fra starten af november og året ud. Største antal blev 244 fugle den 07.11..

LILLE KORSNÆB *Loxia curvirostra*

Skallingen:

I januar og februar blev der set op til 31 fugle i Ho Klitplantage. Derefter var der spredte observationer af 2-8 fugle frem til midten af august, og arten regnes som ynglende i år med bl.a. 2 syngende fugle den 05.06.. I efteråret blev det til spredte observationer af op til 13 fugle.

STOR KORSNÆB *Loxia pytyopsittacus*

Der var 11 fugle på trækforsøg fra Nyeng den 10.10.

KARMINDOMPAP *Carpodacus erythrinus*

Langli:

En syngende den 26.05..

Skallingen:

1-2 fugle blev noteret ved plantagen den 24.07..

DOMPAP *Pyrrhula pyrrhula*

I Ho Klitplantage var der en fugl den 30.11. og 15.12..

HORTULAN *Emberiza hortulana*

En fugl på Skallingen den 07.09..

LAPLANDSVÆRLING *Calcarius lapponicus*

Langli:

I perioden 15.10.- 07.11. blev der set 23 fugle spredt på 14 observationsdage.

Skallingen:

En trækkende den 16.10..

SNESPURV *Plectrophenax nivalis*

Langli:

Indtil midten af marts var der 25 observationsdage. Flest i de første 10 dage af januar, hvor der rastede 4-6 fugle på øen. Efteråret blev noget ringere end normalt. De første 2 blev først set den 04.11.. Indtil den 23.11. blev der jævnlige set op til 14 fugle. I december var der 6 dage med observationer af 1-4 fugle.

Skallingen:

I februar blev der set op til 25 fugle, men ellers var 2 fugle den 19.05. de eneste i første halvår. Fra midt i november og året ud var der enkelte observationer af 1-7 fugle.

GULSPURV *Emberiza citrinella*

Langli:

En enkelt fugl 23.03. og 2 den 12.10..

Skallingen:

I januar blev der set en enkelt fugl, mens der fra april og gennem sommeren jævnligt blev talt op til 10 fugle ved Ho Klitplantage. I oktober og november sås arten enkelte gange med op til 7 fugle.

RØRSPURV *Emberiza schoeniclus*

Langli:

Forårstrækket forløb i perioden 10.03.- 11.05., hvor der på 12 spredte dage ialt blev noteret 16 fugle. I efteråret blev der set enkelte fugle fra den 06.08.til den 30.10.. Oftest 1-3 fugle, men i første halvdel af oktober op til 15 fugle. En ringmærket fugl opholdt sig på Langli mindst fra 20.08 til den 13.09.. Årets sidste blev en isoleret forekomst af 5 fugle den 11.12..

Skallingen:

Gennem det meste af året sås der jævnligt 1-5 fugle på tællingerne, bl.a. en unge den 05.06.. Eneste lidt større antal i træktiden var 11 fugle den 16.10..

PATTEDYR, PADDER OG KRYBDYR.

HARE *Lepus europaeus*

Antallet af Harer, som noteres på linietakserne på Langli er afhængig af Harernes aktivitetsniveau og øens fysiske forhold, som snedække eller høj vegetation.

Årets største antal på 65 Harer den 26.12. blev fx. talt en dag, hvor øen var totalt snedækket og de mørke Harer derfor var lette at se på den hvide baggrund. Derudover var der også en mindre kulmination i forårsperioden, hvor Harerne var meget parringsaktive og ofte jagtede rundt efter hinanden. Efterhånden som vegetationen voksede op i løbet af sommeren, sås stadig færre Harer på tællingerne. I efterårsmånederne, hvor bestanden burde kulminere med mange ungdyr, sås sjældent mere end 5-10 Harer pr. tælling.

Sammenlignes med de tidligere års tal fra linietakserne var årets antal lidt under de foregående års. Det ser ud til, at bestanden i 90'erne svinger omkring et niveau, der indfandt sig efter en tydelig vækst i antallet i sidste halvdel af 80'erne, efter jagtfredningen på øen i 1984.

På Skallingen blev der set op til 12 Harer i den aktive parringsperiode fra sidst i marts til midt i juni. Resten af året sås kun enkelte dyr.

MOSEGRIS *Arvicola terrestris*

Meget almindelig på Langli, hvor der på det meste af øen var tæt af huller og gangsystemmer. Specielt i sommerhalvåret sås den jævnligt på korte ture over jorden. Desuden sås mange Mosegrise fanget af fx. Musvåge, Fjeldvåge, Blå Kærhøg, Sølvmåge og Svartbag.

RÆV *Vulpes vulpes*

På Langli blev der i årets første måneder regelmæssigt set spor efter Ræv og fundet friske udgravninger, men senest i marts forsvandt den/de af sig selv, uden at være set på noget tidspunkt.

Igen i efteråret blev der fundet spor af Ræv og friske udgravninger fra midten af november og året ud. Den 24.11. lå der en frisk død Ræv i opskyllet på øens vestkyst, men der var stadig nye spor på øen i dagene derefter. I december blev der 2 gange set en Ræv midt på øen. Muligvis har det kolde vejr tvunget den til at blive mere dagaktiv.

På Skallingen blev der kun set én Ræv den 19.11.. Tidligere år sås enkelte Ræve flere gange året igennem, men bestanden er tyndet ud pga. skab.

SPÆTTET SÆL *Phoca vitulina*

Sælerne blev optalt på et mindre antal faste rasteplasser omkring øen, hvoraf der er 2 i Hjerting Løb, 4 i Hobo Dyb og én i Grådyb. Af disse er det kun én i hhv. Hjerting Løb og Hobo Dyb, samt pladsen ved Grådyb, der benyttes året rundt. De fleste andre benyttes kun i sommermånederne, hvor de har ekstra behov for at ligge på land, mens de fælder sidst på sommeren. De største antal blev da også talt fra midt i juli til midt i september, hvor der ofte blev set omkring 100 rastende sæler. Maximum blev 120 Spættede Sæler den 22.08.. I årets øvrige måneder svingede antallet noget omkring 60 rastende sæler. Kun under kuldeperioderne i starten af januar og sidste halvdel af december forsvandt de fleste Spættede Sæler pga. isdækket.

GRÅSÆL *Halichoerus grypus*

Enkelte Gråsæler blander sig med de Spættede Sæler i Vadehavet og igen i 1995 blev der flere gange set store sæler på områdets rasteplasser. Pga. store afstande var det dog kun 3 gange, at det med sikkerhed lykkedes at artsbestemme Gråsæler. Den første blev set den 20.07. og midt i august var der to dage med 1 og 2 Gråsæler.

KRONHJORT *Cervus elaphus*

Der var friske spor af Kronhjort i Sydmarsken den 17.04.. Trods observation af området fra solopgang blev hjorten ikke set. Det formodes, at den blot har været på et hurtigt natligt besøg. På Skallingen var der spor af Kronhjort den 05.05., og den 09.05. blev én Kronhjort set.

RÅDYR *Capreolus capreolus*

Fra midt i maj og frem til midt i juni var der jævnlige iagttagelser af 2 Rådyr på Skallingen. Den 05.08. var der 4 Rådyr og 23.09. 2 Rådyr i området. Endelig stod 3 Rådyr på den sydlige del af Skallingen den 18.11..

STRANDTUDSE *Bufo calamita*

Almindelig på Langli, hvor dens snurren er et typisk indslag i forårsnætterne. Årets første blev fundet i et lille vandhul den 12.03., men det var først fra midt i april, at der rigtig kom aktivitet i øens mange fugtige områder. I sommermånederne og frem til starten af september blev der ofte set 4-5 Strandtudser ved huset efter solnedgang.

ALMINDELIGT FIRBEN *Lacerta vivipara*

På Langli blev der set et eksemplar den 04.05.. Derudover blev der flere gange set Firben i næbbet på øens Sandterner, men det er uvist om Firbenene i de tilfælde stammede fra øen eller fra et nærliggende område.

HUGORM *Vipera berus*

Den lille bestand på Langli blev kun set lige efter at Hugormene kom frem fra vinterdvalen. Fra den 10.03. til den 30.03. lå der ofte 1-2 Hugorme og soled sig ved Hybenkrattet på vestkysten. Den 01.04. blev der fundet en halestump af en Hugorm samme sted (formodentlig taget af en Musvåge!) og siden blev der ikke set Hugorme på øen.

BOTANIK - FÆNOLOGI

For nedenstående arter blev datoen for indledningen af hovedblomstringen (min. 25% af individerne sprunget ud) noteret.

| Art | Dato |
|--|--------|
| Bidende Ranunkel <i>Ranunculus acris ssp</i> | 19.05. |
| Engleskgræs <i>Armèria maritima</i> | 03.05. |
| Tæt blomstret Hindebæger <i>Limònium vulgàre</i> | 08.07. |
| Stedmoderblomst <i>Viola tricolor</i> | 17.04. |
| Gåsemad <i>Arabididòpsis thaliàna</i> | 27.04. |
| Flipkrave <i>Teesdàlia nudicàulis</i> | 26.04. |
| Engels Visse <i>Genista ànglica</i> | 09.05. |
| Hejrenæb <i>Eròdium cicutàrium</i> | 06.05. |
| Mark Forglemmigej <i>Myosòtis arvènsis</i> | 03.05. |
| Smalbladet Timian <i>Thymus serpyllum</i> | 10.07. |
| Markærenpris <i>Verònica arvènsis</i> | 15.06. |
| Almindelig Brændbære <i>Senècio vulgàris</i> | 26.04. |
| Tusindefryd <i>Bellis perènnis</i> | 19.05. |
| Håret Høgeurt <i>Hieràcium pilosèlla</i> | 27.05. |
| Mælkebøtte <i>Taràxacum sp</i> | 10.05. |

BUNDDYR PÅ VADERNE

Ved 3 prøvestationer på hver 2 transekter, hhv øst og vest for Langli, indsamles prøver til bestemmelse af størrelse og tæthed af Østersømusling (*Macoma baltica*) og Hjertermusling (*Cardium edule*). For hver prøvestation indsamledes de øverste 10 cm vade på et fladeareal på 2500 cm². Tabellen på næste side viser antal og gennemsnitsstørrelse form hver prøvestation.

VADEPRØVER LANGLI 1995

| ØST-VADE | D. 2/5-95 (mm) | | D. 2/6-95 (mm) | | D. 5/7-95 (mm) | | D. 1/8-95 (mm) | | D. 30/9-95 (mm) | | |
|------------------------|---------------------|---------------------------|-------------------|---------------------------|-------------------|---------------------------|-------------------|---------------------------|--------------------|---------------------------|------|
| | Antal | gennemsnits- størrelse | Antal | gennemsnits- størrelse | Antal | gennemsnits- størrelse | Antal | gennemsnits- størrelse | Antal | gennemsnits- størrelse | |
| Prøve- station 1 | Hjerte- musling | 3 | 24 | 7 | 10,4 | 5 | 18,2 | 16 | 9,1 | 20 | 13 |
| | Østersø- musling | 66 | 11,5 | 91 | 13,0 | 13 | 3,9 | 81 | 3,1 | 90 | 5,5 |
| Prøve- station 2 | Hjerte- musling | 2 | 21,9 | 2 | 13,8 | 2 | 18,3 | 3 | 4 | 8 | 14,4 |
| | Østersø- musling | 43 | 14,4 | 43 | 11,3 | 18 | 6,9 | 98 | 7,2 | 81 | 5,6 |
| Prøve- station 3 | Hjerte- musling | 2 | 26,9 | 2 | 26,8 | 3 | 31 | 7 | 17,2 | 1 | 35 |
| | Østersø- musling | 19 | 14,7 | 10 | 15,1 | 2 | 17,5 | 8 | 9,7 | 15 | 8 |

| VEST-VADE | D. 4/5-95 (mm) | | D. 5/6-95 (mm) | | D. 30/6-95 (mm) | | D. 4/8-95 (mm) | | D. 1/10-95 (mm) | | |
|------------------------|---------------------|---------------------------|-------------------|---------------------------|--------------------|---------------------------|-------------------|---------------------------|--------------------|---------------------------|------|
| | Antal | gennemsnits- størrelse | Antal | gennemsnits- størrelse | Antal | gennemsnits- størrelse | Antal | gennemsnits- størrelse | Antal | gennemsnits- størrelse | |
| Prøve- station 1 | Hjerte- musling | 1 | 26,4 | 1 | 24,9 | 1 | 25,5 | 40 | 6,8 | 5 | 31,7 |
| | Østersø- musling | 5 | 16,9 | 2 | 17,2 | 7 | 15,4 | 4 | 8,8 | 4 | 16,1 |
| Prøve- station 2 | Hjerte- musling | 2 | 11,4 | 0 | - | 1 | 25,5 | 2 | 4,6 | 2 | 37,2 |
| | Østersø- musling | 8 | 15,3 | 2 | 16,8 | 1 | 18,3 | 3 | 18,6 | 3 | 15,4 |
| Prøve- station 3 | Hjerte- musling | 3 | 17,7 | 2 | 21,6 | 0 | - | 3 | 35,4 | 1 | 31,4 |
| | Østersø- musling | 6 | 11,2 | 5 | 18,9 | 6 | 9,6 | 17 | 16,4 | 0 | - |

RINGMÆRKNING I 1995 PÅ LANGLI.

Der blev som sædvanligt fanget lidt småfugle i spejlnet omkring feltstationen og skolen om foråret, og derudover også ved ruinen og Kogleakssøen om efteråret. I løbet af sommeren ringmærkedes også en del af de lokale redeunger.

| Art. | Unger. | Forår. | Efterår. | Total. |
|-----------------|------------|------------|------------|-------------|
| Spurvehøg | 0 | 1 | 0 | 1 |
| Strandskade | 1 | 0 | 0 | 1 |
| Hættemåge | 58 | 0 | 0 | 58 |
| Stormmåge | 175 | 0 | 0 | 175 |
| Sølvmåge | 494 | 0 | 0 | 494 |
| Svartbag | 3 | 0 | 0 | 3 |
| Splitterne | 83 | 0 | 0 | 83 |
| Huldue | 4 | 0 | 0 | 4 |
| Vendehals | 0 | 1 | 1 | 2 |
| Sanglærke | 0 | 0 | 1 | 1 |
| Landsvale | 8 | 2 | 4 | 14 |
| Skovpiber | 0 | 0 | 1 | 1 |
| Engpiber | 0 | 0 | 12 | 12 |
| Hvid Vipstjert | 0 | 2 | 0 | 2 |
| Gærdesmutte | 0 | 4 | 4 | 8 |
| Jemspurv | 0 | 7 | 0 | 7 |
| Rødhals | 0 | 106 | 23 | 129 |
| Husrødstjert | 0 | 0 | 1 | 1 |
| Rødstjert | 0 | 13 | 23 | 36 |
| Bynkefugl | 0 | 0 | 2 | 2 |
| Stenpikker | 0 | 0 | 3 | 3 |
| Solsort | 0 | 6 | 0 | 6 |
| Sangdrossel | 0 | 3 | 4 | 7 |
| Rørsanger | 0 | 1 | 2 | 3 |
| Gulbug | 0 | 2 | 2 | 4 |
| Gærdesanger | 0 | 2 | 2 | 4 |
| Tornsanger | 0 | 18 | 19 | 37 |
| Havesanger | 0 | 1 | 11 | 12 |
| Munk | 0 | 2 | 10 | 12 |
| Gransanger | 0 | 12 | 2 | 14 |
| Løvsanger | 0 | 37 | 92 | 129 |
| Fuglekonge | 0 | 8 | 5 | 13 |
| Grå Fluesnapper | 0 | 0 | 3 | 3 |
| Bro.Fluesnapper | 0 | 0 | 7 | 7 |
| Rødr.Tornskade | 0 | 1 | 0 | 1 |
| Allike | 2 | 0 | 0 | 2 |
| Stær | 3 | 16 | 4 | 23 |
| Rørspurv | 0 | 0 | 2 | 2 |
| Totaler | 831 | 235 | 240 | 1306 |

Summary in english

In this report the results of the observation of the bird life in 1995 in the scientific reference area of Langli/Skallingen are presented.

Breeding birds.

It was the fifth year running without Foxes in the summer period on Langli, and most of the species either increased in number or maintained the high level from 1994. Especially the populations of Eider, Avocet, and Lesser black-backed Gull increased and more than doubled in number.

It favoured several species of dabbling Ducks that a small pond did not dry out till July, and the best breeding success up to now were observed with both Shoveler and Pintail.

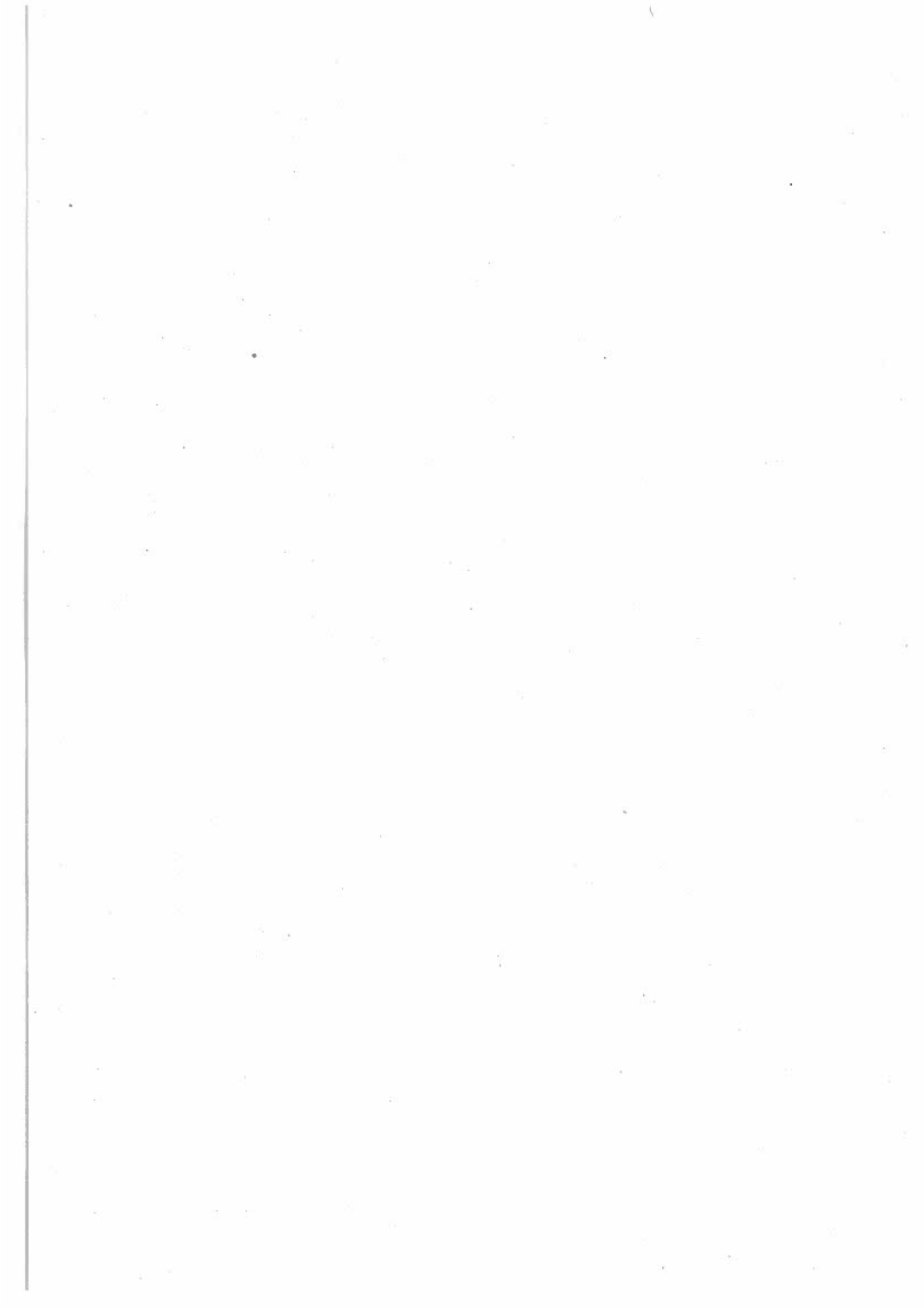
For the first time since the forties, the Redlisted gull-billed Tern bred on the island. Two pairs nested near the colonies of Avocets, Black-headed Gulls, and Sandwich Terns which in the beginning of the nineties were established on Langli.

Migratory and wintering birds.

No major changes were observed compared to earlier years.

Among the ducks, the Shel Duck occurred in greater numbers than normally during the autumn. However, there were relatively few Wigeons in the late autumn, contrary to the recent two years. The number of Eiders were low for the second year running, and without the great influx which often has been observed in connection to ice periods.

The number of Peregrine Falcons stagnated after a significant increase the last few years. For the third successive autumn, a record number of staging Avocets were observed, and once again there were many Golden Plovers in the winter months before the area was covered with ice. With a spring maximum of 8,971 birds and an autumn maximum of 13,000, the Dunlin had one of the best years till now. During the autumn migration, Knots occurred in numbers a little greater than normal. Turnstone had a fine autumn for the second year running.



Arbejdsrapporter fra DMU. Vedr. naturovervågning er hidtil udkommet:

- Rasmussen, L.M., 1995: Tøndermarskens ynglefugle 1994. Ydre Koge, Magisterkogen og Hasbjerg Sø. 88 s. Pris: 50 kr.
- Rasmussen, L.M., 1995: Tøndermarskens ynglefugle 1994. Saltvandssøen og Margrethe-Kog. 48 s. Pris: 40 kr.
- Amstrup, O., 1995: Årsrapport 1994. Tipperne. 96. s. Pris: 50 kr.
- Lund, M., 1995: Årsrapport 1994. Vejlerne. 121 s. Pris: 50 kr.
- Tougaard, S., 1995: Sæler 1994. Vadehavet. 21 s. Pris: 30 kr.
- Heide-Jørgensen, M.P. og Teilmann, J., 1995: Sæler 1994. Østersøen, Kattegat og Limfjorden. 30 s. Pris: 30 kr.
- Kjeldsen, J.P., 1995: Ynglefugle 1994. Vejlerne. 124 s. Pris: 50 kr.
- Thalund, J., 1995: Årsrapport 1994. Langli. 75 s. Pris: 50 kr.
- Gregersen, J., 1995: Skarver 1992-1994. Danmark. 27 s. Pris: 30 kr.
- Gregersen, J., 1995: Årsrapport 1994. Vorsø. 57 s. Pris: 50 kr.
- Jensen, J.S., 1995: Bundvegetation 1994. Tipperne. 28 s. Pris: 30 kr.
- Gregersen, J., 1996: Skarver 1995. Danmark. 32 s. Pris: 30 kr.
- Hels, T., 1996: Brune Frøer 1995. Danmark. 16 s. Pris: 30 kr.
- Clausen, P. et al., 1996: Jagt- og Forstyrrelsesfri kerneområder for vandfugle. Danmark. 60 s. Pris: 50 kr.
- Risager, M. og Aaby, B., 1996: Højmoser 1995. Danmark. 89 s. Pris: 50 kr.
- Jensen, J.S., 1996: Bundvegetation 1995. Tipperne. 25 s. Pris: 30 kr.
- Tougaard, S., 1996: Sæler 1995. Vadehavet. 16 s. Pris: 30 kr.
- Rasmussen, T.B., 1996: Årsrapport 1994. Suserup. 55 s. Pris: 40 kr.
- Wind, P. og Ballegaard, T., 1996: Orkidéer 1987-1995. Danmark. 97 s. Pris: 50 kr.
- Kjeldsen, J. P., 1996: Ynglefugle 1995. Vejlerne. 85 s. Pris: 50 kr.
- Wind, P. og Ballegaard, T., 1996: Overvågning af overdrev 1995. 92 s. Pris: 50 kr.
- Nielsen, H. H., 1996: Årsrapport 1995. Vejlerne. 98s. Pris: 50 kr.
- Rasmussen, L.M. & Thorup, O., 1996: Ynglefugle 1995. Vadehavet. 28s. Pris: 30 kr.
- Degn, H.J., 1996: Ændringer af vegetationen 1954-1995. Randbøl Hede. 128 s. Pris 60 kr.
- Pihl, S. et al., 1996: Tællinger af vandfugle 1995/96. Danmark. 20 s. Pris: 30 kr.
- Laursen, K. & Frikke, J., 1997: Optælling fra fly af rastende vandfugle og menneskelige aktiviteter 1991-95. Vadehavet. 46 s. Pris: 40 kr.
- Eskildsen, J., 1997: Skarver 1996. Danmark. 45 s. Pris: 40 kr.
- Kjeldsen, J.P., 1997: Ynglefugle 1996. Vejlerne. 85 s. Pris 50 kr.
- Olsen, K., 1997: Årsrapport 1995. Tipperne. 72 s. Pris 50 kr.
- Rasmussen, T.B., 1997: Årsrapport 1995. Suserup. 54 s. Pris 50 kr.
- Hansen, M.J. & Thalund, J., 1997: Årsrapport 1995. Langli. 75 s. Pris 50 kr.
- Thorup, O., 1997: Ynglefugle 1994. Tipperne. 87 s. Pris 50 kr.
- Amstrup, O., 1997: Ynglefugle 1995. Tipperne. 72 s. Pris 50 kr.
- Gregersen, J., 1997: Årsrapport 1995. Vorsø. 49 s. Pris 50 kr.

Arbejdsrapporter fra DMU vedr. naturovervågning. Hidtil udkommet:

- Jøbsen, E.M., 1996: Punkttællinger af ynglefugle i eng, by og skov 1995. 47 s. Pris: 40 kr.

